

CZĘSTOCHOWSKI BIULETYN OŚWIATOWY

KWARTALNIK REGIONALNEGO OŚRODKA DOSKONALENIA NAUCZYCIELI „WOM” W CZĘSTOCHOWIE

W numerze:

- Konferencja poświęcona
Ludmile Marjańskiej i Tadeuszowi Gierzymskiemu

100

- Metoda TED w nowoczesnym nauczaniu języków obcych
- Rola inscenizacji w procesie resocjalizacji
- „Niebieskie dziecko” w szkole masowej

61

89

4

Zdjęcia z artykułu Agaty Kałużyńskiej
pt. „Batimuzykowanie w przedszkolu – aktywne słuchanie muzyki metodą Batii Strauss”, s. 7.

Zdjęcia z artykułu Eweliny Janowskiej
pt. „Mali kucharze w Miejskim Przedszkolu nr 41 w Częstochowie”, s. 48.

Zdjęcia z artykułu Magdaleny Borowieckiej
pt. „Rola samorządu uczniowskiego w życiu codziennym szkoły i każdego ucznia”, s. 85.

Spis treści

PRZYKŁADY DOBREJ PRAKTYKI

K. Wilk – Zaproszenie do współpracy	3
E. Buchwald – „Niebieskie dziecko” w szkole masywnej	4
A. Kalużyńska – Batimuzykowanie w przedszkolu – aktywne słuchanie muzyki metodą Batii Strauss	7
ks. Marek Leszczyk – Wojna – w jaki sposób mówić o niej uczniom?	9
E. Stawiak-Kotba – Indywidualizacja w dydaktyce i wychowaniu okiem praktyka	11
M. Szyszko – „Zdrowo jem, więcej wiem!” – ogólnopolski projekt edukacji prozdrowotnej	12

FORUM NAUCZYCIELI KONSULTANTÓW

B. Kosta, M. Borowiecka – IV Regionalny Festiwal Piosenki Europejskiej „Śpiewanie w Bieganie”. „Love is all around us”. Edycja walentynkowa	16
A. Leszcz-Krysiak, G. Janerka – Wielka zmiana w życiu małego dziecka	18
D. Liberda – „Kick mit und sprich immer besser Deutsch!“. Die WM 2018 im DaF-Unterricht	21
M. Lipska – Teach your students to be assertive	26
E. Makowska – Tout ce que vous ne savez pas sur l'Eurovision	30
U. Mielczarek – Konferencja „Wolontariat szkolny w praktyce. Różne oblicza wolontariatu”	37
U. Mielczarek – Konferencja „Wychowawca przewodnikiem aktywności uczniów. Pomysły na zajęcia z wychowawcą – przykłady dobrej praktyki pedagogicznej”	40

FORUM BIBLIOTEK I BIBLIOTEKARZY

A. Grabna, B. Policińska, M. Pasternak, I. Tutak – Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich Oddział w Częstochowie w 2018 roku	42
--	----

EDUKACJA W TEORII I PRAKTYCE

Wychowanie przedszkolne i edukacja wczesnoszkolna

E. Janowska – Mali kucharze w Miejskim Przedszkolu nr 41 w Częstochowie	48
A. Rudzińska, U. Gorzędowska – Dbając o własne środowisko, dbamy o lepszy świat	51

Edukacja polonistyczna

A. Kowalkowska – Innowacja pedagogiczna w nauczaniu języka polskiego na poziomie szkoły podstawowej	55
A. Bulińska-Gądek – Konspekt lekcji języka polskiego w klasach VII–VIII	57

Edukacja językowa

A. Knapik – Metoda TED w nowoczesnym nauczaniu języków obcych	61
I. Madej – Storytelling	63

Częstochowski Biuletyn Oświatowy

nr 2 (112) 2019

Regionalny Ośrodek
Doskonalenia Nauczycieli
„WOM” w Częstochowie

Częstochowa 2019

Edukacja kulturalna

- A. Orman-Kazik – III edycja Wojewódzkiego Konkursu Recytatorskiego Poezji św. Jana Pawła II 68

Edukacja matematyczno-przyrodnicza

- P. Zajac – Zadania z obniżką/podwyżką cen o dany procent na wiele sposobów 69

Edukacja czytelnicza i medialna

- A. Grabna, A. Majchrzak – Formy pracy z czytelnikiem w Zespole Szkół Samochodowo-Budowlanych w Częstochowie 73
- L. Pilecka – Przegląd narzędzi ułatwiających gromadzenie, organizowanie i udostępnianie materiałów 75

Edukacja zdrowotna

- A. Bronkiewicz, M. Zabłocka – Zaproszenie do wspólnej wędrowki – Regionalny Oddział PTTK w Częstochowie 80
- M. Dul – 100 lat sportu w Niepodległej Polsce. Scenariusz turnieju sportowego z okazji 100. rocznicy odzyskania niepodległości w Jasnogórskiej Publicznej Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej I Stopnia w Częstochowie 83

Wychowanie i opieka

- M. Borowiecka – Rola samorządu uczniowskiego w życiu codziennym szkoły i każdego ucznia 85
- A. Sosińska – Rola inscenizacji w procesie resocjalizacji 89

Kształcenie zawodowe

- P. Kowalik – IV Wojewódzki Konkurs „Młody Mistrz Budownictwa” Częstochowa 2019 90
- I. Szczesny – „Kulinarne smaki. O gastronomii po polsku, angielsku i niemiecku” – innowacja pedagogiczna w SOSW im. Konrada Mańki w Lublińcu 92
- A. Orman-Kazik, K. Walasek – Festiwal Techniki w Zespole Szkół Technicznych w Częstochowie 94

Rubryka szkolnych specjalistów

- M. Pabin, B. Zielonka – Nasze doświadczenia w opracowaniu programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły 96
- A. Jałowiecka-Frania – Dźwięk przedniojęzykowy „c” w wyrażeniach dwuwyrazowych, zdaniach i tekstach. Scenariusz zajęć logopedycznych 98

Z ŻYCIA SZKÓŁ

I PLACÓWEK OŚWIATOWYCH

- A. Orman-Kazik – Relacja z konferencji poświęconej Ludmile Marjańskiej i Tadeuszowi Gierzymskiemu 100
- J. Janowicz, I. Jura, B. Ginter, J. Smolińska – Pierwszy Festiwal Literatury Pięknej dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną 102
- K. Orszulak – Połączył nas wolontariat 104

RADA PROGRAMOWA

prof. zw. dr hab. MARIA NOWICKA-SKOWRON
prof. nadzw. dr hab. JOLANTA KARBOWNICZEK
ks. dr hab. ROMAN CEGLAREK
dr JAROSŁAW DURKA
dr JULIUSZ ŚETOWSKI
RENATA LIPNIEWSKA
GRAŻYNA BOCHENKIEWICZ
KATARZYNA WILK
przewodnicząca

KOMITET REDAKCYJNY

Nauczyciele konsultanci RODN „WOM” w Częstochowie
Nauczyciele bibliotekarze PBP RODN „WOM” w Częstochowie

REDAKTOR NACZELNY
AGNIESZKA GRUDZIŃSKA

ZASTĘPCA REDAKTORA
IWONA KMIĘCIAK

ZESPÓŁ REDAKCYJNY
PAWEŁ WŁODARCZYK
fotoedycja, grafika, skład

JOLANTA CZARNOTA

Na okładce:

Zdjęcia z konferencji poświęconej
Ludmile Marjańskiej i Tadeuszowi Gierzymskiemu,
która odbyła się 22 listopada 2018 r. w Auli „Forum”
Regionalnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli „WOM”
w Częstochowie.
Fot. M. Błoch

© **Copyright by Regionalny Ośrodek Doskonalenia
Nauczycieli „WOM” Częstochowa 2019**

Wydawca

Regionalny Ośrodek Doskonalenia
Nauczycieli „WOM” w Częstochowie
42-200 Częstochowa, al. Jana Pawła II 126/130
tel. 34 360 60 04, 34 360 60 14, wew. 219, 228
cbo.womczest.edu.pl
grudzinska@womczest.edu.pl

Skład, druk, oprawa

Wydawnictwo Regionalnego Ośrodka Doskonalenia
Nauczycieli „WOM” w Częstochowie
42-200 Częstochowa, al. Jana Pawła II 126/130
tel. 34 360 60 04, 34 360 60 14, wew. 552

- Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania niezbędnych poprawek, uzupełniania i skracania artykułów oraz nadawania własnych tytułów bez naruszania zasadniczych myśli autora.
- Nadesłane materiały są publikowane bez honorariów dla ich autorów.
- Redakcja nie zwraca nadesłanych materiałów.

Przykłady dobrej praktyki

**Szanowni Państwo,
Dyrektorzy i Nauczyciele
przedszkoli, szkół i placówek
z Częstochowy oraz powiatów:
częstochowskiego, kłobuckiego,
lublinieckiego i myszkowskiego**

Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Częstochowie upowszechnia przykłady dobrej praktyki pedagogicznej:

- za pośrednictwem własnej strony internetowej,
- poprzez bezpośrednią prezentację podczas konferencji, seminariów, warsztatów,
- w „Częstochowskim Biuletynie Oświatowym”.

Celem prezentacji przykładów dobrej praktyki jest wspomaganie dyrektorów, nauczycieli przedszkoli, szkół, placówek w realizacji zadań statutowych, podnoszenie jakości pracy, rozwijanie umiejętności i wiedzy, propagowanie kreatywności i innowacyjności, promocja sprawdzonych sposobów uzyskiwania pozytywnych efektów w pracy, promocja dobrych przedszkoli, szkół i placówek w środowisku lokalnym, aktywowanie nauczycieli do dzielenia się wiedzą i doświadczeniem.

Zachęcamy, aby dzielić się przykładami dobrej praktyki w zakresie realizacji podstawowych kierunków polityki oświatowej państwa wyznaczonych corocznie przez Ministra Edukacji Narodowej.

Przykładem dobrej praktyki może być dobre jakościowo, a zarazem ciekawe, atrakcyjne lub nowatorskie działanie/przedsięwzięcie, związane z życiem przedszkola, szkoły lub placówki, które zostało celowo zaplanowane, sprawnie i planowo zrealizowane (wymóg konieczny), przyniosło oczekiwane i wymierne efekty dydaktyczne, wychowawcze, profilaktyczne, opiekuńcze lub w inny uzasadniony sposób wpłynęło na poprawę jakości pracy przedszkola, szkoły lub placówki.

Przykład dobrej praktyki może dotyczyć działania/przedsięwzięcia w obszarze zarządzania przedszkolem, szkołą lub placówką, w tym doskonalenia zawodowego nauczycieli, współpracy z rodzicami, działania/przedsięwzięcia realizowanego w obszarze kształcenia lub w ramach programu wychowawczo-profilaktycznego, zakończonych projektów lub innowacji pedagogicznych. Może zawierać m.in.: narzędzia do diagnozy ucznia, programy zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, scenariusze zajęć z kreatywności, scenariusze zajęć dotyczących planowania kariery ucznia. Bierzemy pod uwagę szczególnie istotne elementy realizacji programu, które w decydujący sposób kształtowały jego efekty innowacyjne, wyjątkowe, możliwe do zastosowania w innych przedszkolach, szkołach, placówkach.

Więcej informacji na ten temat znajdziecie Państwo na stronie internetowej RODN „WOM” w Częstochowie: www.womczest.edu.pl w zakładce „Przykłady dobrej praktyki”.

Tam również dostępny jest zasób przykładów dobrej praktyki pedagogicznej, którą dzielią się Nauczyciele.

Zapraszamy do współpracy

Katarzyna Wilk
dyrektor
RODN „WOM” w Częstochowie

Ewa Buchwald

Szkoła Podstawowa im. W.S. Reymonta w Starokrzepicach

„NIEBIESKIE DZIECKO” W SZKOLE MASOWEJ

*Spektrum autyzmu jest długie i szerokie i wszyscy się w nim znajdujemy.
Kiedy się w to uwierzy, łatwo zobaczyć, ile mamy ze sobą wspólnego.*

Lisa Genova, „Kochając syna”

ETAP KSZTAŁCENIA: szkoła podstawowa

SŁOWEM WSTĘPU

Autyzm jest zaburzeniem z grupy całościowych zaburzeń rozwoju. Jednoznaczna diagnoza tego zaburzenia nadal sprawia badaczom i praktykom sporo trudności. Od wielu lat badania prowadzone w różnych krajach dostarczają nowych informacji na temat etiologii autyzmu oraz rozwoju dzieci cierpiących z jego powodu. Świadomość społeczna na temat spektrum autyzmu z roku na rok jest coraz większa. Dzieci, młodzież, a także dorośli z tym zaburzeniem coraz częściej pojawiają się w życiu publicznym, głośno mówiąc o swoich problemach. Coraz częściej dzieci z autyzmem uczęszczają do szkół masowych. Przyjęcie dziecka o specjalnych potrzebach edukacyjnych w progi szkoły masowej wymaga wielu starań i przygotowań. Przykładem prawidłowych działań mających na celu zapewnienie optymalnych warunków rozwoju, a także poczucia bezpieczeństwa dziecka z autyzmem są inicjatywy podejmowane w Szkole Podstawowej im. W.S. Reymonta w Starokrzepicach.

TEACCH

TEACCH (*Treatment and Education of Autistic and Related Communication Handicapped Children*) to program, który łączy wiele metod w różnych kombinacjach zależnie od potrzeb i możliwości danego dziecka. Zakłada się w nim, że opieka nad dziećmi powinna mieć charakter kompleksowy. Celem oddziaływań jest rozwijanie umiejętności adaptacyjnych dzieci oraz przystosowanie środowiska do ich potrzeb. W Szkole Podstawowej im. W.S. Reymonta w Starokrzepicach terapia i edukacja ucznia z autyzmem oparta jest na pięciu głównych elementach TEACCH:

1. rozumienie i posiadanie wiedzy na temat autyzmu,
2. przygotowanie indywidualnego planu działania dopasowanego do dziecka, poprzez-

dzone oceną jego trudności oraz mocnych stron,

3. opracowanie strategii kompensacyjnych mających na celu dostosowanie środowiska do potrzeb dziecka,
4. ciągłość – wszystkie aktywności są wcześniej zaplanowane i następują po sobie niezmiennie w stałym porządku,
5. dynamiczne nauczanie – ciągle poszukiwanie nowych rozwiązań i strategii.

SAMOKSZTAŁCENIE

Pierwszym krokiem do efektywnej pracy z dzieckiem ze spektrum autyzmu jest samokształcenie kadry pedagogicznej. Przed rozpoczęciem pracy z uczniem ze spektrum autyzmu w naszej szkole odbyła się rada szkoleniowa, na której nauczyciele poznali zarys historyczny badań nad autyzmem, dowiedzieli się, jakie są współczesne kryteria diagnostyczne spektrum autyzmu (ICD-10, DSMV), jakie są pierwsze symptomy zaburzenia i przede wszystkim na czym polega terapia osób z autyzmem i jakie są podstawowe zasady pracy z dziećmi z ASD. Dzięki pozyskanym informacjom można było określić wspólne cele pracy z uczniem z autyzmem, przyjęto również wstępnie metody oraz formy pracy.

PIERWSZE KROKI

Niezwykle istotne jest również odpowiednie przygotowanie do nauki samego dziecka. Uczeń ze spektrum autyzmu już przed rozpoczęciem roku szkolnego powinien poznać swoich przyszłych nauczycieli, w szczególności nauczyciela wspomagającego, zapoznać się z placówką, mieć możliwość obejrzenia klas, wybrania ławki, w której będzie siedział itp. Zadaniem nauczyciela wspomagającego oraz wychowawcy jest również zapoznanie dziecka z planem lekcji, dokładne ustalenie zasad współpracy, a także wcześniejsze informowanie o jakichkolwiek zmianach w planie czy organizacji życia w szkole. Taki „rytuał” można odbyć jednorazowo, przed rozpoczęciem nauki w nowej szkole,

bywa jednak, że trzeba to robić każdorazowo po dłuższej przerwie (np. wakacyjnej). Dobrze jest również, jeśli przy układaniu planu zajęć bierze się pod uwagę możliwości dziecka w poszczególnych porach dnia (np. zajęcia rewalidacyjne w godzinach porannych, sportowe po południu).

MOJA KLASA I SZKOŁA

Szczególną wagę przywiązywać należy również do przygotowania grupy rówieśniczej na przyjęcie kolegi czy koleżanki z autyzmem. W tym celu dobrze jest organizować pogadanki na temat zaburzenia, pokazać, jak mogą się zachowywać dzieci z autyzmem, z jakimi czynnościami mogą sobie nie radzić, jak mogą reagować na poszczególne zachowania i jak na te zachowania należy odpowiadać, jak pomagać. Rozpowszechnianie wiedzy na temat autyzmu nie powinno ograniczać się do konkretnej klasy, lecz obejmować całą szkołę. Szczególną okazją może być przypadający 2 kwietnia Światowy Dzień Świadomości Autyzmu. Z tej okazji każdego roku w Szkole Podstawowej im. W.S Reymonta w Starokrzepicach uczniowie wszystkich klas solidaryzują się z osobami cierpiącymi na autyzm, ubierając się na niebiesko. Przeprowadzane zostają również zajęcia, które mają uświadomić uczniom, czym charakteryzuje się to zaburzenie, na jakie trudności można napotkać podczas komunikowania się z osobą z autyzmem oraz w jaki sposób można takiej osobie pomóc.

Plakaty konkursowe

Uczniowie dowiadują się również, że osoby z autyzmem mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia, pozwalającego na pełne rozwinięcie własnych możliwości, wykorzystanie szans życiowych i pełnienie ról społecznych. Podczas dni najistotniejsze jest uświadomienie uczniom, że osoby z autyzmem, choć zachowują i komu-

nikują się inaczej, mają takie same potrzeby i prawa jak każdy z nas. Przez cały kwiecień w szkole organizowane są również konkursy plastyczne, pogadanki oraz projekcje filmów.

INDYWIDUALIZACJA

Kluczowym zadaniem kadry pedagogicznej jest również indywidualizacja procesu nauczania. W pracy z dzieckiem z autyzmem należy skupić się na dostosowaniu materiału, tempa pracy oraz metod do aktualnych możliwości ucznia. Niestety, może się okazać, że w danym przypadku klasyczne metody nauczania się nie sprawdzą. Uczniowie z ASD, a szczególnie z niepełnosprawnościami sprzężonymi (np. ze współtowarzyszącą niepełnosprawnością intelektualną) nierzadko mają problemy z odpowiednią motywacją do pracy, zniechęcają się niepowodzeniami, potrzebują silnych i atrakcyjnych bodźców, aby podjąć wysiłek. W tej materii wiele zależy od nauczyciela wspomagającego. Pomocne może okazać się wprowadzanie gier dydaktycznych, fiszek, wykorzystywanie multimediów, skupianie się na konkretnych zadaniach.

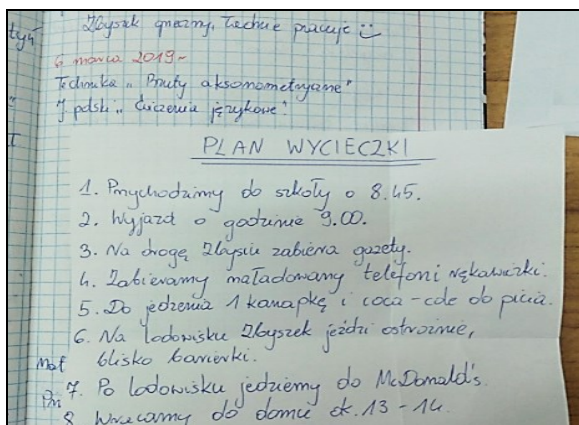
Gra dydaktyczna „Dodawanie i odejmowanie”

„BEZPIECZNA PRZYSTAŃ”

Aby móc osiągnąć wyznaczone cele wychowawcze i edukacyjne, każde dziecko powinno czuć się w szkole bezpiecznie. Jest to zadanie szczególnie trudne w przypadku dzieci z autyzmem, dla których z założenia szkoła może okazać się miejscem obcym, szczególnie stresującym. Może się zdarzyć, że uczeń z autyzmem z powodu gorszego dnia nie zechce brać udziału w zajęciach edukacyjnych, będzie potrzebował wyciszenia, uspokojenia czy uporządkowania własnych myśli, dlatego na terenie szkoły warto stworzyć miejsce z myślą tylko o nim, do którego będzie mógł się udać w razie jakiegokolwiek niedyspozycji. Nie musi to być osobna klasa, wystarczy mała, przytulna przestrzeń, która będzie pełniła funkcję „bezpiecznej przystani”.

WSPÓŁPRACA

Wszelkie działania wychowawcze, edukacyjne i terapeutyczne mają sens tylko wtedy, gdy posiadają charakter holistyczny, tzn. obejmują wszystkie poziomy oddziaływania. Dla prawidłowych efektów pracy należy podejmować określone działania nie tylko w szkole, ale również w środowisku rodzinnym. Bardzo ważna jest współpraca z rodzicami. W największym stopniu przebiega ona między nauczycielem wspomagającym a rodzicem. Obowiązkiem nauczyciela wspomagającego jest m.in. informowanie rodzica o bieżących sukcesach i problemach dziecka, możliwych źródłach pomocy i wsparcia, sposobach rozwiązywania określonych problemów, podejmowanych działaniach mających na celu dobro i rozwój dziecka. Dobrym kanałem komunikacji może być zeszyt do korespondencji, kontakt telefoniczny lub e-mailowy.

Przykładowy zapis w zeszycie do korespondencji

PRZEKRACZANIE BARIER

Przekraczanie własnych możliwości, pokonywanie lęków, podejmowanie wyzwań jest zadaniem każdego ucznia. Dzieci ze spektrum autyzmu mogą mieć w tej materii szczególne trudności. Priorytetem nauczycieli powinno być włączanie ich w szkolne inicjatywy, zachęcanie do udziału w wyjazdach do kina, na basen czy lodowisko, a przez to budowanie poczucia własnej wartości i wyjątkowości.

ZAKOŃCZENIE

Praca z dzieckiem o specjalnych potrzebach edukacyjnych wymaga wielu wysiłków i starań. Na oczekiwane rezultaty niejednokrotnie trzeba długo czekać, potrzeba czasu, konsekwencji i cierpliwości. Niezbędna jest również współpraca całego grona pedagogicznego, wyrozumiałość i wspólne dążenie do jednego celu, jakim jest dobro dziecka. Mam nadzieję, że inicjatywy związane z przebywaniem w placówce dziecka ze spektrum autyzmu podejmowane w Szkole Podstawowej im. W.S. Reymonta w Starokrzepicach będą inspiracją dla innych nauczycieli i terapeutów.

Ewa Buchwald

Dzień Autyzmu w Szkole Podstawowej im. W.S. Reymonta w Starokrzepicach

Agata Kałużyńska

Niepubliczne Artystyczne Przedszkole Olka Klepacza w Częstochowie

BATIMUZYKOWANIE W PRZEDSZKOLU – AKTYWNE SŁUCHANIE MUZYKI METODĄ BATII STRAUSS

ETAP KSZTAŁCENIA

wychowanie przedszkolne

TERMIN

wrzesień 2016 do nadal

CELE I ZAŁOŻENIA

Rozwijanie ekspresji muzycznej i ruchowej na podstawie metody aktywnego słuchania muzyki Batii Strauss:

- rozbudzanie miłości do muzyki,
- przygotowanie do świadomego i aktywnego korzystania z muzyki,
- rozwijanie indywidualnych zdolności muzycznych, aktywności twórczej,
- rozbudzanie wyobraźni i wrażliwości artystycznej.

Metoda aktywnego słuchania muzyki według Batii Strauss to jedna z metod, którą wykorzystuję na co dzień w pracy z moimi podopiecznymi. Opracowała ją nauczycielka z Izraela w celu przybliżenia dzieciom muzyki klasycznej. Dzieci słuchają utworu i wykonują proste ruchy rytmiczne, siedząc, albo ruchy taneczne według wskazówek nauczyciela. W przypadku dzieci młodszych są to proste ruchy, ilustrujące krótkie opowiadanie związane z każdym utworem muzycznym. Metoda Batii Strauss została zaakceptowana przez Izraelskie Ministerstwo Edukacji i uznana za standard edukacyjny polecany szkołom. Przez ostatnie 25 lat swego życia Batia Strauss prowadziła warsztaty niemal w całej Europie, również w Warszawie.

W omawianej metodzie największą radość sprawia dzieciom to, że mogą obcować z muzyką, aktywnie wchodząc w rolę dyrygenta, muzyka przy użyciu różnych rekwizytów (instrumenty, pałeczki, kubki, worki). Przedszkolaki działają, słuchając muzyki, poznają dzieło, doświadczają jego dynamiki, tempa, rytmu i przeżywają „na sobie”, reagując ruchem, słowem. Zajęcia nie nużą, bo dzieci chcą wielokrotnie słuchać utworu, ponieważ za każdym razem mogą występować w innej roli, grać na innym instrumencie, zmieniać rekwizyt czy partnera w tańcu. Taniec może być wykonywany solo, w parach, w kole z użyciem rekwizytów lub bez nich. Metoda aktywnego słuchania muzyki opiera się na wykorzystaniu utworów muzycznych różnych epok np. baroku lub klasycyzmu, a także utworów i piosenek ludowych i popularnych.

Dużą pomocą w realizacji założeń metody mogą być wskazówki dla nauczycieli, jakie zostawiła Batia Strauss. Dotyczą one sposobu prowadzenia zajęć, postawy nauczyciela:

- nauczyciel jest aktywny, wychodzi z propozycją, dlatego bardzo ważny jest początek zajęć, rozbudzenie w dzieciach ciekawości, co się wydarzy,
- na zajęciach obowiązuje zasada dobrowoli. Uczestniczą ci, których to inte-

resuje. Są obecni, bo to lubią, a nie dlatego, że muszą,

- nie ma rywalizacji. Każdy może zagrać na każdym instrumencie, zostać dyrygentem – częste zamiany w czasie zajęć to obowiązująca zasada,
- dzieci poznają instrumenty perkusyjne, ale też są twórcami własnych – wykonanych z przedmiotów codziennego użytku,
- zajęcia nie są nastawione na osiągnięcie szybkiego efektu (to wymaga wytrwałości i jest długotrwałym procesem), ale jeśli pokusimy się o zaprezentowanie swoich umiejętności publicznie, to nie należy zostawiać dzieci samych sobie. Ważna jest tu rola i wsparcie nauczyciela – dyrygenta i nie trzeba się tego wstydzić. Przecież profesjonalne orkiestry też występują z dyrygentem.

Metodę aktywnego słuchania muzyki miałam okazję dokładnie poznać podczas warsztatów przeprowadzonych w naszym przedszkolu. Stała się ona dla mnie twórczą inspiracją w pracy z przedszkolakami. Zdobytą umiejętność wykorzystuję podczas zajęć, a także w przygotowaniu różnego rodzaju uroczystości grupowych. Poniżej przedstawiam przykładowy scenariusz zajęć dla dzieci 4–5-letnich, inspirowany metodą aktywnego słuchania muzyki według Batti Strauss.

SCENARIUSZ ZAJĘĆ MUZYCZNO-RUCHOWYCH W OPARCIU O METODĘ AKTYWNEGO SŁUCHANIA MUZYKI WEDŁUG BATTI STRAUSS

Temat:

„Uciekaj myszko do dziury”.

Cele:

- poznajemy utwory muzyki klasycznej,
- kształtujemy koordynację wzrokowo-słuchowo-ruchową,
- czerpiemy radość ze wspólnej zabawy.

Metody:

Metoda aktywnego słuchania muzyki Batti Strauss.

Formy:

zbiorowa

Środki dydaktyczne:

płyta CD z muzyką klasyczną, kubki po jogurtach z gumką i paskami bibuły

Przebieg zajęć:

1. Powitanie zabawą „Wesoło witamy” – dzieci ustawione w kole śpiewają, jednocześnie machając do siebie na powitanie.

Wesoło witamy (2x)

Radośnie śpiewamy cały czas (2x)

Ciekawe, ciekawe co robić będziemy

Co dzisiaj, co dzisiaj dla was szykujemy.

2. Zabawa „Czarowanie”. Dzieci przy muzyce *Tzadik Katamar* naśladują czarowanie kota i myszy.

Czary-mary, czary-mary, czary-mary, huuuuu (2x)

Hokus-pokus, kszzy, kszzy (2x)

Abrakadabra, abrakadabra, abrakadabra

Hokus-pokus, kszzy, kszzy (2x)

Abrakadabra, abrakadabra, abrakadabra.

3. Fabularyzowanie utworu *Le Basque* połączone z prostymi ruchami rytmicznymi. Dzieci siedzą na dywanie i naśladują ruchy nauczyciela zgodnie z muzyką, snując opowieść o kotach.

Idzie sobie pierwszy kotek, pierwszy kotek miauu

Idzie sobie drugi kotek, drugi kotek kotek miauu

Idzie sobie trzeci kotek, trzeci kotek miauu

Idzie sobie czwarty kotek, czwarty kotek miauu

Taki zuch, taki zuch (4x)

Łapie myszy, łapie myszy z jednej strony już

Łapie myszy, łapie myszy z drugiej strony już.

4. Wykonanie instrumentów smyczkowych z plastikowych kubeczków, gumki recepturki i kolorowej bibuły.
5. „Kocia orkiestra” – instrumentacja utworu *Pizzicato*. Gra na instrumentach smyczkowych wykonanych przez dzieci; wyjaśnienie techniki wydobywania dźwięków na instrumentach.

część A: myszy grają na kubeczkach, uderzając mieszadełkiem w brzeg kubeczka i na gumkach zamocowanych do kubków od jogurtów,

część B: koty wykonują taniec z kubkiem i wirującymi paskami bibuły.

6. Zakończenie zajęć, podziękowanie za wspólną zabawę.

Agata Kałużyńska

ks. Marek Leszczyk

Szkoła Podstawowa nr 32 im. J. Dudy-Gracza w Częstochowie

WOJNA – W JAKI SPOSÓB MÓWIĆ O NIEJ UCZNIOM?

Zagadnienie wojny niejednokrotnie pojawia się wśród tematów poruszanych podczas katechezy. Czynione jest to zarówno w kontekście omawiania piątego przykazania Dekalogu, jak i przy poruszaniu spraw związanych ze współczesnym terroryzmem i zagrożeniami zbrojnymi. Okazją do podjęcia refleksji nad zagadnieniem będzie także obchodzona niebawem 80. rocznica wybuchu II wojny światowej. Ryzyko wybuchu wojny nieustannie niepokoi ludzi, ponieważ wojna zagraża egzystencji zarówno jednostki, jak i całego społeczeństwa. Sprawy wojny nigdy nie były obojętne Kościołowi katolickiemu. W przeszłości głównym problemem była kwestia godziwości prowadzonych wojen. Współcześnie rezygnuje się z usprawiedliwiania wojny na rzecz dążenia do pokoju.

Niechęć do wojny oraz pragnienie trwałego pokoju są tak stare jak ludzkość. Wojny jednak wciąż są obecne w dziejach i nie

przestają być środkiem służącym do rozwiązywania konfliktów. Próbując zdefiniować zagadnienie wojny, uznać trzeba, że jest ona zorganizowanym starciem sił zbrojnych dwóch lub większej liczby państw albo też dwóch lub większej liczby grup należących do jednego państwa. Do XX wieku wojna niejednokrotnie była usprawiedliwana. Odwoływano się w takim wypadku do wypracowanego w średniowieczu pojęcia wojny sprawiedliwej.

Tadeusz Ślipko w swojej książce „Zarys etyki szczegółowej. Myśl filozoficzna” definiuje wojnę jako „walkę zbrojną, która prowadzona jest przez równe i suwerenne państwa, celem uzyskania tego, co uważają za swoje prawo lub interes”. Ze względu na cel rozróżnić można wojny o charakterze podbojów, religijne, ekonomiczne i powstania niepodległościowe. Biorąc zaś pod uwagę charakter działań oręża: na zaczepne i obronne. Liczne odniesienia do wojny odnaleźć

można na kartach Starego i Nowego Testamentu. Zwracając uwagę na stosunek Żydów do wojny, na podstawie opisów zawartych w Starym Testamencie, zauważyć można niemające końca walki Narodu Wybranego. Wynikały one jednak nie z rozmiłowania w wojnie, ale z konieczności walki o byt, zdobycia ziemi czy obrony przed nieprzyjacielem. W „Księdze Powtórzonego Prawa” odnaleźć można przepisy dotyczące wojny, ale odnoszą się one tylko do wojny podjętej z inicjatywy samego Boga. Na kartach Nowego Testamentu spotykamy wypowiedzi Jezusa, który odrzuca oczekiwania Narodu Wybranego zakładające przywrócenie świetności Izraela. Poucza, że jego królestwo nie pochodzi z tego świata, nie poleca też podjęcia wojny dla osiągnięcia takiego celu.

Kwestia wojny, w tym kształtowanie się doktryny wojny sprawiedliwej, obecna była w myśli i dorobku wielu myślicieli chrześcijańskich. Augustyn z Hippony wprowadza pojęcie wojny sprawiedliwej. Nazywa nią działania o charakterze odwetowym, wywołane nienaprawianą krzywdą wyrządzoną danemu państwu przez inne, które zaniedbuje udzielenie zadośćuczynienia. Jego doktryna wywarła wpływ na późniejsze życie, zwłaszcza na kształtowanie się ideałów życia rycerskiego. Tomasz z Akwinu, będący najwybitniejszym scholastykiem, w swoim dziele „Suma teologiczna” doprecyzował poglądy Augustyna. W jego ujęciu za sprawiedliwą uznać można tylko taką wojnę, która wynika ze słusznej przyczyny, prowadzona jest w imieniu najwyższej władzy i z rzetelnym zamiarem.

Niezwykle istotnym jest przyjrzenie się współczesnym wypowiedziom Magisterium Kościoła Katolickiego na ten temat. Kwestia wojny stała się przedmiotem dyskusji podczas obrad II Soboru Watykańskiego i nawiązana została w „Konstytucji duszpasterskiej o Kościele w świecie współczesnym”. Dokonano tam oceny wojny jako takiej oraz potępiono wojnę totalną i wyścig zbrojeń. Także Katechizm Kościoła katolickiego poucza, że piąte przykazanie Dekalogu zakazuje dobrowolnego niszczenia ludzkiego życia. Ponieważ wojna niesie ze sobą zło i niesprawiedliwość, Kościół wzywa do modlitwy i podjęcia konkretnych działań na rzecz uwolnienia od zniewolenia przez wojnę. Papież Jan XXIII w swojej encyklice „Pacem in terris” poruszył ważne zagadnienia wyścigu

zbrojeń i rozbrojenia oraz wezwanie do pokoju między narodami. Jan Paweł II także był przeciwnikiem wojny i zwolennikiem pokojowego rozwiązywania wszelkich konfliktów. O ile niegdyś w nauczaniu Kościoła katolickiego dominował problem godziwości prowadzenia wojen, o tyle obecnie dążenie do pokoju stanowi zawsze aktualne zadanie Kościoła katolickiego.

Nauka społeczna Kościoła katolickiego podkreśla, że wojna to nie tylko zjawisko społeczne, ale też fakt etyczny. Oznacza to, że podlega ona konkretnemu wartościowaniu oraz ocenie. Wojna nie może być traktowana jako dobro lub wartość. W pewnych sytuacjach może być ona traktowana jako obrona wartości, a tym samym coś usprawiedliwionego. Do wojen moralnie usprawiedliwionych należy zaliczyć wojny podjęte dla obrony zagrożonych praw, prowadzone dla zwrotu naruszonego dobra oraz takie, które podjęte zostały dla wsparcia państwa walczącego o zagrożone lub naruszone prawa. Nigdy moralnie usprawiedliwionymi nie będą wojny o charakterze zaborczym ani polegające na wspieraniu państwa, które dopuszcza się agresji.

Problem wojny pozostaje wciąż aktualnym zagadnieniem. Mimo że miniony wiek obfitował w konflikty i wojny, w tym dwie o zasięgu światowym, to jednak ludzkość nie wyciągnęła właściwych wniosków, a wojny nadal wybuchają w różnych zakątkach świata. Rzeczywistość wojny nie pozostaje obca naszemu narodowi, dla którego szczególnie dotkliwymi okazały się obie wojny mające miejsce w XX wieku.

Sposobem na przezwyciężenie wojen jest troska, zwłaszcza ze strony młodego pokolenia, o zaprowadzenie i utrzymanie pokoju, dlatego uzasadnioną jest refleksja nie tyle nad zagadnieniem wojny, ile nad kształtowaniem postawy pokojowej zarówno w wymiarze społecznym, jak i indywidualnym. W taki właśnie sposób katecheta, poruszając zagadnienie wojny, powinien kształtować w katechizowanych nieustanne dążenie do pokoju, pozostające zawsze aktualnym zadaniem dla Kościoła katolickiego.

ks. Marek Leszczyk

Bibliografia:

- Dembiński H., *Wojna jako narzędzie prawa i przewrotu*, Lublin 1936.
Jan XXIII, *Encyklika „Pacem in terris”*, Kraków 2003.

Katechizm Kościoła katolickiego, wyd. II popr., Poznań 2002.

Marcol A., *Teologia moralna wobec problemu wojny nowoczesnej*, „Roczniki Teologiczno-Kanoniczne” 11(1964).

Olechnik S., *Dar. Wezwanie. Odpowiedź. Teologia moralna*, t. 7, *Moralność życia społecznego*, Warszawa 1993.

Pokrywka M., *Rola rodziny w wychowaniu do pokoju*, [w:] *Wojna sprawiedliwa? Przesłanie*

moralne Kościoła, red. J. Nagórny, M. Pokrywka, Lublin 2003.

Skorowski H., *Problematyka pokoju i wojny w nauce społecznej Kościoła*, „Communio”. Międzynarodowy Przegląd Teologiczny 16(1996), nr 4(94).

Ślipko T., *Zarys etyki szczegółowej. Myśl filozoficzna*, t. II, *Etyka społeczna*, Kraków 2005.

Winowski L., *Stosunek chrześcijaństwa pierwszych wieków do wojny*, Lublin 1947.

Ewa Stawiak-Kolba

Szkoła Podstawowej im. J. Korczaka w Kleszczowie

INDYWIDUALIZACJA W DYDAKTYCE I WYCHOWANIU OKIEM PRAKTYKA

O dostosowaniu metod, form i tempa pracy do personalnych potrzeb psychofizycznych dziecka oraz jego indywidualnych możliwości powiedziano, napisano i nakazano tak wiele, że temat wydaje się wyczerpany. Jednak nic bardziej mylnego. Chociaż definicję indywidualizacji w nauczaniu zna każdy nauczyciel, to rzetelnie wykonać wynikające z niej zadania, nie jest wbrew pozorom łatwo. Nauczyciel powinien zrealizować obowiązek wynikający z litery prawa, wdrożenia w praktycznym działaniu postulatu indywidualizacji w procesie dydaktycznym. Jest to możliwe i wynika nie tylko z obowiązku, ale przede wszystkim z chęci pomocy każdemu uczniowi w jego indywidualnym rozwoju. Żeby sprostać niełatwemu zadaniu, opracowałam strategię postępowania, która będzie gwarantem efektywności oddziaływań dydaktyczno-wychowawczych w zróżnicowanym zespole klasowym. W mojej codziennej pracy z uczniami w odniesieniu do tematu indywidualizacji procesu dydaktyczno-wychowawczego sprawdził się sposób postępowania, który prezentuję poniżej.

Po pierwsze – Diagnoza.

Zawsze zaczynam pracę jako nauczyciel-wychowawca od poznania predyspozycji każdego ucznia, czyli jego indywidualnych możliwości. Następnie staram się precyzyjnie określić wynikające z nich potrzeby. Równocześnie dbam, aby odnaleźć w uczniu talent. Niewątpliwie każdy jest w czymś

dobry, choć być może sam o tym nie wie. Nie boję się pytać o zdanie rodziców uczniów. Każdorazowo przyświeca nam przecież wspólny cel – optymalny rozwój ucznia/dziecka, na miarę jego indywidualnych możliwości. Dbam, aby określić modalne predyspozycje ucznia. Uczniowie spieszą mi często z pomocą, podpowiadając, w jaki sposób najbardziej lubią się uczyć, np. wykorzystując wizualizacje prezentowanych treści lub słuchając. Warto przypomnieć, że nauczanie wielozmysłowe jest szczególnie efektywne w pracy z uczniem w młodszym wieku szkolnym.

Po drugie – Plan działań praktycznych.

Na bazie trafnej, rzetelnie przeprowadzonej diagnozy, warto usystematyzować wiedzę na temat każdego ucznia z osobna oraz w odniesieniu do całego zespołu klasowego. Z mojego doświadczenia pedagogicznego wynika, że efektywnym nauczaniem, niekolidującym z ideą indywidualizacji, jest szukanie uczniów o podobnych potrzebach, zainteresowaniach, predyspozycjach itp. Nie mylić z szufladkowaniem. Takie podejście do tematu usprawnia bowiem przygotowanie i prowadzenie efektywnych zajęć. Dążę więc, aby usystematyzować wiedzę na temat każdego ucznia w odniesieniu do jego predyspozycji, wynikających z nich potrzeb oraz talentów i zainteresowań. Staram się szukać uczniów o podobnych predyspozycjach i zainteresowaniach. Zachęcam ich do wspólnej pracy grupowej, co umożliwia niektórym uczniom

przełamywanie własnych barier i lęków. Skutkuje to z kolei podniesieniem samooceny, a co za tym idzie, także zwiększa motywację do uczenia się.

Po trzecie – Każde dziecko ma talent.

Na bazie rzetelnej diagnozy każdorazowo pozyskuję informacje o talentach, ale także zainteresowaniach i pasjach uczniów. Wykorzystuję tę wiedzę w praktyce pedagogicznej. Przygotowując materiały na zajęcia, dbam, aby uwzględniały potrzeby każdego ucznia, ale jednocześnie licowały z jego zainteresowaniami i rozwijały jego talenty.

To sprawdzony sposób, aby zachęcić uczniów do aktywizacji. Zawsze stosuję zasadę stopniowania trudności, pozwalając tym samym osiągnąć sukces każdemu na miarę jego indywidualnych predyspozycji. Dostrzegam nawet niewielkie postępy. Wzmacniam pozytywnie, stosując wartościujące komunikaty werbalne. Gdy uczeń wątpi, staram się mu pomóc, wskazując dziedziny, w których odnosi sukcesy. Organizuję pokazy talen-

tów, zachęcam do udziału w nich wszystkich uczniów danej klasy.

Po czwarte – Nie bójmy się zmian.

Przeprowadzam ewaluację pracy własnej, pytam o opinię uczniów oraz ich rodziców. Wykorzystuję wnioski do projektowania zmian. Zawsze mam na uwadze cel, czyli indywidualny, optymalny rozwój każdego ucznia.

Po piąte – Praktyka czyni mistrza.

Doskonale na bieżąco swój warsztat pedagogiczny. Korzystam z dobrych praktyk oraz doświadczeń innych. Organizuję zajęcia otwarte, aby pokazać rodzicom, jak funkcjonuje ich dziecko w zespole klasowym, ale także, aby zacieśnić więzi między szkołą i domem rodzinnym.

Mam nadzieję, że moje praktyczne podejście do tematyki indywidualizacji procesu dydaktyczno-wychowawczego okaże się pomocne nauczycielom rozpoczynającym pracę w zawodzie nauczyciela.

Ewa Stawiak-Kolba

Małgorzata Szyszko

Miejskie Przedszkole nr 38 w Częstochowie

„ZDROWO JEM, WIĘCEJ WIEM!” OGÓLNOPOLSKI PROJEKT EDUKACJI PROZDROWOTNEJ

Grupa dzieci 6-letnich z Miejskiego Przedszkola nr 38 w Częstochowie wzięła udział w ogólnopolskim projekcie edukacji prozdrowotnej pt. „Zdrowo jem, więcej wiem!” przeznaczonym dla zerówek i klas I-III szkół podstawowych w roku szkolnym 2018/2019. Nasza grupa uczestniczyła w etapie jesiennym programu. Dziewiąta edycja programu odbywała się pod honorowym patronatem Małżonki Prezydenta RP Agaty Kornhauser-Dudy.

Głównym celem projektu jest wykształcenie u dzieci postaw prozdrowotnych poprzez uczenie zasad zdrowego odżywiania oraz przekazywanie wiedzy na temat produktów służących zdrowiu i produktów dla zdrowia szkodliwych.

Zajęcia „Zdrowo jem, więcej wiem!” odbywały się w grupie przedszkolnej „Motyle” we wrześniu, październiku i listopadzie 2018 roku. Zajęcia były prowadzone na wielu płaszczyznach, angażując całą społeczność przedszkolną, rodziców oraz nauczycieli. Podczas spotkania z rodzicami nauczyciel poinformował o przygotowaniach do realizacji programu prozdrowotnego.

Pierwszy temat, kompleksowy, tygodniowy, wprowadzający w zagadnienie brzmiał „Dary jesieni”. Podczas jego trwania dzieci przynosiły do przedszkola owoce i warzywa. W czasie

zajęć przedszkolaki wykonywały wiele czynności, które miały za zadanie poszerzyć wiedzę na temat wartości odżywczych owoców i warzyw. Dzieci rozmawiały na temat ich wyglądu, przeznaczenia, wartości odżywczych. Zabawy, takie jak: „Zaczarowany woreczek”, „Jesienią w ogrodzie”, „Sałatka warzywna”, „Kłótnia owoców” czy słuchanie piosenki „Jarzynowy wóz” uświadomiły przedszkolakom, jak należy się odżywiać, aby być zdrowym. Nauczyciel odczytał wiersz Jana Brzechwy „Na straganie”. Dzieci, pracując w zespołach dwuosobowych, wykonały kukielki przedstawiające warzywa wymienione w wierszu, które później wykorzystywały w przedstawieniu. Zrobiły też odpowiednie na tę okazję opaski na głowę.

W realizację projektu zaangażowaliśmy rodziców, którzy wspólnie ze swoimi dziećmi wykonali prezentację wybranego warzywa lub owocu.

W prezentacjach zamieszczano własnoręczne ilustracje wykonane dowolną techniką, a także wiersze i zagadki. Niektórzy stworzyli ciekawe labirynty, rebusy, przepisy na sałatki czy soki. W czasie podsumowania dzieci opracowały „Encyklopedię warzyw i owoców”, która znajduje się w bibliotece szkolnej. Jako pracę domową narysowały strój, jaki wykonały, aby przygotować się do przedstawienia klasowego oraz stworzyły przepis na zdrową potrawę. Za najciekawsze prezentacje przyznano nagrody.

W czasie zajęć popołudniowych z rodzicami dzieci zaprezentowały przedstawienie „Na straganie”, wykorzystując przygotowane wcześniej kukielki. Przedszkolaki bawiły się wspólnie z rodzicami, wykonując różne prace plastyczne.

W dalszej części spotkania dzieci i rodzice otrzymali zadanie, aby wykonać plakat pt. „Na straganie”, promujący przedstawienie.

Dzieci wraz z rodzicami malowały farbami hasła i różne obrazki warzyw, straganów, w ten sposób zapraszając na spektakl. Wyróżniona praca została wyeksponowana w holu przedszkolnym. Wszystkie przedszkolaki miały możliwość zapoznania się z proponowanym wydarzeniem. Na zakończenie popołudniowych zabaw dzieci zaśpiewały piosenkę „Cytryna” oraz zatańczyły wraz z rodzicami taniec „Swing w uliczkę”.

Temat „Woda na zdrowie” to kolejny etap naszych działań, w trakcie których dzieci dowiedziały się, jakie są właściwości wody i do czego ona służy. W czasie doświadczeń z wodą mogły zobaczyć, dlaczego niektóre przedmioty toną, a inne utrzymują się na powierzchni. Podczas rozpuszczania różnych farb w wodzie dzieci bawiły się kolorami. Dowiedziały się, że woda paruje oraz rzeczy najważniejszej, że bez wody nie ma życia na naszej planecie, gdyż potrzebują jej zarówno ludzie, zwierzęta jak i rośliny. Poznały obieg wody w przyrodzie, a także jej rolę w prawidłowym funkcjonowaniu organizmu człowieka. Przed zajęciami nauczyciel zorganizował kąpiel picia wody, zachęcając do wdrażania nawyku picia wody. Każde dziecko posiada własny kubeczek i może w dowolnym czasie korzystać z wody. W odpowiedni klimat wprowadziła nas piosenka „Mamo, tato wolę wodę” oraz zagadka. Po doświadczeniach z roślinami dzieci wiedziały, gdzie znajduje się woda. W czasie zabawy edukacyjnej „Ile jest w nas wody?” intuicyjnie wypełniały kolorem ilość wody znajdującej się w dziecku i w osobie dorosłej. Uczeń przebrany za żabę prezentował ilustracje skrzeka, kijanki. Dzieci chętnie słuchały opowiadania o żabie Matyldzie – wypowiadały się na jego temat. Jako zadanie domowe otrzymały do wykonania pracę – woda na zdrowie, w której miały zamalować część mózgu, jaką stanowi w nim woda.

W czasie spotkania popołudniowego, gdy dzieci przygotowywały tło do plakatu promującego przedstawienie, zorganizowałam dla rodziców pogadankę na temat wody. Wcześniej, dzieci wymyślały projekty na ulotkę przedstawiającą zawartość wody w produktach. Rysowały w kropelkach produkty, które należy jeść, aby uzupełniać wodę w organizmie. Każdy uczestnik spotkania, oprócz ulotki, otrzymał projekty przygotowane przez dzieci. W trakcie spotkania z rodzicami nakreśliłam także, jaką wiedzę powinny posiadać dzieci na temat picia wody i przedstawiłam zakres wiadomości, które dzieci zdobyły w trakcie zajęć. Najważniejsze wiadomości przekazane rodzicom to:

- Źródło życia – woda – gdzie znajduje się woda.
- Wodny bilans – w ciągu dnia tracimy przeciętnie 2,5 litra wody.
- Kiedy należy pić wodę? Najlepiej wyprzedzać moment pojawienia się pragnienia i popijać systematycznie w ciągu całego dnia.
- Jak pić wodę? Najlepiej pić powoli, małymi łykami. Dzięki temu organizm dobrze przyswoi płyny.
- Ile pić wody w ciągu dnia? Dzieci w wieku 4–6 lat – 1,7 litra, dorośli – 2,7 litra.
- Skutki niedoboru wody objawiają się uczuciem zmęczenia, bólami i zawrotami głowy, ogólnym osłabieniem, przegrzaniem, zaburzeniami funkcji termoregulacyjnych. Inne objawy to zaparcia, spadek masy ciała, suchość skóry, zaburzenia rytmu serca, zmiany ciśnienia krwi, schorzenia stawów.

Zwieńczeniem spotkania był wspólny taniec. Dzieci zatańczyły z rodzicami przy piosence „Mamo, tato wolę wodę”.

Uczniowie, nauczyciele oraz rodzice, którzy uczestniczyli w programie „Zdrowo jem, więcej wiem”, zdobyli wiedzę pozwalającą na podjęcie kroków ku lepszemu i zdrowszemu życiu. W trakcie cyklu zajęć wiele razy mogliśmy się spotkać i przekazać wiedzę innym uczestnikom społeczności. W czasie całego etapu jesiennego zostały zrealizowane zajęcia: „Warzywa i owoce na co dzień i od święta”, „Woda na zdrowie”, „Na straganie”. Podczas wszystkich działań edukacyjnych dzieci, rodzice i nauczyciele mogli uczestniczyć w wielu spotkaniach w celu osiągnięcia wiedzy o zdrowym żywieniu, zaprezentować swoje umiejętności szerszej publiczności i podzielić się wiedzą na temat zdrowego odżywiania. Były to:

- zebranie organizacyjne zorganizowane na potrzebę wyjaśnienia celu akcji,
- gazetki promujące zdrowe odżywianie i picie wody,
- prace domowe do wykonania wspólnie z rodzicami – korzystanie z kącika dla Mamy i Taty,
- angażowanie rodziców do wykonania prac promujących zdrowe warzywa i owoce,
- spotkania popołudniowe z rodzicami,
- prelekcja dla rodziców – „Eliksir życia”. Rozdawanie ulotek na temat picia wody,
- zajęcia angażujące dzieci do twórczego działania w zakresie zdrowego trybu życia,
- konkurs wewnątrzklasowy na reklamę wody,
- występy dzieci dla innych dzieci przedszkolnych. Pokaz przedstawienia „Na straganie”,
- zorganizowanie kącika picia wody.

Wszystkie działania były ciekawe i inspirujące. Dzieci chętnie w nich uczestniczyły. Z dużym zapałem przedstawiały swoją wiedzę i umiejętności. W końcowej punktacji nasza grupa w etapie jesiennym zdobyła 30 miejsce spośród 330 zerówek biorących udział w projekcie. Za udział w projekcie otrzymaliśmy pamiątkowy dyplom.

Promowanie zdrowego odżywiania jest ważne, a szczególnie wśród najmłodszych członków naszego społeczeństwa.

Małgorzata Szyszko

Barbara Kosta

Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Częstochowie

Magdalena Borowiecka

III Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół im. dr. W. Biegańskiego w Częstochowie

IV REGIONALNY FESTIWAL PIOSENKI EUROPEJSKIEJ „ŚPIEWANIE W BIEGANIE” LOVE IS ALL AROUND US EDYCJA WALENTYNKOWA

Tuż przed feriami zimowymi III Liceum Ogólnokształcące im. dr. W. Biegańskiego w Częstochowie już po raz kolejny było gospodarzem Regionalnego Festiwalu Piosenki Europejskiej „Śpiewanie w Bieganiu”. 6 lutego 2019 r. odbyła się jego IV edycja, która w tym roku nawiązywała do święta zakochanych, zwanego popularnie walentynkami. Przedsięwzięcie było owocem czteroletniej współpracy III Liceum Ogólnokształcącego im. dr. W. Biegańskiego z Regionalnym Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Częstochowie. Honorowy patronat nad festiwalem objął Krzysztof Matyjaszczyk – Prezydent Miasta Częstochowy, a patronat medialny sprawował „Częstochowski Biuletyn Oświatowy” wydawany przez RODN „WOM” w Częstochowie.

Przygotowaniem i koordynacją projektu zajęły się: Katarzyna Pogłodzińska i Magdalena Borowiecka, nauczyciele języka angielskiego w III Liceum Ogólnokształcącym im. dr. W. Biegańskiego oraz Barbara Kosta, nauczyciel-konsultant języka francuskiego w RODN „WOM” w Częstochowie.

Festiwal adresowany był do uczniów oddziałów gimnazjalnych oraz klas VIII szkół podstawowych i miał na celu promowanie nauki języka angielskiego, francuskiego i niemieckiego, rozwijanie uzdolnień twórczych uczniów, doskonalenie ich umiejętności językowych i wokalnych, popularyzację utworów nawiązujących do tematyki

miłosnej, jak również integrację młodzieży śpiewającej z Częstochowy i okolic.

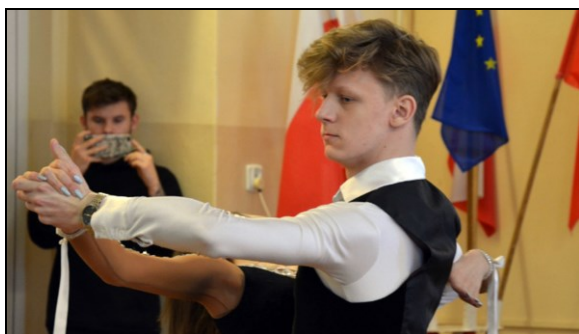

*Powitanie uczestników festiwalu przez
dr. Jana Randaka, dyrektora III Liceum
Ogólnokształcącego im. dr. W. Biegańskiego
w Częstochowie*

W tym dniu szkoła i aula zostały udekorowane balonami, kwiatami, wstążkami i elementami w kształcie serc, w kolorze czerwonym symbolizującym miłość. Tradycyjnie, jak przystało na gospodarza, dyrektor szkoły, dr Jan Randak powitał uczestników festiwalu, nauczycieli, a w szczególności gościa specjalnego – Aurelię Nadrowską z Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Częstochowy. Przedstawiono członków jury, w skład którego weszli: Zofia Gawryś, nauczyciel muzyki i juror konkursów wokalnych, Jan Bereziński, muzyk i pedagog, juror ogólnopolskich i międzynarodowych festiwali muzycznych, Weronika Zielińska-Wilczyńska, laureatka konkursów i festiwali w kraju i za granicą, absolwentka

filologii romańskiej, Barbara Kosta, nauczyciel-konsultant języka francuskiego w RODN „WOM” w Częstochowie, Monika Wojtal, nauczyciel języka angielskiego w III LO im. dr. W. Biegańskiego w Częstochowie oraz Małgorzata Łuszczak, nauczyciel języka niemieckiego w III LO im. dr. W. Biegańskiego w Częstochowie.

Gościnny występ pary tanecznej klasy A ze Szkoły Tańca Estyma zainaugurował tegoroczną edycję festiwalu, w której udział wzięło 37 młodych wokalistów z Częstochowy i powiatów: częstochowskiego, kłobuckiego, lublinieckiego i myszkowskiego. Uczestnicy festiwalu w sposób mistrzowski zaśpiewali utwory o tematyce miłości, takich wykonawców jak: Kids United, Zaz, Joe Dassin, Adele, Christina Aguilera, Whitney Houston, Justin Bieber, John Legend, Taylor Swift, Phil Collins, Doris Day, Shannon Purser, Sting, Ed Sheeran, The Weekend, Helen Fischer i Rosenstoltz.

Para taneczna klasy A

Członkowie jury, oceniając umiejętności wokalne i językowe, dobór repertuaru, interpretację utworu oraz ogólny wyraz artystyczny, mieli niezwykle trudne zadanie. Po długich i burzliwych obradach wyłoniono trzech laureatów.

Jury festiwalu

Zdaniem jury najlepsze wykonanie zaprezentował duet Anna Kulska i Barbara Urbańczyk z Publicznej Szkoły Podstawowej

im. Matki Zofii Szulc Sióstr Zmartwychwstanek. Młode częstochowianki zaśpiewały utwór pt. „All Of Me”. Drugą lokatę zajęła Martyna Zygałło ze Szkoły Podstawowej im. J. Lompy w Woźnikach za wykonanie utworu „I Will Always Love You”, zaś na trzecim miejscu uplasowała się Wiktoria Burzyńska, reprezentująca Szkołę Podstawową im. H. Sienkiewicza w Konopiskach, która zaprezentowała utwór „Love Yourself”. Oceniający przyznali także wyróżnienia, które trafiły do Julii Kozik, uczennicy Szkoły Podstawowej im. H. Sienkiewicza w Konopiskach, Katarzyny Pacak ze Szkoły Podstawowej nr 29 im. Królowej Jadwigi w Częstochowie, Klaudii Ujmy ze Szkoły Podstawowej im. M. Kopernika we Wrzoso-wej, Katarzyny Glenc ze Szkoły Podstawowej im. św. Jana de La Salle w Częstochowie oraz Poli Błachowicz ze Szkoły Podstawowej im. T. Kościuszki w Mstowie.

I miejsce

II miejsce

III miejsce

Wszyscy uczestnicy festiwalu otrzymali dyplomy, plecaki i drobne upominki ufundowane przez Empik School w Częstochowie. Nauczycielom i opiekunom wręczono specjalne podziękowania, zaś laureaci uhonorowani zostali atrakcyjnymi nagrodami: semestralnymi kursami dowolnego języka w Szkole Językowej Empik School w Częstochowie, tabletem oraz powerbankiem do smartfonów. Zwycięzcy odebrali nagrody z rąk dr. Jana Randaka, dyrektora III Liceum Ogólnokształcącego im. dr. W. Biegańskiego.

W przerwie obrad jury miała miejsce część artystyczna, którą wypełnił występ młodzieży klas pierwszych i drugich pod przewodnictwem s. Dagmary Kanii, mający formułę kabaretu o tematyce walentynkowej. Po występie kabaretu swoje zdolności taneczne przedstawili również uczniowie klas drugich. Zachęcili oni gospodarzy i gości do wspólnej zabawy podczas tańca „Belgijka”. Organizatorzy imprezy zadbali o przyjemną walentynkową atmosferę oraz słodki poczęstunek dla wszystkich wykonawców, opiekunów, publiczności, gości i jurorów.

Laureaci festiwalu

Zwycięzcom gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów w przygodzie z piosenką. Dziękujemy nauczycielom za przygotowanie uczniów do udziału w festiwalu, natomiast sponsorom za ufundowanie atrakcyjnych nagród dla laureatów. Już dziś organizatorzy zapraszają do udziału w przyszłorocznej, jubileuszowej V edycji festiwalu.

Fot. N. Molenda, O. Foltyniewicz

**Barbara Kosta
Magdalena Borowiecka**

dr Agnieszka Leszcz-Krysiak

Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Częstochowie

Gabriela Janerka

Przedszkole Miejskie nr 5 w Bytomiu

Przedszkole Niepubliczne Tika z Oddziałami Integracyjnymi i Specjalnymi w Bytomiu

WIELKA ZMIANA W ŻYCIU MAŁEGO DZIECKA

Sposób okazywania emocji przez dzieci jest bardzo spontaniczny, szczery i wyrazisty. Reakcja emocjonalna dziecka staje się tym silniejsza, im bardziej potrzebuje ono pomocy.

Rozwijający się mózg dziecka do piątego roku życia jest bardzo podatny na wpływ napięć emocjonalnych. Silny stres zaburza równowagę substancji chemicznych w mózgu¹ rozwijającego się człowieka. W tym okresie pod wpływem doświadczeń życiowych kształtują się miliony połączeń w mózgu.

Zmienia się liczba i rodzaj połączeń między neuronami, zwanych synapsami, które pobawione stymulacji zanikają. Dlatego też poczucie bezpieczeństwa fizycznego i emocjonalnego dziecka jest podstawą kształtowania prawidłowego rozwoju osobowości.

Do właściwego rozwoju społeczno-emocjonalnego dziecka jest niezbędne otoczenie ludzi znaczących, wrażliwych na jego uczucia i potrzeby. Pozwala to dziecku na myślenie w trudnych sytuacjach o własnych

reakcjach, odczuciach, emocjach i właściwym ich wyrażaniu².

Zachowanie dziecka jest komunikatem dla osób dorosłych i trzeba je właściwie odczytywać. Gdy dziecko próbuje tłumić emocje, na ogół wracają one ze zdwojoną siłą i wtedy jest nam jeszcze trudniej udzielić mu wsparcia. Przyczyną trudnych emocji w życiu dziecka mogą być różne sytuacje wprowadzające zmiany w jego życiu. Niewątpliwie do najtrudniejszych tematów należy strata kogoś bliskiego związana z chorobą, śmiercią, rozwodem, czy wynikająca z innej przyczyny. Pojawienie się nowych członków rodziny, np. rodzeństwa, nowych partnerów rodziców również wzbudza różne uczucia. Dzieci są konserwatystami i lubią uporządkowaną i przewidywalną rzeczywistość, która daje im poczucie bezpieczeństwa. Dlatego w wychowaniu ważne jest wyznaczanie granic i zasad, które pomagają w odnajdywaniu się w nowych sytuacjach. Dzieci kochają tajemnice i niespodzianki, ale tylko te, które wywołują pozytywne emocje i nie zaburzają ich poczucia bezpieczeństwa.

Często występującą zmianą w życiu dziecka jest przeprowadzka, zmiana przedszkola szkoły i środowiska społecznego, w którym dziecko wzrasta. W nowej sytuacji mały człowiek potrzebuje informacji o tym, co się zmieni oraz czasu, aby się z nią oswoić. Dziecko tak samo jak dorośli, najbardziej boi się tego, co jest nieznane, niepewne, budzi lęk i frustrację. Dlatego zmieniając, np. miejsce zamieszkania, wybierając nowe przedszkole czy szkołę trzeba przygotować dziecko do zmiany. Istotne jest, aby czuło się również inicjatorem tej zmiany, gdyż lepiej akceptujemy rzeczy, na które mamy wpływ. Możemy przedyskutować wybór przedszkola, szkoły, aby dziecko czuło się związane z nową placówką. Warto wybrać się na zajęcia adaptacyjne umożliwiające poznanie nowego środowiska. Gdy już dziecko trafi do nowego miejsca, trzeba się upewnić, czy posiada podstawowe informacje, wie, do kogo się zgłosić w razie problemu. Ważne jest także, aby poinformować pracowników placówki o specjalnych potrzebach dziecka związanych ze zdrowiem. Istotnym elementem procesu adaptacyjnego do nowych warunków jest wzmacnianie poczucia pewności siebie. Objaśnienie dziecku, że to, iż czuje się obce, zagubione czy zdenerwowane jest zupełnie naturalnym stanem.

Warto stworzyć sytuacje edukacyjne, które pomogą dziecku zaakceptować sytuację zmiany. Lektura może być inspiracją do realizacji ciekawych zajęć, które będą pomocne w rozmowie z dzieckiem i w podjęciu tematu nt. przeprowadzki czy zmiany szkoły. Wybierając lekturę, która ma nam pomóc w rozmowie na trudny temat, zwróćmy uwagę na preferowany sposób rozwiązywania danego problemu – czy jest zgodny z naszymi systemami wartości i czy to rzeczywiście dobre rozwiązanie. Czasami autorzy proponują rozwiązania nieakceptowalne. Na pozór mogą wydawać się zabawne, oryginalne i modne, ale niekonstrukttywne i bezużyteczne, np. *nie przejmuj się, śmiej się ze wszystkiego, kiedy ktoś cię bije, oddaj mu*. Dotyczy to szczególnie nauczycieli pracujących z grupą przedszkolną czy szkolną – niekoniecznie rozwiązanie, które odpowiada nauczycielowi, będzie akceptowane przez rodziców wychowanków.

Pracując z trudnymi emocjami dzieci, pamiętamy, aby unikać komunikatów, które będą przekazywać im informację, że to, co czują, jest niewłaściwe, np. *nie ma powodu, żeby się bać; jeśli nie przestaniesz się złościć, nie pojedziesz do koleżanki; nie bądź niemądra, zmiana szkoły to nic takiego* itp. Wspieramy dziecko poprzez akceptację jego emocji, np. *widzę, że się boisz, to normalne w takiej sytuacji, wiele osób też tak się czuje, gdy idzie do nowego przedszkola, jestem przy tobie*. Bycie uważnym na potrzeby i uczucia dziecka jest podstawą kształtowania jego bezpieczeństwa emocjonalnego. Szczere towarzyszenie mu w sytuacjach trudnych i empatyczna komunikacja buduje otwartość dziecka i uczy je regulować emocje a nie ukrywać.

Poniżej znajduje się konspekt zajęć dla dzieci w wieku przedszkolnym z wykorzystaniem tekstu literackiego N. Jakusiewicz na temat zmiany miejsca zamieszkania, tęsknoty i lęku przed nowym, nieznanym otoczeniem. Konspekt skonstruowany jest zgodnie z systemem edukacji przez ruch D. Dziamskiej, czyli kinezyologicznym sposobem kształcenia i terapii, który jest zbiorem różnorodnych technik i metod pracy z dzieckiem, wykorzystujących naturalny ruch organizmu w procesie uczenia się. Jest to edukacja czynnościowa, której punktem wyjścia staje się planowanie rytmicznego ruchu jako podstawy aktywności poznawczej dziecka³.

KONSPEKT DLA DZIECI W PRZEDSZKOLU

Temat: Nowi przyjaciele wróbelka Marcelka – wszędzie można spotkać wartościowych ludzi.

Cel: wsparcie całościowego rozwoju dziecka na podstawie tekstu literackiego N. Jakusiewicz pt. „O wróbelku Marcelku, co ze swoją wróbelkową rodziną musiał przenieść się do innego lasku”.

Cele operacyjne w obszarach rozwojowych:

W obszarze fizycznym dziecko:

- chodzi, sprawnie biega, mijając się z rówieśnikami,
- chwyta, składa koła,
- planuje ruch,
- maże, rysuje, klei.

W obszarze emocjonalnym:

- zna sposoby, jak poradzić sobie z tęsknotą,
- uświadamia sobie, że wszędzie można spotkać wartościowych ludzi,
- wyraża zaciekawienie, zdziwienie,
- cieszy się i zachwycza wykonaną pracą.

W obszarze społecznym:

- nawiązuje relacje rówieśnicze podczas wspólnego działania,
- obdarza uwagą innych,
- czeka na swoją kolej.

W obszarze poznawczym:

- odpowiada na pytania dotyczące tekstu,
- przelicza w zakresie 10 i więcej,
- porównuje, określa, kto ma więcej, a kto mniej.

Planowane sytuacje edukacyjne:

1. Zabawa ruchowa „Wróble w gniazdach” – dzieci (wróbelki) biegają między krążkami ułożonymi na dywanie, na przerwę w muzyce wskakują do krążka-gniazda. Zabawę powtarzamy kilka razy.
2. Ćwiczenia w rytmicznym stawianiu kropek – na stoliku leżą przyklejone białe kartki A4. Dzieci chodzą wokół stolika i w rytm muzyki stawiają kropki kredką w kolorze szarym, muzyka: polonez W. Kilara.

3. Ćwiczenia matematyczne w przeliczaniu kropek, porównywaniu, tworzeniu zbiorów – dzieci siedzą na dywanie z kartkami i przeliczają kropki, podają przeliczoną liczbę kropek, porównują z sąsiadem z prawej strony, a następnie z sąsiadem z lewej strony, kto ma więcej, a kto mniej.

4. Ćwiczenia w słuchaniu opowiadania i odpowiadaniu na pytania do tekstu pt. „O wróbelku Marcelku, co ze swoją wróbelkową rodziną musiał przenieść się do innego lasku”⁴.
 - Jak miał na imię wróbelek?
 - Gdzie mieszkał?
 - Dlaczego Marcelk musiał wraz z rodzicami poszukać innego domu?
 - Czy udało się rodzinie wróbelków znaleźć nowy dom?
 - Dlaczego Marcelk był smutny?
 - Co przyniósł wróbelkowi Gołąb Listonosz?
 - Co napisał Marcelk w liście do Marysi i Cezarego?
 - Kto odwiedził wróbelka?
 - Z kim zaprzyjaźnił się Marcelk?
5. Ćwiczenia w rytmicznym kreśleniu niepełnej wiązki z punktu, składającej się z trzech kresek – wróbelek chodzi po nowym lesie i szuka przyjaciół, zostawiając ślady na śniegu – dzieci chodzą między stolikami i kreślą trzy kreski z każdego wcześniej wykreślonego punktu. Jedną ręką trzyma kartkę, a drugą kreśli.
6. Ćwiczenia w rytmicznym kreśleniu wałeczkiem wewnątrz kropki – dzieci siedzą przy stolikach – nauczyciel podchodzi do każdego i rysuje kropkę – to ła wróbelka, który nie może znaleźć nowych przyjaciół, gdyż wszyscy wydają mu się nudni i nieciekawi – dziecko obrysowuje wnętrze kropki wałeczkiem, gdy obrysowuje, podaje kredkę sąsiadowi z prawej strony

i gdy dostanie kredkę od sąsiada z lewej strony, obrysowuje kolejny raz. Dzieci wymieniają się kredkami dotąd, aż całe wnętrze zostanie wykreślone. Kredki – różne odcienie brązu.

7. Ćwiczenia w wyobrażaniu, nadawaniu znaczeń „Co to może być”. Wspólne ustalenie, że może to być wróbel – nowy przyjaciel Marcelka.
8. Ćwiczenia w konstruowaniu wróbelka – doklejanie ogona z kół origami oraz dzióbka i skrzydła, dorysowywanie oka.

9. Ćwiczenia gratyfikacji. Gratulacje i podziękowania nauczyciela. Wzajemne gratulacje. Budowanie poczucia wartości dziecka.

Agnieszka Leszcz-Krysiak
Gabriela Janerka

Przypisy:

- 1 M. Sunderland, *Mądrzy rodzice. Zadbaj o prawidłowy rozwój emocjonalny swojego dziecka*, Świat Książki, Warszawa 2012, s. 26–27.
- 2 Tamże.
- 3 D. Dziamska, *Teoria systemu EPR*, <http://www.pracownia.origami.org.pl/>, [dostęp 20.12.2018].
- 4 Tekst opowiadania dostępny na stronie http://www.dbc.wroc.pl/Content/3913/szuflada_z_bajkami.pdf, [dostęp 20.12.2018].

Bibliografia:

- Dziamska D., *Edukacja przez ruch*, płyty CD, WSiP, Warszawa 2014.
- Fijałkowska M., Szymura B. (red.), *Lęk: geneza, mechanizmy, funkcje*, Wyd. Naukowe Scholar, cop. 2009.
- Sunderland M., *Mądrzy rodzice. Zadbaj o prawidłowy rozwój emocjonalny swojego dziecka*, Świat Książki, Warszawa 2012.

Netografia:

- Dziamska D., *Teoria systemu EPR*, <http://www.pracownia.origami.org.pl/>, [dostęp 20.12.2018].
- http://www.dbc.wroc.pl/Content/3913/szuflada_z_bajkami.pdf, [dostęp 20.12.2018].

Dorota Liberda

Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Częstochowie

„KICK MIT UND SPRICH IMMER BESSER DEUTSCH!": DIE WM 2018 IM DAF-UNTERRICHT

Es gibt eine große Anzahl von Unterrichtsmethoden zur Entwicklung der sprachlichen Grundfertigkeiten im FSU. Die Lehrenden zerbrechen sich oft den Kopf über die Wahl. Einige davon eignen sich sehr gut für den Unterricht zur Förderung sowohl

von Hören und Lesen als auch von Schreiben und Sprechen. Ein Tipp für Integration rezeptiver sowie produktiver Sprachfertigkeiten ist ein Projekt. Wie können wir die Lernenden zu einer Projektarbeit motivieren? Immer bewährt sich da ein aktuelles Thema, z.B. in diesem Jahr *die Fußball-WM 2018 in Russland*.

Einführung ins Thema

Man kann einen Einstieg ins Thema mit den Vorentlastungsübungen machen. Schon am Anfang (**AB 1**) lernt man die Ländernamen kennen, die an der WM 2018 teilnehmen. Der Lehrende liest jeden Namen vor und die Lernenden sprechen ihm nach. Man kann somit gleichzeitig die Farbnamen lernen/wiederholen. Im **AB 2** werden die Ländernamen schon den konkreten Flaggen zugeordnet. Anschließend sprechen die Schüler die Ländernamen aus. Im **AB 3a** und **3b** wird das erworbene Wissen kreativ und spielerisch überprüft. Die Lernenden nehmen meist gern an der Übung teil, außer sprachlichen Fähigkeit wird da eine kognitive Fähigkeit in Rücksicht genommen.

www.pixabay.com

Arbeitsblatt **AB 1**

Gruppenübersicht der Fußball Weltmeisterschaft 2018 in Russland

Gruppe A Russland Saudi-Arabien Ägypten Uruguay	Gruppe B Portugal Spanien Marokko Iran	Gruppe C Frankreich Australien Peru Dänemark
Gruppe D Argentinien Island Kroatien Nigeria	Gruppe E Brasilien Schweiz Costa Rica Serbien	Gruppe F Deutschland Mexiko Schweden Südkorea
Gruppe G Belgien Panama Tunesien England	Gruppe H Polen Senegal Kolumbien Japan	

<https://www.grundschule-arbeitsblaetter.de/>

Arbeitsblatt **AB 2**

Flaggen der WM Teilnehmer 2018 bestimmen

Ordne die Länder den Flaggen zu. Viel Erfolg!

Costa Rica, Südkorea, Russland, Japan, Polen, Saudi-Arabien, Brasilien, Ägypten, Uruguay, Portugal, Kolumbien, Serbien, Spanien, Marokko, Deutschland, Iran, England, Frankreich, Panama, Australien, Peru, Dänemark, Schweden, Argentinien, Island, Belgien, Kroatien, Tunesien, Nigeria, Senegal, Schweiz, Mexiko

Gruppe A _____ _____ _____ _____	Gruppe B _____ _____ _____ _____	Gruppe C _____ _____ _____ _____
Gruppe D _____ _____ _____ _____	Gruppe E _____ _____ _____ _____	Gruppe F _____ _____ _____ _____
Gruppe G _____ _____ _____ _____	Gruppe H _____ _____ _____ _____	

<https://www.grundschule-arbeitsblaetter.de/>

Arbeitsblatt **AB 3a**

Flaggen der WM Teilnehmer 2018 zeichnen

Zeichne die Flaggen der WM Teilnehmer.

Gruppe A			
			
Russland	Saudi-Arabien	Ägypten	Uruguay
Gruppe B			
			
Portugal	Spanien	Marokko	Iran
Gruppe C			
			
Frankreich	Australien	Peru	Dänemark
Gruppe D			
			
Argentinien	Island	Kroatien	Nigeria

Quelle: <https://www.grundschule-arbeitsblaetter.de/>

Arbeitsblatt **AB 3b****Flaggen der WM Teilnehmer 2018 zeichnen**

Zeichne die Flaggen der WM Teilnehmer.

Gruppe E

Brasilien
Schweiz
Costa Rica
Serbien

Gruppe F

Deutschland
Mexiko
Schweden
Südkorea

Gruppe G

Belgien
Panama
Tunesien
England

Gruppe H

Polen
Senegal
Kolumbien
Japan

Quelle: <https://www.grundschule-arbeitsblaetter.de/>**„Wechselspiel“**

In einem Projektunterricht setzt man viel daran, die Kommunikation im Unterricht zu fördern. Man muss aber dazu einige Kommunikationsanlässe schaffen. Zu diesem Zweck dienen unter anderem Übungen mit Informationslücken, z.B. Bilddiktate oder Rollenspiele. Im **AB 4a** und **AB 4b** wird das „Wechselspiel“ (Tandemblatt nach Klett-Verlag) auszugsweise präsentiert. In diesem Falle ist die Partnerarbeit angesagt. Eine Voraussetzung ist es, dass der eine über Wissen verfügt und es tatsächlich weitergeben möchte und der andere es erfahren möchte. Die Lernenden stellen sich gegenseitig Fragen und beantworten sie.

Arbeitsblatt **AB 4a****WECHSELSPIEL „FUSSBALL“ A**

FUSSBALL-WM	ORT (GASTLAND)	WELTMEISTER
Wo war die WM 19. Jahrhundert...?		Wer war Weltmeister?
1930	Uruguay	Uruguay
1982		
1986	in Mexiko	Argentinien
1990		
1994	in den USA	Brasilien
1998		
2002	in Südkorea	Brasilien
2006		
2010	in Südafrika	Spanien
2014		
2018	in Russland	noch nicht entschieden

Arbeitsblatt **AB 4b****WECHSELSPIEL „FUSSBALL“ B**

FUSSBALL-WM	ORT (GASTLAND)	WELTMEISTER
Wo war die WM 19. Jahrhundert...?		Wer war Weltmeister?
1930		
1982	in Spanien	Italien
1986		
1990	in Italien	Deutschland
1994		
1998	in Frankreich	Frankreich
2002		
2006	in Deutschland	Italien
2010		
2014	in Brasilien	Deutschland
2018	in Russland	noch nicht entschieden

WebQuest „WM 2018 in Russland“

Will man die Lernenden zur Arbeit im Unterricht motivieren, integriert man am besten Medien und ICT in den Unterricht. Einer der besten Tipps dafür ist ein WebQuest. Das Konzept besteht immer aus festen folgenden Bestandteilen: Einführung, Aufgabe, Einzelschritten, Ressourcen, Rückblick und Präsentation. Beim WebQuest teilen wir die Klasse in einige Gruppen je ca. 3-4 Personen. Jede Gruppe recherchiert online nach konkreten Hinweisen. Die wichtigste Bedeutung wird der Aufgabe zugeordnet. Ein Beispiel wird im **AB 5** dargestellt.

Arbeitsblatt AB 5

Ihr arbeitet in einem Reisebüro in München. Die Touristen aus Belgien möchten einen Ausflug von Deutschland aus zur Fußball-WM 2018 in Russland verreisen, aber vorher würden sie gern drei Tage lang in München verbringen. Ihr bekommt einen Auftrag, für sie einen Ausflug in München vorzubereiten. Unter den Touristen sind die Fussballfans, Kunstliebhaber, Musikfans usw. Was könntet ihr ihnen zur WM-Zeit in München anbieten? Sucht nach konkreten Infos.

www.pixabay.com

www.pixabay.com

Die Zahl der Projektgruppen hängt von der Anzahl der „Hobby-Teams“ ab. Das bestimmt schon der Lehrende selbst. Jede Gruppe sucht online die konkreten Informationen nach Spielplan von Belgien, nach Veranstaltungskalender zu dieser Zeit in München usw. Alles hängt von der Initiative und Kreativität des Lehrenden ab.

Der Lehrende stellt nur bestimmte Internetressourcen zur Verfügung, z.B. über die Sehenswürdigkeiten von München. Das ist eine große Orientierungshilfe für die Projektteilnehmer. Wir müssen darauf achten, dass sich die Links problemlos öffnen lassen und nicht veraltet sind.

Die Lernenden bekommen also eine Aufgabe und ... so fängt ihr tolles „Lernabenteuer“ an. Viel Spaß und Erfolg dabei ☺!

Dorota Liberda

Bibliografia:

Moser, H., Abenteuer Internet. Lernen mit WebQuests. Auer Verlag, 2000.
https://www.hueber.de/seite/pg_lehren_uebungen01_idn, [dostęp 31.06.2018].
<https://www.grundschule-arbeitsblaetter.de/>, [dostęp 31.06.2018].
<http://www.webquest-forum.ch/infos/infos.html>, [dostęp 11.06.2018].

Marta Lipska

Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Częstochowie

TEACH YOUR STUDENTS TO BE ASSERTIVE

Is the role of school strictly academic? Are there any other responsibilities school must shoulder? As it is included in the core curriculum, school is obliged to both teach academic skills and foster students' emotional and social development, bring them up to become healthy and thoughtful adults. Students must be able to develop social and personal skills like problem solving, assertiveness, making positive interactions, building healthy relationships. 'Just as the school provides lessons on reading, writing and arithmetic, from the very beginning it also focuses on helping kids learn about compassion, respect, empathy and integrity,' says Rosenya Faith in her article titled 'The School's Role in Influencing Child Development'¹

As assertiveness is one of the crucial social skills people need to acquire, this article proposes some activities that a teacher can use for students to practice this skill and to understand its importance. The first educational resource to recommend is <https://teenshealth.org/en/teens/> where you can find advice on how teenagers can talk about their feelings, problems, how to respectfully disagree² or how to talk to adults or deal with anger.

Underneath are presented some activities for teaching teenagers how to be assertive. Our students must learn this skill as they will need it every day: while making an appointment with friends or a teacher, asking someone on a date, or doing well on a job interview. Young people must learn this skill as it doesn't come naturally to everyone. Some people communicate in a way that is too *aggressive*; they feel that everyone should serve them. Other people have a style that is too passive; they feel that they should serve everyone else and that their own feelings and needs are less important. 'An assertive style is the happy medium between these two', explains D'Arcy Lyness, PhD in his article on assertiveness³.

To begin a lesson on assertiveness, you may present your students with the tables below. They will have to guess if the people described are assertive or not⁴.

Table 1: Put a tick if you think that such people are assertive. Make a guess.

They communicate in a way that is too passive: they feel that they should serve everyone else as they feel inferior.	
Their style is too aggressive: they feel superior and want everyone to serve them.	
They show they respect themselves and other people.	
They are not too shy and not too pushy.	

To check their guesses they can read this short text on assertiveness:

Assertiveness is a healthy way of communicating, stating your opinion or decision in an honest and respectful way. You need to be assertive every day: while making an appointment with friends or a teacher, asking someone on a date, having a job interview. Some people who can't be assertive often sound too aggressive because they feel that everyone should serve them. Other unassertive people may seem too passive because they feel that they should serve everyone else. They are convinced that their own feelings and needs are less important. An assertive person is in between. He respects both himself and other people in order to cooperate for the mutual benefit.

Now have your students proceed to the next table with descriptions of different types of behaviour:

Table 2: Which of the following people are assertive? Put a tick next to that person.

If you ask Mike where he would like to go for lunch, he'll say 'I don't know – what do you suggest?' Most often he lets others decide, but then he says to himself: 'It's a shame I didn't say what I really wanted'.	
John is usually upset when his classmates do most of the talking. But they don't even realise he tries to say something because he speaks quietly.	
When you talk to Jake, he usually interrupts you. You have a feeling that he's not listening to you.	
Nelly seems bossy and hostile. If she disagrees with your opinion, she often rolls her eyes and uses words like 'ridiculous', 'stupid', 'nonsense'.	
Mark knows how to make others listen to him. He says what he wants confidently and very loudly.	
Chris listens to what you say. If he disagrees with you, he says so in a way that doesn't make you feel wrong or silly.	

Having talked these behaviours over, your students may try to come up with a definition of assertiveness, e.g. they may complete the one proposed by Lolly Daskal in '7 Powerful Habits That Make You More Assertive':

Assertiveness is _____ in which you _____ while still _____.
When you are assertive, _____.
you are neither passive nor aggressive
respecting the rights of others
demonstrate the healthy confidence to stand up for yourself

an interpersonal skill	
but direct and honest	
Answer key: "Assertiveness is an interpersonal skill in which you demonstrate the healthy confidence to stand up for yourself while still respecting the rights of others. When you are assertive, you are neither passive nor aggressive, but direct and honest ⁵ ."	

Tell your students that they can learn to be assertive but it takes time and practice. Give them some clues on assertiveness in a reading task, so that you can teach both academic English and social skills:

How to be assertive

Read about the habits that make you more assertive. Are the sentences in the box TRUE or FALSE?

Assertiveness is a great skill for managing positive relationships with others and being true to your own feelings and needs. An assertive person operates from a position of equality and respect. That means that you should treat other people and yourself as equal. No one is better, no one is worse, so 'respect your own rights, values and beliefs while respecting the rights, values and beliefs of others⁶.'

Being assertive is a skill that needs practice. You will have better times and worse times. Don't get discouraged but try to learn from your mistakes. Experts⁷ suggest some simple ways to help you develop the skill of being assertive:

1. If you want something or there is something bothering you, just say it. Look confident when you speak. Stand up straight. You can smile or keep a neutral face (it helps you keep your cool and hide any strong emotions). Make good eye contact with the person you are talking to.
2. After you state your opinion, try to understand other points of view. Don't get angry because of the differences; it doesn't necessarily mean that you are right and the other person is wrong. Listen respectfully and don't interrupt when he/she is speaking. Remember: People who give respect get respect in return⁸.
3. Be simple and direct. Don't use long explanations.
4. While saying what you think, speak in a way that doesn't suggest accusations or make the other person feel guilty.
5. In order to avoid accusations, use 'I' statements. Say things like 'I think ...' or 'I feel ...'. Don't use aggressive language such as 'You never...' or 'You always....' because the person you are talking to may feel frustrated and quit the conversation.
6. Even if you feel excited when expressing your opinion, try to stay calm. You will sound more confident.
7. Practise in front of a mirror or with a friend. Pay attention to your body language as well as to the words you choose.

To sum it up, remember the saying: **'There is nobody better than you, but you are no better than anyone else'**⁹. If you realise that you are of equal value to others, you will sooner or later accept the fact that sometimes your own preferences will be met while at other times somebody else's preferences will win. You shouldn't feel guilty when you don't agree to somebody's wishes or desires. But remember not to get upset with others if they don't always do what you like. It's okay to have different opinions and needs, but you should communicate them with respect to others and to yourself.

Assertiveness relates to mutual respect – respect for ourselves and respect for others.	True/False
Try to understand the other person's point of view. Don't interrupt when they are explaining it to you.	True/False

Having a different point of view doesn't mean that one side is right and the other side is wrong.	True/False
Be honest – say how you feel or what you want but don't make anyone feel guilty.	True/False
Look the person in the eye, keep your face relaxed and speak in a normal voice.	True/False
Be patient when you practice being assertive. You will sometimes do better than at other times.	True/False

To keep it all in mind, students at home can make posters with the saying quoted above: 'There is nobody better than you, but you are no better than anyone else'.

The printable version of the presented activities with an answer key is available at <http://www.womczest.edu.pl/new/zasoby-edukacyjne/jezyki-obce/jezyk-angielski/>.

Choose the tab 'Wychowawczo-profilaktyczna rola szkoły' and then click 'How to be assertive (for teenagers)'. For more practice on assertive language, I recommend the article 'What Can I Do if I Want to be More Assertive?' at <https://www.gov.nl.ca/eecd/k12/safeandcaring/students/assertive/>, and 'Modeling Assertiveness With Students' by Kristin Stuart Valdes at <https://www.edutopia.org/article/modeling-assertiveness-students>.

Marta Lipska

Przypisy:

- 1 Faith Rosenya, 'The School's Role in Influencing Child Development', <https://mom.me/kids/4978-what-schools-role-influencing-child-development/>, [dostęp 27.06.2019].
- 2 D'Arcy Lyness, PhD (reviewer), '5 Ways to (Respectfully) Disagree', <https://teenshealth.org/en/teens/tips-disagree.html?WT.ac=take5>, [dostęp 27.06.2019].
- 3 D'Arcy Lyness, PhD (reviewer), 'Assertiveness', <https://kidshealth.org/en/teens/assertive.html>, [dostęp 27.06.2019].
- 4 Based on ibid.
- 5 Daskal Lolly, '7 Powerful Habits That Make You More Assertive', <https://www.inc.com/lolly-daskal/7-powerful-habits-that-make-you-more-assertive.html>, [dostęp 28.02.2019].
- 6 Buckley Carthage, 'Why be assertive? 4 major benefits of assertive behaviour', <https://www.liveyourtruestory.com/why-be-assertive-4-major-benefits-of-assertive-behaviour-communication/>, [dostęp 26.06.2019].
- 7 Daskal Lolly, '7 Powerful Habits That Make You More Assertive', <https://www.inc.com/lolly-daskal/7-powerful-habits-that-make-you-more-assertive.html> (access date: 28.02.2019) and '10 tips for being assertive', <https://www.betterhealth.vic.gov.au/health/ten-tips/10-tips-for-being-assertive>, [dostęp 28.02.2019].
- 8 D'Arcy Lyness, PhD (reviewer), 'Assertiveness', <https://kidshealth.org/en/teens/assertive.html>, [dostęp 27.06.2019].
- 9 Buckley Carthage, 'Why be assertive? 4 major benefits of assertive behaviour', <https://www.liveyourtruestory.com/why-be-assertive-4-major-benefits-of-assertive-behaviour-communication/>, [dostęp 26.06.2019].

Netografia:

- Buckley Carthage, 'Why be assertive? 4 major benefits of assertive behaviour', <https://www.liveyourtruestory.com/why-be-assertive-4-major-benefits-of-assertive-behaviour-communication/>, [dostęp 26.06.2019].
- D'Arcy Lyness, PhD (reviewer), 'Assertiveness', <https://kidshealth.org/en/teens/assertive.html>, [dostęp 27.06.2019].

- D'Arcy Lyness, PhD (reviewer), '5 Ways to (Respectfully) Disagree', <https://teenshealth.org/en/teens/tips-disagree.html?WT.ac=take5>, [dostęp 27.06.2019].
- Faith Rosenya, 'The School's Role in Influencing Child Development', <https://mom.me/kids/4978-what-schools-role-influencing-child-development/>, [dostęp 27.06.2019].
- Daskal Lolly, '7 Powerful Habits That Make You More Assertive', <https://www.inc.com/lolly-daskal/7-powerful-habits-that-make-you-more-assertive.html>, [dostęp 28.02.2019].
- Valdes Stuart Kristin, 'Modeling Assertiveness With Students', <https://www.edutopia.org/article/modeling-assertiveness-students>, [dostęp 28.02.2019].
- '10 tips for being assertive', <https://www.betterhealth.vic.gov.au/health/ten-tips/10-tips-for-being-assertive>, [dostęp 28.02.2019].
- TeensHealth, <https://teenshealth.org/en/teens/>, [dostęp 28.02.2019].
- 'What Can I Do if I Want to be More Assertive?' <https://www.gov.nl.ca/eeed/k12/safeandcaring/students/assertive/>, [dostęp 28.02.2019].

Ewelina Makowska

Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Częstochowie

TOUT CE QUE VOUS NE SAVEZ PAS SUR L'EUROVISION

Le Concours Eurovision de la chanson existe depuis 1956. En 2018, il fête ses 63 ans. Dès le début, il fait l'objet de controverses artistiques et politiques. Il a ses partisans ardents qui suivent avec enthousiasme tous les concerts, ainsi que ses opposants le critiquant pour son côté kitsch. Pourtant, il reste un événement important : *L'Eurovision demeure l'un des plus anciens programmes télévisés au monde, et le plus important concours musical jamais organisé. Son succès a dépassé les frontières du continent européen et il a inspiré de nombreuses autres compétitions musicales*¹. C'est pour cela qu'il vaut travailler ce thème avec les élèves en classe de FLE. L'Eurovision a été initiative suisse et il est bien ancré dans la culture francophone.

Je vous propose des activités de classe regroupées autour de cinq documents divers de niveaux différents et, surtout, consacrés aux aspects du Concours variés. Tous les textes des exercices sont des citations.

Voici l'exercice portant sur les renseignements globaux au sujet du Concours.

I. Eurovision – informations générales

Activité : Lisez le texte, puis, dites si les phrases sont vraies ou fausses :

« Le Concours Eurovision de la chanson (en anglais : *Eurovision Song Contest*) est un événement annuel organisé par l'Union européenne de radio-télévision, l'UER. Il réunit les membres de l'Union dans le cadre d'une compétition musicale, diffusée en direct et en simultané par tous les diffuseurs participants. Il est retransmis à la télévision (par câble et satellite), la radio et sur Internet. Appelé plus communément Eurovision, [...] il a été inventé par le directeur général de la télévision publique suisse, Marcel Bezençon, sur le modèle du Festival de Sanremo, créé peu de temps auparavant. Sa toute première édition a eu lieu le 24 mai 1956, à Lugano, en Suisse. Sept pays fondateurs ont concouru alors pour la victoire. Depuis, le Concours s'est tenu chaque année, sans aucune interruption. Le nombre de pays

participants n'a cessé d'augmenter, passant de sept à une quarantaine au XXIe siècle. À travers les décennies, le Concours a évolué, s'est adapté et réinventé, accompagnant les développements technologiques et musicaux, mais aussi historiques et politiques² ».

Source : https://fr.wikipedia.org/wiki/Concours_Eurovision_de_la_chanson [accès : 12.07.2018]

		Vrai	Faux
1.	L'Eurovision a lieu chaque année.		
2.	Il faut être membre de l'UER pour participer au Concours.		
3.	On ne peut pas regarder l'Eurovision sur Internet.		
4.	Le Concours a été inventé par les Français.		
5.	L'Eurovision a été créé avant le Festival de Sanremo.		
6.	La première année du Concours, 7 pays y ont participé.		
7.	Il y a de moins en moins de pays qui prennent part à l'Eurovision.		
8.	Depuis sa création, la formule du Concours ne change pas.		

Le deuxième exercice est consacré à la toute première édition du Concours qui a eu lieu en 1956.

II. Eurovision – première édition

Activité : Lisez le texte, ensuite trouvez les synonymes des mots au-dessous :

« Le tout premier Concours Eurovision de la chanson a lieu le jeudi 24 mai 1956, au *Teatro Kursaal* de Lugano, en Suisse. Sept pays concourent pour le grand prix : l'Allemagne, la Belgique, la France, l'Italie, le Luxembourg, les Pays-Bas et la Suisse. L'Autriche, le Danemark et le Royaume-Uni devaient également participer mais ils n'ont pu respecter la date limite d'inscription et doivent s'abstenir. Tous trois diffusent cependant l'événement. C'est le pays hôte, la Suisse qui remporte la victoire, avec la chanson *Refrain*, interprétée par Lys Assia. Cette première édition demeure particulière. Seuls des artistes en solo sont admis à concourir et toute chorégraphie est interdite. De plus, chaque pays présente deux chansons — en raison du nombre restreint de participants — et envoie à Lugano deux jurés. Chaque juré peut attribuer deux points à une chanson, même à une chanson de son propre pays. Les résultats complets n'ont jamais été rendus publics, les bulletins de vote étant détruits immédiatement après la fin de la compétition. Il n'y a donc ni deuxième, ni dernière place³ ».

Source : https://fr.wikipedia.org/wiki/Concours_Eurovision_de_la_chanson, [dostęp 12.07.2018].

- a. participer au concours – _____
- b. prendre part à – _____
- c. renoncer – _____
- d. gagner – _____
- e. spéciale – _____
- f. acceptés – _____
- g. défendue – _____
- h. à cause de – _____
- i. limité – _____
- j. donner/accorder – _____

Voici l'activité consacrée à la 63e édition du Concours qui a eu lieu en 2018. La France a été représentée par le duo *Madame Monsieur* qui a interprété la chanson *Mercy* créée par eux-

mêmes. J'ai déjà publié deux ressources éducatives⁴ sur le site de RODN « WOM » de Częstochowa consacrées à cette chanson. Toutes les deux s'adressent aux apprenants niveau A2-B1. Voici un texte concernant les élèves dont le niveau est plus fort (B2).

III. Eurovision 2018

Activité : Lisez le texte et répondez aux questions :

« *Mercy* raconte à la première personne la venue au monde d'un bébé sur le navire humanitaire de *SOS-Méditerranée*, juste après le sauvetage de sa mère, une Nigériane qui tentait de gagner l'Europe à bord d'un canoë pneumatique. Le 21 mars 2017, cette naissance était relayée sur Twitter par Grégory Leclerc, reporter à *Nice-Matin*. Emilie Satt, 29 ans, originaire de la côte d'Azur, et son mari, Jean-Karl Lucas, 35 ans, venu d'Amiens, alors en studio, voient la photo. « *Nous avons été submergés par l'émotion, prenant soudain conscience du risque encouru par cette maman pour donner la vie, et par les bénévoles. Deux jours plus tard, la chanson était écrite !* », se souvient la jeune femme⁵ ».

Source : Aurélie Blondel, *Le Monde*, 12.05.2018,
https://www.lemonde.fr/televvisions-radio/article/2018/05/12/eurovision-2018-france-2-mise-sur-madame-monsieur_5297807_1655027.html, [dostęp 12.07.2018].

1. Quel événement a inspiré la création de la chanson *Mercy* ?
2. Quelle a été la réaction des membres de *Madame Monsieur* suite à cette nouvelle ?
3. Quels sont leurs sentiments envers la femme nigériane ?
4. Et vous, qu'est-ce que vous pensez de la décision prise par cette femme ?

L'Eurovision est un concours qui est souvent critiqué pour son niveau artistique faible et pour l'engagement politique des pays participants. Voici l'activité destinée aux apprenants niveau B1-B2 mais surtout assez mûrs pour parler des conflits politiques.

Avant de visionner la vidéo, demandez à vos élèves d'expliquer les termes suivants : *un opposant, surgir, être sous le joug de quelqu'un, la contestation, les protestations, boycotter, l'invasion, sanctionner, l'intervention, exproprier, pénaliser, la propagande, la déportation, l'annexion d'un territoire et des sous-entendus*.

IV. Ces moments politiques qui ont marqué l'histoire de la compétition

Activité préalable : Lisez le texte et répondez aux questions :

« L'Eurovision c'est avant tout beaucoup de kitsch, de paillettes et d'acrobaties en tout genre et dans toutes les langues. Mais le concours musical, dont la finale de la 63e édition a lieu samedi 12 mai, a aussi parfois été le théâtre d'affrontements politiques entre les pays participants.

Conflit entre la Russie et l'Ukraine, boycott d'Israël, critiques lors de la participation de la chanteuse transsexuelle Conchita Wurst... ces accrochages font souvent écho à l'état du monde et à l'évolution des mœurs. Cette année, la participation du duo français Madame Monsieur met un coup de projecteur sur la crise des migrants grâce à leur chanson *Mercy*.

Retour en images sur neuf moments politiques qui ont marqué l'histoire de la compétition, choisis en collaboration avec Jean-Marc Richard et Nicolas Tanner, coauteurs du livre *La Saga Eurovision, 60 ans d'histoires* (éd. Favre) »⁶.

1. Comment vous comprenez la phrase : *L'Eurovision c'est avant tout beaucoup de kitsch, de paillettes et d'acrobaties* ? Êtes-vous d'accord avec cette opinion ?
2. Quels sont les domaines dans lesquels il y a des conflits entre différents pays ? Est-ce uniquement de la politique ?

*

Activité : Regardez la vidéo, lisez les sous-titres et complétez le texte ci-dessous :

En **1974**, un homme surgit sur la scène pour protester contre la participation des deux pays : l'_____ et le _____ gouvernés à l'époque par les dictateurs. La chanson portugaise devient l'hymne de la _____ des _____ qui a eu lieu la même année.

En **1975**, la _____ est boycottée par la _____ pour l'invasion de _____ un an plus tôt. Suite à cet événement, 200 000 Grecs ont été chassés de l'île.

En **1978**, des pays d'_____ du Nord et du _____-_____ boycottent le représentant d'_____, Izhar Cohen. Au moment de la diffusion de sa chanson, ils lancent des spots de publicité. Et même s'il gagne le concours, la _____ annoncera la victoire de la _____.

En **2003**, le _____-_____ obtient le triste score de _____ point au classement. Les autres pays protestent ainsi contre Tony Blair et sa décision d'intervenir en _____.

En **2009**, les représentants de _____ chantent la chanson "We don't wanna put in" ce que certains interprètent comme « Nous ne voulons pas de Poutine » – réaction à l'intervention de la _____ en _____ du Sud.

En **2012**, le concours se déroule en _____. Pour l'occasion, son président a fait construire une salle démesurée : le _____. Mais pour pouvoir le faire, il a rasé des quartiers entiers de la capitale, _____, et a exproprié des habitants. Le tout sans tenir compte des critiques d'association des droits humains.

En **2014**, l'_____ est représentée par Conchita Wurst ce qui suscite la désapprobation des pays suivants : la _____, la _____ et l'_____ qui ont voté les lois pénalisant « la _____ homosexuelle ». Finalement, Conchita Wurst remporte le concours.

En **2016**, c'est la chanteuse Jamala représentant l'_____ qui gagne l'Eurovision. Sa chanson « 1944 » est une allusion à l'annexion de la Crimée par la _____⁷.

D'après Joséfa Lopez, Le Monde, 11.05.2018, https://www.lemonde.fr/televisions-radio/video/2018/05/11/eurovision-2018-ces-moments-politiques-qui-ont-marque-l-histoire-de-la-competition_5297705_1655027.html, [dostęp 16.07.2018].

Après ce thème sérieux, je voudrais finir sur un ton plus léger et amusant. Durant le concours, il y a d'autres prix attribués que ceux pour la meilleure chanson. Voici le texte sur le prix Barbara-Dex.

V. Prix Barbara-Dex**Activité 1 : Lisez le texte et cochez la bonne réponse :**

« Le Prix Barbara-Dex est une récompense humoristique annuelle décernée par des internautes votant en ligne, en marge du Concours Eurovision de la chanson. Il couronne l'interprète le plus mal habillé de l'édition concernée. [...] »

Le prix tire son nom de la représentante belge à l'édition 1993 du concours, Barbara Dex. Cette chanteuse porta le soir de la finale, un ensemble beige qu'elle avait réalisé elle-même et qui retint l'attention du public et des commentateurs. Barbara Dex termina dernière et causa la première relégation de la Belgique (le pays manquant alors, pour la première fois depuis 1956, une édition du concours).

Le commentateur néerlandais et comédien, Paul de Leeuw, plaisanta Barbara Dex et déclara qu'un prix de la robe la plus laide devrait être créé en son honneur. Par conséquent, la prestation de la chanteuse devint rapidement l'objet d'un culte de la part des fans. Deux d'entre eux, originaires des Pays-Bas, créèrent en 1997 le prix portant son nom. Ils le décernèrent eux-mêmes les deux premières années, puis à partir de 1999, demandèrent aux internautes d'attribuer le prix par un scrutin en ligne.

La procédure de vote est actuellement hébergée par le site www.songfestival.be »⁸.

1. Le Prix Barbara-Dex est un prix :
 - ☐ très convoité par les artistes.
 - ☐ attribué pour rire.
 - ☐ attribué par les journalistes.
2. Il est attribué par :
 - ☐ le jury.
 - ☐ les journalistes.
 - ☐ les internautes.
3. Il est décerné aux artistes qui:
 - ☐ chantent le mieux.
 - ☐ sont très bien habillés.
 - ☐ sont très mal habillés.

Activité 2 : Analysez le tableau ci-dessous et répondez aux questions :

Récapitulatif par année⁹ :

Année	Artiste	Pays	Chanson
1997	Debbie Scerri	 Malte	<i>Let Me Fly</i>
1998	Guido Horn	 Allemagne	<i>Guido hat euch lieb!</i>
1999	Lydia	 Espagne	<i>No quiero escuchar</i>
2000	Nathalie Sorce	 Belgique	<i>Envie de vivre</i>
2001	Piasek	 Pologne	<i>2 Long</i>
2002	Michalis Rakintzis	 Grèce	<i>S.A.G.A.P.O</i>
2003	t.A.T.u.	 Russie	<i>Nje vjer, nje bojsa</i>
2004	Sanda Ladosi	 Roumanie	<i>I Admit</i>
2005	Martin Vučić	 Macédoine	<i>Make My Day</i>
2006	Nonstop	 Portugal	<i>Coisas de nada</i>
2007	Verka Serduchka	 Ukraine	<i>Dancing Lasha Tumbai</i>
2008	Gisela	 Andorre	<i>Casanova</i>
2009	Zoli Ádok	 Hongrie	<i>Dance With Me</i>
2010	Milan Stanković	 Serbie	<i>Ovo je Balkan</i>
2011	Eldrine	 Géorgie	<i>One More Day</i>
2012	Rona Nishliu	 Albanie	<i>Suus</i>
2013	Moje 3	 Serbie	<i>Ljubav je svuda</i>
2014	Vilija Matačiūnaitė	 Lituanie	<i>Attention</i>
2015	Trijntje Oosterhuis	 Pays-Bas	<i>Walk Along</i>
2016	Nina Kraljić	 Croatie	<i>Lighthouse</i>
2017	Slavko Kalezić	 Monténégro	<i>Space</i>
2018	Eye Cue	 Macédoine	<i>Lost And Found</i>

1. Il y a deux pays dont les représentants ont eu deux fois le Prix Barbara-Dex, lesquels ?
2. Est-ce que ce prix a été décerné à un artiste polonais ?
3. En quelle année on a attribué le prix pour la première fois ?
4. Choisissez un(e) artiste (par exemple le prix 2007 – Verka Serduchka : <https://www.youtube.com/watch?v=hfjHJneVonE>), regardez sa performance et essayez de décrire son costume. Donnez votre opinion sur lui.
5. Regardez maintenant l'ensemble de Barbara Dex : <https://www.youtube.com/watch?v=sTJW7YtTmZU>. Vous trouvez qu'il est laid ?
6. Qu'est-ce que vous pensez du Prix Barbara Dex ? Le public devrait s'intéresser aux costumes des artistes ou, tout simplement, se concentrer sur l'interprétation de la chanson ?

Vous pouvez consacrer un cours entier à ces activités ou en choisir une ou deux selon le niveau et les intérêts de vos élèves. En tout cas, j'espère qu'elles vont plaire à vos apprenants et à vous-mêmes.

Corrigé

I. Eurovision – informations générales

		Vrai	Faux
1.	L'Eurovision a lieu chaque année.	X	
2.	Il faut être membre de l'UER pour participer au Concours.	X	
3.	On ne peut pas regarder l'Eurovision sur Internet.		X
4.	Le Concours a été inventé par les Français.		X
5.	L'Eurovision a été créé avant le Festival de Sanremo.		X
6.	La première année du Concours, 7 pays y ont participé.	X	
7.	Il y a de moins en moins de pays qui prennent part à l'Eurovision.		X
8.	Depuis sa création, la formule du Concours ne change pas.		X

II. Eurovision – première édition

a. participer au concours	– concourir
b. prendre part à	– participer à
c. renoncer	– s'abstenir
d. gagner	– remporter la victoire
e. spéciale	– particulière
f. acceptés	– admis
g. défendue	– interdite
h. à cause de	– en raison de
i. limité	– restreint
j. donner/accorder	– attribuer

III. Eurovision 2018

1. Quel événement a inspiré la création de la chanson Mercy ?
La naissance du bébé en pleine mer, juste après le sauvetage.
2. Quelle a été la réaction des membres de *Madame Monsieur* suite à cette nouvelle ?
Ils étaient très émus par cette nouvelle. Elle les a beaucoup touchés.
3. Quels sont leurs sentiments envers la femme nigériane ?
Ils la trouvent courageuse d'avoir pris ce risque pour offrir meilleure vie à son enfant.
4. Et vous, qu'est-ce que vous pensez de la décision prise par cette femme ?
Réponses libres.

IV. Ces moments politiques qui ont marqué l'histoire de la compétition

1. **Comment vous comprenez la phrase : L'Eurovision c'est avant tout beaucoup de kitsch, de paillettes et d'acrobaties ? Êtes-vous d'accord avec cette opinion ?** Les auteurs critiquent le niveau artistique du concours en soulignant que souvent ce sont les costumes et les choréographies qui sont plus importants que le côté artistique.
2. **Quels sont les domaines dans lesquels il y a des conflits entre différents pays ? Est-ce uniquement de la politique ?** Non, ce n'est pas seulement les questions politiques qui sont source de conflits. Ce sont aussi questions des mœurs ou des conflits socio-politiques comme par exemple les immigrants.

*

En **1974**, un homme surgit sur la scène pour protester contre la participation des deux pays : l'**Espagne** et le **Portugal** gouvernés à l'époque par les dictateurs. La chanson portugaise devient l'hymne de la **Révolution** des **Œillets** qui a eu lieu la même année.

En **1975**, la **Turquie** est boycottée par la **Grèce** pour l'invasion de **Chypre** un an plus tôt. Suite à cet événement, 200 000 Grecs ont été chassés de l'île.

En **1978**, des pays d'**Afrique** du Nord et du **Moyen-Orient** boycottent le représentant d'**Israël**, Izhar Cohen. Au moment de la diffusion de sa chanson, ils lancent des spots de publicité. Et même s'il gagne le concours, la **Jordanie** annoncera la victoire de la **Belgique**.

En **2003**, le **Royaume-Unis** obtient le triste score de **zéro** point au classement. Les autres pays protestent ainsi contre Tony Blair et sa décision d'intervenir en **Iraq**.

En **2009**, les représentants de **Géorgie** chantent la chanson "We don't wanna put in" ce que certains interprètent comme « Nous ne voulons pas de Poutine » – réaction à l'intervention de la **Russie** en **Ossetie** du Sud.

En **2012**, le concours se déroule en **Azerbaïdjan**. Pour l'occasion, son président a fait construire une salle démesurée : le **Crystal Hall**. Mais pour pouvoir le faire, il a rasé des quartiers entiers de la capitale, **Bakou**, et a exproprié des habitants. Le tout sans tenir compte des critiques d'association des droits humains.

En **2014**, l'**Autriche** est représentée par Conchita Wurst ce qui suscite la désapprobation des pays suivants : la **Russie**, la **Biélorussie** et l'**Ukraine** qui ont voté les lois pénalisant « la **propaganda** homosexuelle ». Finalement, Conchita Wurst remporte le concours.

En **2016**, c'est la chanteuse Jamala représentant l'**Ukraine** qui gagne l'Eurovision. Sa chanson « 1944 » est une allusion à l'annexion de la Crimée par la **Russie**.

V. Prix Barbara-Dex

1. Le Prix Barbara-Dex est un prix **attribué pour rire**.
2. Il est attribué par **les internautes**.
3. Il est décerné aux artistes qui **sont très mal habillés**.

*

1. Il y a deux pays dont les représentants ont eu deux fois le Prix Barbara-Dex, lesquels ? **La Macédoine et la Serbie**.
2. Est-ce que ce prix a été décerné à un artiste polonais ? **Oui, à Piasek en 2001**.
3. En quelle année on a attribué le prix pour la première fois ? **En 1997**.
4. Choisissez un(e) artiste (par exemple le prix 2007 – Verka Serduchka : <https://www.youtube.com/watch?v=hfjHJneVonE>), regardez sa performance et essayez de décrire son costume. Donnez votre opinion sur lui. **Réponses libres**.

5. Regardez maintenant l'ensemble de Barbara Dex :
<https://www.youtube.com/watch?v=sTJW7YtTmZU>. Vous trouvez qu'il est laid ?
Réponses libres mais il est facile de remarquer que les vêtements de la jeune fille sont très modestes et "normaux" par rapport à ceux des autres artistes.
6. Qu'est-ce que vous pensez du Prix Barbara-Dex ? Le public devrait s'intéresser aux costumes des artistes ou, tout simplement, se concentrer sur l'interprétation de la chanson ? **Réponses libres.**

Ewelina Makowska

Przypisy:

- ¹ Source : https://fr.wikipedia.org/wiki/Concours_Eurovision_de_la_chanson, [dostęp 12.07.2018].
- ² Idem.
- ³ Source : https://fr.wikipedia.org/wiki/Concours_Eurovision_de_la_chanson, [dostęp 12.07.2018].
- ⁴ Source : <http://www.womczest.edu.pl/new/wp-content/uploads/2018/07/Mercy-Madame-Monsieur.pdf>; <https://learningapps.org/5382368>, [dostęp 12.07.2018].
- ⁵ Aurélie Blondel, Le Monde, 12.05.2018, https://www.lemonde.fr/televisions-radio/article/2018/05/12/eurovision-2018-france-2-mise-sur-madame-monsieur_5297807_1655027.html, [dostęp 12.07.2018].
- ⁶ Joséfa Lopez, Le Monde, 11.05.2018, https://www.lemonde.fr/televisions-radio/video/2018/05/11/eurovision-2018-ces-moments-politiques-qui-ont-marque-l-histoire-de-la-competition_5297705_1655027.html, [dostęp 16.07.2018].
- ⁷ D'après Joséfa Lopez, Le Monde, 11.05.2018, https://www.lemonde.fr/televisions-radio/video/2018/05/11/eurovision-2018-ces-moments-politiques-qui-ont-marque-l-histoire-de-la-competition_5297705_1655027.html, [dostęp 16.07.2018].
- ⁸ https://fr.wikipedia.org/wiki/Prix_Barbara-Dex, [dostęp 16.07.2018].
- ⁹ https://fr.wikipedia.org/wiki/Prix_Barbara-Dex, [dostęp 16.07.2018].

Urszula Mielczarek

Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Częstochowie

KONFERENCJA „WOLONTARIAT SZKOLNY W PRAKTYCE. RÓŻNE OBLICZA WOLONTARIATU”

25 marca 2019 r. w Regionalnym Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Częstochowie odbyła się konferencja „Wolontariat szkolny w praktyce. Różne oblicza wolontariatu” poświęcona działalności wolontariackiej w szkole wspieranej przez instytucje pozarządowe działające na rzecz potrzebujących.

Uczestniczyli w niej opiekunowie wolontariatu, nauczyciele wszystkich typów szkół i placówek oświatowych, wychowawcy klas, pedagodzy szkolni.

Konferencję przygotowała i poprowadziła Urszula Mielczarek, nauczyciel-konsultant Regionalnego Ośrodka Doskonalenia Nau-

czycieli „WOM” w Częstochowie, we współpracy z Sylwią Kurcab, nauczycielem-konsultantem Regionalnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Częstochowie.

Prezentowano różnorodne działania wolontariatu.

Prelegenci podjęli następujące tematy:

1. Organizacja wolontariatu szkolnego.

Urszula Mielczarek, nauczyciel-konsultant RODN „WOM” w Częstochowie nawiązała do tematu przewodniego, przedstawiła najważniejsze ogniwa organizacji wolontariatu w szkole. Odwołując się do słów piosenki „Kto, jeśli nie ja, pomagać innym ma”, stwierdziła, iż warto pomagać potrzebującym.

Szkolny wolontariat umożliwia realizację licznych celów dotyczących społeczności uczniowskiej. Projekty wolontariackie mają swojego koordynatora, który przygotowany do pełnienia roli odpowiada za działalność szkolnego koła wolontariatu. Urszula Mielczarek powiedziała o zmianach w przepisach, celach wolontariatu szkolnego, o wpływie działalności wolontariackiej na rozwój osobowości i kompetencji społecznych młodego człowieka.

2. Etapy budowania wolontariatu szkolnego.

Sylwia Kurcab, nauczyciel-konsultant RODN „WOM” w Częstochowie, omówiła zasady regulujące pracę wolontariusza w obszarze diagnozowania potrzeb, planowania działań do realizacji, zapisów w statucie szkolnym. Przedstawiła zadania koordynatora wolontariatu oraz ob-

szary zawarte w programie pracy wolontariatu.

3. Przykłady dobrej praktyki pedagogicznej.

Radosława Tatarczyk – nauczycielka; Alina Chybalska i Natalia Kurcab – uczennice Zespołu Szkół Muzycznych im. M.J. Żebrowskiego w Częstochowie podzieliły się doświadczeniami z działalności wolontariatu w ich szkole. Zaprezentowały liczne przykłady dobrych praktyk, przedstawiły interesujące różnorodne działania prowadzone dla szkoły i poza nią.

4. Wolontariat misyjny.

Barbara Rajs-Paterocyn, nauczyciel III LO im. dr. W. Biegańskiego w Częstochowie i ks. Jacek Gancarek, dyrektor Papieskiego Dzieła Misyjnego i delegat Metropolity Częstochowskiego ds. misji opowiedzieli o działaniach misyjnych na kontynencie afrykańskim skierowanych głównie do dzieci. Ideą wolontariatu misyjnego jest wspieranie działalności placówek misyjnych, ale także doświadczenie kultury danego kraju, aby potem być swoistym „ambasadorem” misji.

Praca wolontariuszy misyjnych, choć działają oni pod egidą Kościoła katolickiego, nie polega na ewangelizacji wprost. Wolontariusze misyjni przede wszystkim służą swoim przykładem, zaangażowaniem i chęcią pomocy. Wyróżniają się wrażliwością na potrzeby innych. Pokazują ludziom z odległych zakątków Ziemi, że świat o nich nie zapomni. Okazują im swoje zainteresowanie, otwartość. Nie raz najważniejsze jest to, że z nimi są i realizują podstawowe potrzeby i wartości.

5. Wolontariat europejski.

Jan Strączyński ze Stowarzyszenia Wzajemnej Pomocy „AGAPE” wraz ze studentami, członkami Stowarzyszenia Polsko-Włoskiego „Nowy Świat” i Mondo Nuovo – Associazione di Promozione Sociale przedstawili działania realizowane przez wolontariuszy włoskich skierowane do bezdomnych w Częstochowie. Wolontariusze mówili o tym, w jaki sposób ułatwiają funkcjonowanie ludziom, którzy nie mają własnego domu, są samotni, opuszczeni i nie widzą sensu życia. Działania studentów włoskich skierowane były również do uczniów szkół częstochowskich korzystających ze świetlic szkolnych i środowiskowych. Tłumaczem przekazu Włochów była Jolanta Brzezińska, nauczyciel języka francuskiego i włoskiego, nauczyciel-doradca metodyczny SOD w Częstochowie oraz Jan Strączyński.

6. Warto być dobrym.

Ks. Paweł Dzierzkowski, zastępca dyrektora Caritas Archidiecezji Częstochowskiej przedstawił wybitne i nowatorskie

osiągnięcia w dziedzinie pomocy społecznej. Caritas niesie pomoc potrzebującym, zagrożonym wykluczeniem i wykluczonym społecznie. Ks. Paweł opowiedział o działalności charytatywnej i humanitarnej organizowanej w formie akcji doraźnych, okolicznościowych i długofalowych, zapobiegającej niekorzystnym zjawiskom społecznym. Zaprosił do współpracy Szkolne Koła Caritas w Archidiecezji Częstochowskiej prowadzące szeroką działalność społeczną, zachęcał do organizowania nowych kół przez szkoły.

7. Działalność społeczna na rzecz osób potrzebujących.

Jan Cichecki, prezes Zarządu Fundacji „Promyk Nadziei”, omówił różnorodne i ciekawe formy pomocy skierowane do potrzebujących mieszkańców Częstochowy. Zaprosił do współpracy chętnych nauczycieli wszystkich typów szkół, uczniów i rodziców wrażliwych na krzywdę i cierpienie innych.

Fot. P. Włodarczyk

Urszula Mielczarek

Urszula Mielczarek

Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Częstochowie

KONFERENCJA „WYCHOWAWCA PRZEWODNIKIEM AKTYWNOŚCI UCZNIÓW. POMYSŁY NA ZAJĘCIA Z WYCHOWAWCĄ – PRZYKŁADY DOBREJ PRAKTYKI PEDAGOGICZNEJ”

16 maja 2019 r. w Regionalnym Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Częstochowie odbyła się konferencja „Wychowawca przewodnikiem aktywności uczniów. Pomysły na zajęcia z wychowawcą – przykłady dobrej praktyki pedagogicznej”. Została ona poświęcona szukaniu ciekawych rozwiązań do zastosowania w pracy z uczniami, a jej uczestnikami byli wychowawcy klas, nauczyciele wszystkich typów szkół i placówek oświatowych, specjaliści szkolni.

Konferencję przygotowała i poprowadziła Urszula Mielczarek, nauczyciel-konsultant Regionalnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Częstochowie, która podczas otwarcia nawiązała do tematu przewodniego, stwierdzając, że pełnienie funkcji wychowawcy klasy przez nauczycieli to duże wyzwanie.

Prowadząca powiedziała o roli, zadaniach i odpowiedzialności wychowawcy. Jako koordynator działań wychowawczo-profilaktycznych czuwa on nad budowaniem więzi

i współpracy z rodzicami oraz przyjaznego klimatu w klasie szkolnej. Integracja zespołu klasowego jest gwarantem sukcesów dydaktyczno-wychowawczych zespołu nauczycieli, uczniów i rodziców. Wychowawca kształtuje hierarchię systemu wartości uczniów, dba o wychowanie dostosowane do sfer rozwojowych.

W dalszej części konferencji prelegenci: Monika Rządkowska (Szkoła Podstawowa nr 14 w Częstochowie), Justyna Milejska-Cień (Szkoła Podstawowa im. Powstańców Styczniowych w Kruszyńcu) i Anna Sitek (Szkoła Podstawowa nr 7 w Częstochowie), przedstawiły propozycje w obszarze dzielenia się dobrymi praktykami pedagogicznymi i pomysłami na przeprowadzenie zajęć z wychowawcą.

Panie zaprezentowały szeroką gamę ciekawych pomysłów. Pani Monika Rządkowska omówiła propozycje zajęć dotyczących wychowania do wartości, zaproponowała gry i zabawy w oparciu o książkę Ireny Koźmińskiej i Elżbiety Olszewskiej, „Z dzieckiem w świat wartości”.

Nauczenie wartości to najważniejsza rzecz, jaką możemy zrobić dla szczęścia dziecka. Wychowanie na nich oparte sprzyja rozwojowi dziecka w szczęśliwą dorosłą osobę, ciekawą świata, potrzebującą bliskości i umiejącą ją dawać innym, uczy podejmowania przez dziecko właściwych decyzji i wyborów.

Pani Justyna Milejska-Cień pracę wychowawcy z uczniami w klasie IV rozpoczęła przeprowadzeniem ankiety socjometrycznej w zakresie diagnozy relacji panujących w grupie. Wyniki ankiety wskazały kierunek działań w zakresie budowania porozumienia w klasie w atmosferze zaufania i bezpieczeństwa, pracę nad emocjami. Pani Justyna w swojej pracy wychowawczej stosuje różnorodne metody i techniki budujące poprawne relacje społecznej, takie jak: film, rozmowa kierowana z elementami dyskusji, promyczkowe szeregowanie, mapa pojęciowa, zdania niedokończone, tarcza strzelecka, „łańcuch przyjaźni”. Dobrym, sprawdzonym pomysłem jest wspólne rysowanie plakatów omawianych lektur, tworzenie portretów literackich, klasowe tworzenie dzieł poetyckich, co służy budowaniu wspólnoty społeczności klasowej.

Założeniem pracy wychowawczej pani Anny Sitek są działania integrujące całą społeczność szkolną. Właściwa atmosfera i klimat panujący w klasach i w szkole zależy od integracji. Integracja zespołu szkolnego odbywa się poprzez wycieczki i wyprawy po Jurze Krakowsko-Częstochowskiej, wspólne malowanie na wielkich arkuszach papieru, przedstawienia, zabawę, w których biorą udział uczniowie wszystkich klas, nauczyciele, dyrektor szkoły i rodzice.

Szkola zżyta chętnie podejmuje się realizacji nowych, trudnych zadań do wykonania. W szkole panuje atmosfera wzajemnego zaufania, życzliwości i tolerancji, co pozwala poprawnie funkcjonować wszystkim. całej społeczności szkolnej Uczniowie uczą się wrażliwości na potrzeby innych, odpowiedzialności, kształtowania pozytywnych stosunków koleżeńskich. W zespole, w którym uczniowie otwierają się ze sobą komunikują, znają i przestrzegają normy obowiązujące na co dzień, łatwiej zapobiec agresji i innym trudnym zachowaniom.

Fot. P. Włodarczyk

Urszula Mielczarek

Alina Grabna
Bożena Policińska
Miłosława Pasternak
Iwona Tutak

Towarzystwo Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich Oddział w Częstochowie

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI TOWARZYSTWA NAUCZYCIELI BIBLIOTEKARZY SZKÓŁ POLSKICH ODDZIAŁ W CZĘSTOCHOWIE W 2018 ROKU

Towarzystwo Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich Oddział w Częstochowie to organizacja pożytku publicznego działająca społecznie.

Celem Towarzystwa jest czynny udział w tworzeniu właściwych warunków funkcjonowania bibliotek szkolnych, integracja środowiska zawodowego nauczycieli bibliotekarzy, działania na rzecz podnoszenia rangi biblioteki szkolnej i statusu nauczyciela bibliotekarza, ochrona interesów zawodowych środowiska nauczycieli bibliotekarzy, działania na rzecz rozwoju czytelnictwa dzieci i młodzieży, kształtowanie twórczej postawy zawodowej, popieranie inicjatyw zawodowych, doskonalenie fachowe nauczycieli bibliotekarzy.

Zebranie bibliotekarzy TNBSP

Najważniejsze działania podejmowane w 2018 roku to:

1. **Rozwijanie czytelnictwa**

W ramach rozwijania kompetencji czytelnicznych nauczyciele bibliotekarze wzięli udział w następujących akcjach: „Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania”, „Cała Polska czyta dzieciom”, maraton czytelniczy „Wobec Wielkiej Zagłady” w XVII Ogólnopolskim Tygodniu Czytania Dzieciom oraz w Roku Ireny Sendlerowej, Narodowe Czytanie „Przedwiośnia” Stefana Żeromskiego, VIII Festiwal Dekonstrukcji Słowa „Czytaj!”, „Jak nie czytam, jak czytam – bicie rekordu w czytaniu”, Bookcrossing „Uwolnij książki, dziel się z innymi radością czytania”, „Światowy Dzień Pluszowego Misia”, „Dzień Postaci z Bajek”, II Ogólnopolskie Czytanie Jeżycjady Małgorzaty Musierowicz.

a) **projekty czytelnicze o zasięgu międzyшкоlnym, miejskim, regionalnym, ogólnopolskim**

Nauczyciele bibliotekarze realizowali programy i projekty, takie jak:

„Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” – Priorytet 3 – Rozwijanie zainteresowań uczniów poprzez promowanie i wspieranie rozwoju czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży, w tym zakup nowości wydawniczych – maksymalne kwoty dotacji na zakup książek

wyniosły 15000 zł, „Międzynarodowy Miesiąc Bibliotek Szkolnych”, „PoczytajMY”, „Wychować człowieka mądrego”, „Polubić czytanie!”, „Tysiąc powodów by czytać”, „Festiwal Bajki” „Czytaj z Gangiem Słodziaków” – ogólnopolski projekt czytelniczy dla szkół podstawowych organizowany przez sieć sklepów Biedronka polegający na wyrabianiu u dzieci nawyku codziennego czytania poprzez nagradzanie naklejkami w albumach czytelniczych. Równolegle konkurs dla nauczycieli na najlepszą promocję projektu z możliwością wygrania 3000 zł na książki do biblioteki szkolnej,

b) **spotkania autorskie**

Członkowie Towarzystwa wzięli udział w spotkaniach autorskich podczas 22. Międzynarodowych Targów Książki w Krakowie między innymi z: Wojciechem Cejrowskim, ojcem Leonem Knabitem, Wioletta Piasecką, Anną Kaszubą-Dębską, Robertem Trojanowskim i Piotrem Kasińskim, Andrzejem Pilipiukiem (26.10.2018 r. – 84 osoby), a także w spotkaniach autorskich z Waldemarem Cichoniem i Małgorzatą Flis zorganizowanych przez Bibliotekę Publiczną im. dr. W. Biegańskiego w Częstochowie w ramach IV edycji Festiwalu Bajki w Częstochowie (70 osób), 10.04.2018 r. – 120 uczniów – spotkanie autorskie z Małgorzatą Wójcik (zorganizowane przez Szkołę Podstawową nr 38 w Częstochowie), 14.06.2018 r. – 65 uczniów brało udział w spotkaniu z Grzegorzem Kasdepke – zorganizowane przez Bibliotekę Publiczną Filię nr 15 w Częstochowie,

c) **konkursy czytelnicze o zasięgu międzyszkolnym, miejskim, regionalnym, ogólnopolskim**

Członkowie Towarzystwa organizowali wiele konkursów, które odbywają się cyklicznie i wpisały się w tradycję poszczególnych szkół, np.: XIV Powiatowy Konkurs Wiedzy o Książce i Bibliotece – Szkoła Podstawowa nr 53 w Częstochowie, VII Powiatowy Konkurs Wiedzy o Książce i Literaturze „Czytam, więc jestem” – Szkoła Podstawowa nr 24 w Częstochowie, Powiatowy Konkurs Poprawnej Polszczyzny „O gęsie pióro Mikołaja Reja”

– Zespół Szkół Samochodowo-Budowlanych w Częstochowie, IV Powiatowy Konkurs Czytelniczo-Plastyczny „Tęsknota za Niepodległą” – Szkoła Podstawowa nr 49 im. J. Kusocińskiego w Częstochowie, I Wojewódzki Konkurs Literacki Inspirowany Twórczością Bolesława Prusa – Zespół Szkół w Garnku, IX Powiatowy Konkurs Kaligraficzny „I Ty możesz zostać Mistrzem pióra” – Szkoła Podstawowa nr 24 w Częstochowie oraz Szkoła Podstawowa nr 38 im. L. Zamenhofs w Częstochowie,

d) **inne imprezy o zasięgu międzyszkolnym, miejskim, regionalnym, ogólnopolskim**

28.09.2018 r. uczniowie i nauczyciele bibliotekarze Zespołu Szkół Samochodowo-Budowlanych w Częstochowie wzięli udział w VIII Festiwalu Dekonstrukcji Słowa „Czytaj!” zorganizowanym przez Miejską Bibliotekę Publiczną oraz Centrum Promocji Młodych w Częstochowie, 1.10.2018 r. nauczyciele bibliotekarze Zespołu Szkół Samochodowo-Budowlanych w Częstochowie zorganizowali głośne czytanie w ramach projektu „Mądra szkoła czyta uczniom” ph. „Czytanie drogą do Niepodległej”.

2. **Rozwijanie młodych talentów i zainteresowań**

Wszystkie działania i inicjatywy podejmowane na rzecz dzieci i młodzieży w 2018 r. miały na celu rozbudzanie zainteresowań, promowanie talentów oraz przygotowanie do licznych konkursów. Wspiane rezultaty można było osiągnąć poprzez prowadzenie zajęć pozalekcyjnych: literackich, dziennikarskich, plastycznych, bibliotecznych.

Nauczyciele bibliotekarze zorganizowali różnorodnego rodzaju konkursy czytelnicze, takie jak:

a) **konkursy czytelnicze i plastyczne**

- szkoły podstawowe: etap szkolny, etap międzyszkolny

Powiatowy Konkurs Literacko-Czytelniczy pt. „Najbardziej lubiani przez dzieci bohaterowie lektur szkolnych dla klas I-III” – Szkoła Podstawowa w Brzyszkowie, Powiatowy Walentynkowy Konkurs Czytelniczy „Najbardziej romantyczny

fragment książki” – Zespół Szkół nr 1 w Częstochowie, Powiatowy Konkurs Czytelniczy na „Szkołną gazetę promującą czytelnictwo” – Zespół Szkół w Garnku, Szkolny konkurs czytelniczy „Mistrz wzorowego czytania” – Szkoła Podstawowa nr 38 w Częstochowie,

- gimnazja: etap szkolny, etap międzyszkolny

Szkolny Konkurs Czytelniczy „Pięć pytań o... Częstochowie” Zespół Szkół Samochodowo-Budowlanych w Częstochowie, Powiatowy Konkurs „Mój kandydat do Literackiej Nagrody Nobla” – Zespół Szkół nr 1 w Częstochowie,

- szkoły ponadgimnazjalne: etap szkolny, etap międzyszkolny

IX edycja Powiatowego Konkursu Kaligraficznego „I Ty możesz zostać Mistrzem pióra” – Szkoła Podstawowa nr 24 w Częstochowie i Szkoła Podstawowa nr 38 w Częstochowie, III Wojewódzki Konkurs „Książka i informacja w erze mediów cyfrowych” – TNBSP/O Częstochowa i PBP RODN „WOM” w Częstochowie,

b) **imprezy czytelnicze promujące uczniów, szkołę, TNBSP**

Z okazji „Narodowego czytania” miłośnicy książek wraz z nauczycielami bibliotekarzami z kilku szkół ponadgimnazjalnych wzięli udział w czytaniu „Przedwiośnia” Stefana Żeromskiego, które zostało zorganizowane przez pracowników Publicznej Biblioteki Pedagogicznej RODN „WOM” w Częstochowie. Podejmowane inicjatywy miały na celu promocję książki i czytelnictwa,

c) **inne imprezy promujące TNBSP**

W 2018 r. członkowie Towarzystwa włączyli się w akcje promujące czytelnictwo, takie jak: „Cała Polska czyta dzieciom”, maraton czytelniczy „Wobec Wielkiej Zagłady” oraz w XVII Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom. Ponadto TNBSP Oddział w Częstochowie zorganizowało wyjazd edukacyjny do Muzeum Zamkowego w Pszczynie.

Wspólne zdjęcie przed Zamkiem w Pszczynie

Warsztaty w Muzeum w Pszczynie

I. Działania na rzecz środowiska nauczycielskiego

- imprezy promujące TNBSP w środowisku szkolnym skierowane do nauczycieli przedmiotów, dyrektorów szkół

Nauczyciele bibliotekarze uczestniczyli w pracach różnorodnych zespołów działających w poszczególnych placówkach. Włączali się w organizację imprez i uroczystości szkolnych, organizowali konkursy, podejmowali działania z zakresu edukacji czytelniczej, medialnej, ekologicznej, prozdrowotnej, wychowawczej, regionalnej, pomagali w realizacji projektów edukacyjnych i programów szkolnych. Uzupełniali zbiory biblioteczne zgodnie z potrzebami uczniów i nauczycieli,

- szkolenia, warsztaty i inne formy doskonalenia skierowane do rad pedagogicznych

Członkowie Towarzystwa podczas rad pedagogicznych promowali literaturę fachową oraz czasopisma dostępne w biblio-

tece szkolnej. Zachęcali do korzystania z branżowych stron (witryn) internetowych. W czasie spotkań zespołów samokształceniowych promowali współpracę z uczelniami, organizacjami i stowarzyszeniami związanymi z edukacją, nauczaniem przedmiotem, a także informowali nauczycieli o stanie czytelnictwa w szkole.

II. Działania na rzecz środowiska lokalnego

a) imprezy organizowane w środowisku lokalnym

27.05.2018 r. Towarzystwo Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich Oddział w Częstochowie przygotowało stoisko i zaprezentowało się społeczności lokalnej podczas Pikniku Pozarządowego na Promenadzie im. Cz. Niemena w Częstochowie.

Piknik Pozarządowy – Promenada im. Cz. Niemena

b) sponsorowanie jako TNBSP imprez lokalnych, konkursów itp.

Członkowie naszego Oddziału w 2018 r. zorganizowali pod patronatem Towarzystwa i przy jego wsparciu finansowym konkursy, mające na celu popularyzację literatury wśród dzieci i młodzieży, takie jak:

- IX edycja Powiatowego Konkursu Kaligraficznego „I Ty możesz zostać Mistrzem pióra” – Szkoła Podstawowa nr 24 oraz Szkoła Podstawowa nr 38 w Częstochowie,
- III edycja Wojewódzkiego Konkursu „Książka i informacja w erze mediów cyfrowych” – TNBSP/ O Częstochowa i PBP RODN „WOM” w Częstochowie,
- IV edycja Konkursu czytelniczko-plastycznego „Tęsknota za Niepodległą”

– Szkoła Podstawowa nr 49 w Częstochowie,

- Powiatowy Walentynkowy Konkurs Czytelniczy „Najbardziej romantyczny fragment książki” – Zespół Szkół nr 1 w Częstochowie,
- XIV Powiatowy Konkurs Wiedzy o Książce i Bibliotece – Szkoła Podstawowa nr 53 w Częstochowie.

c) warsztaty i szkolenia dla bibliotekarzy różnych typów bibliotek

Spotkania członków częstochowskiego oddziału TNBSP, udział w kursach i szkoleniach pozwoliły na wymianę doświadczeń, doskonalenie zawodowe, poszerzenie oferty zajęć i konkursów dla uczniów oraz prezentowanie własnego warsztatu pracy. Rada oddziału TNBSP w Częstochowie zorganizowała warsztaty edukacyjne na temat:

„Jak skutecznie promować bibliotekę przez gazetkę szkolną – strategie, narzędzia, zasady” (21.02.2018 r.),

„Krajobraz literacki znany i nieznany” (28.05.2018 r.), „Wzrost prestiżu biblioteki a kierunki polityki oświatowej w roku szkolnym 2018/2019” (25.09.2018 r.), „Warsztaty edukacyjne podczas wyjazdu na 22. Międzynarodowe Targi Książki w Krakowie” (26.10.2018 r.).

Ponadto nauczyciele bibliotekarze z naszego oddziału w roku 2018 uczestniczyli w warsztatach, szkoleniach oraz w konferencjach organizowanych przez Publiczną Bibliotekę Pedagogiczną RODN „WOM” w Częstochowie, Sekcję Bibliotekarską przy Oddziale ZNP, Samorządowy Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Częstochowie na temat: „Ruch kadrowy w oświacie” (15.02.2018 r.), „Media społecznościowe w szkole – spotkanie organizacyjne” (19.02.2018 r.), „Dokumentacja pracy bibliotecznej” (28.02.2018 r.), „Portale społecznościowe – narzędzia promocji działań edukacyjnych” (25.04.2018 r.), „Jak odpowiedzialnie korzystać z mediów społecznych” (13.06.2018 r.), „Bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z mediów. Ewaluacja i podsumowanie pracy sieci” (13.06.2018 r.), „Jakość i efektywność pracy biblioteki szkolnej” (20.09.2018 r.), „Excel w pracy dla nauczyciela – dla średniozaawansowanych” (16.10.2018 r.), „Rola biblioteki szkolnej w pracy z uczniem ze specjalnymi po-

trzebami edukacyjnymi” (5.11.2018 r.), „Innowacje i programy autorskie w bibliotece” (11.12.2018 r.), „Rozwijanie kompetencji czytelnich dzieci i młodzieży w szkołach i placówkach” (14.11.2018 r.), „Akademia Szczęśliwego Dzieciństwa – dziecko w cyfrowym świecie” (21.11.2018 r.), „Ochrona danych osobowych a ich przetwarzanie” (29.11.2018 r.), „Cyfrowe zasoby promocji czytelnictwa” (3.12.2018 r.),

d) **współpraca z bibliotekami**

W ramach współpracy z innymi bibliotekami prowadzono wypożyczenia międzybiblioteczne, które w znacznym stopniu pomogły w przygotowaniach uczniów do różnego typu konkursów i olimpiad, jak również ułatwiły dostęp do lektur szkolnych i literatury fachowej.

III. Działania na rzecz nauczycieli bibliotekarzy

Spotkania członków częstochowskiego oddziału TNBSP, udział w kursach i szkoleniach pozwoliły na wymianę doświadczeń, doskonalenie zawodowe, poszerzenie oferty zajęć i konkursów dla uczniów oraz prezentowanie własnego warsztatu pracy.

1. Działania w środowisku nauczycieli bibliotekarzy różnych szkół

a) **konkursy i imprezy okolicznościowe TNBSP (np. fora, spotkania jubileuszowe itp.)**

XIV Forum Bibliotekarzy Województwa Śląskiego „Biblioteka w działaniu – działanie w Bibliotece” (20.03.2018 r.), maraton czytelnich „Wobec Wielkiej Zagłady” w Roku Ireny Sendlerowej oraz w XVII Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom (8.06.2018 r.), Ogólnopolski Kongres Nauczycieli Bibliotekarzy Bibliotek Pedagogicznych i Szkolnych (25.09.2018 r.), XV Regionalne Forum Bibliotekarzy w Częstochowie (16.10.2018 r.), Seminarium „2018 Rok Zbigniewa Herberta w edukacji i bibliotece” (29.11.2018 r.),

b) **wycieczki i wyjazdy edukacyjne**

Rada Oddziału Towarzystwa zorganizowała dwa wyjazdy edukacyjne dla uczniów i nauczycieli:

- 18.05.2018 r. do Muzeum Zamkowego w Pszczynie w ramach pro-

jektu z zakresu oświaty i edukacji, współfinansowanego przez Urząd Miasta Częstochowy i Towarzystwo Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich Oddział Częstochowa,

- 26.10.2018 r. na 22. Międzynarodowe Targi Książki do Krakowa, w którym uczestniczyli nie tylko członkowie Towarzystwa, ale również miłośnicy książek i uczniowie aktywnie włączający się w życie bibliotek szkolnych. W tym roku wyjazd na Targi cieszył się wyjątkowym zainteresowaniem,

c) **współpraca z innymi bibliotekami**

W ramach współpracy z Publiczną Biblioteką Pedagogiczną RODN „WOM” w Częstochowie zorganizowano dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych III edycję Wojewódzkiego Konkursu „Książka i informacja w erze mediów cyfrowych”. Członkowie Towarzystwa uczestniczyli w pracach sieci współpracy i samokształcenia bibliotekarzy prowadzonej przez pracowników Publicznej Biblioteki Pedagogicznej RODN „WOM” w Częstochowie na temat „Jak odpowiedzialnie korzystać z mediów społecznych”.

Przedstawiciele Towarzystwa wzięli udział w ogólnopolskiej akcji Narodowe Czytanie 2018 przygotowanej przez Publiczną Bibliotekę Pedagogiczną, które odbyło się 7.09.2018 r. w Auli „Forum” Regionalnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Częstochowie. Podczas spotkania wysłuchaliśmy fragmentów książki i obejrzelśmy sceny z filmu „Przedwiośnie” Stefana Żeromskiego. Na pamiątkę akcji ostemplowaliśmy własne książki pamiątkową pieczęcią.

d) **inne formy działań podejmowanych w środowisku bibliotekarskim**

Rada oddziału na zaproszenie Prezydenta Miasta Częstochowy uczestniczyła 22.09.2018 r. w Gali Ekonomii Społecznej w Filharmonii Częstochowskiej im. B. Hubermana, w spotkaniu wigilijnym z Prezydentem Miasta Częstochowy (13.12.2018 r.). Nauczyciele bibliotekarze z Zespołu Szkół Samochodowo-Budowlanych w Częstochowie wzięli aktywny udział w akcji

charytatywnej „Święty Mikołaj na Kresy”.

W związku z wprowadzeniem reformy oświaty i likwidacją szkół gimnazjalnych oddział TNBSP wspierał poszukujących pracy nauczycieli bibliotekarzy poprzez przekazywanie informacji o wolnych miejscach w bibliotekach.

2. Promocja działań TNBSP

a) nowoczesne formy przekazu

TNBSP Oddział Częstochowa posiada stronę internetową <http://tnbsp-czest.netai.net/>, na której publikowane są działania podejmowane przez członków oddziału, a także Kwartalnik TNBSP/Oddział w Częstochowie,

b) obchody Dnia Bibliotekarza, Tygodnia Bibliotek itp.

W ramach Dnia Bibliotekarza oraz Tygodnia Bibliotek nauczyciele bibliotekarze wraz z uczniami wzięli udział w wyjeździe edukacyjnym do Pszczyny 18.05.2018 r. odbywającym się w ramach projektu z zakresu oświaty i edukacji, współfinansowanego przez Urząd Miasta Częstochowy i Towarzystwo Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich Oddział Częstochowa. Uczestnicy zwiedzili Muzeum Zamkowe, kompleks pałacowy, zwiedzili

wystawę z okazji 100-lecia Niepodległej „Orzeł czarny. Orzeł biały”, a także wzięli udział w warsztatach edukacyjnych,

c) informacja o osiągnięciach osobistych koleżanek i kolegów członków TNBSP

Członkowie TNBSP Oddział w Częstochowie w 2018 r. zostali wyróżnieni kilkunastoma Nagrodami Dyrektora Szkoły,

d) inne działania niewymienione wyżej (np. udział w pracach różnych organizacji z ramienia TNBSP)

Pani Alina Grabna została powołana do komisji oceniającej wnioski w ramach otwartego konkursu ofert Urzędu Miasta Częstochowy z zakresu edukacji ekologicznej.

Działania podejmowane przez członków Towarzystwa publikowane są na łamach Kwartalnika TNBSP Oddział w Częstochowie oraz w „Częstochowskim Biuletynie Oświatowym” RODN „WOM” w Częstochowie.

Alina Grabna
Bożena Policińska
Miłosława Pasternak
Iwona Tutak

XV Regionalne Forum Bibliotekarzy

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE I EDUKACJA WCZESNOSZKOLNA

Ewelina Janowska

Miejskie Przedszkole nr 41 w Częstochowie

MALI KUCHARZE W MIEJSKIM PRZEDSZKOLU NR 41 W CZĘSTOCHOWIE

Prawidłowe odżywianie, czyli spożywanie produktów bogatych w składniki odżywcze ma ogromny wpływ na zdrowie, rozwój i funkcjonowanie organizmu ludzkiego.

Jakość posiłków, ich rodzaj, właściwe proporcje i prawidłowe nawyki żywieniowe są podstawą w profilaktyce chorób cywilizacyjnych, m.in. otyłości wśród dzieci. Obecnie przyzwyczajenia żywieniowe ulegają bardzo szybkim zmianom, lecz nie zawsze są to zmiany na lepsze. Wśród dzieci można zaobserwować awersję do jedzenia podstawowych produktów: warzyw, owoców, mleka, nabiału, mięsa. Dzieci nierzadko nie są przyzwyczajone do spożywania zróżnicowanych posiłków, toteż reagują na nie niechęcią. Okazuje się, iż w jadłospisie dzieci często pojawiają się słodkie, jedzenie typu fast food i napoje gazowane, które negatywnie oddziałują na zdrowie młodego organizmu. Dlatego konieczne jest podejmowanie działań na rzecz edukowania najmłodszych i ich rodziców, korygowania złych przyzwyczajeń, nabywania prawidłowych nawyków żywieniowych. Okres przedszkolny to czas poznawania nowych smaków, przezwycięzania niechęci do spożywania niektórych potraw, kształtowania się upodobań kulinarnych i nawyków żywieniowych.

Myślą przewodnią innowacji „Smacznie, zdrowo, kolorowo” realizowanej w roku szkolnym 2018/2019 jest nauczanie dzieci poprzez zabawę, jak i co jeść, aby dostar-

czyć organizmowi wszystkich niezbędnych składników. Wśród najważniejszych założeń innowacji należy wymienić: propagowanie i wdrażanie idei zdrowego żywienia na co dzień, promowanie prawidłowych nawyków żywieniowych, poszerzanie wiedzy na temat zdrowego odżywiania, uświadomienie skutków niewłaściwej diety, stwarzanie warunków do działań kulinarnych, zapoznanie z organizacją i działaniem kuchni przedszkolnej, rozwijanie zainteresowań dzieci, prowadzenie preorientacji zawodowej wychowanków (poznanie zawodów: dietetyk, kucharz, intendent), ale także doskonalenie sprawności manualnej (krojenie, ugniatanie, smarowanie, mieszanie itp.), rozwijanie umiejętności prospołecznych (współpraca w grupie, wzajemna pomoc, dbanie o bezpieczeństwo swoje i innych), czerpanie radości i satysfakcji z podejmowanych działań.

Innowacja ma charakter programowy, polega na rozszerzeniu treści programowych zawartych w Podstawie programowej wychowania przedszkolnego¹ oraz w Programie wychowania przedszkolnego „Kocham przedszkole”². Zajęcia odbywają się w grupie 5-latków, 1–2 razy w miesiącu, z wykorzystaniem różnorodnych metod, form pracy oraz ciekawych środków dydaktycznych.

Metody pracy:

- czynne: zadania stawiane dziecku, kierowania własną działalnością dziecka, samodzielne doświadczenie, ćwiczenia,

- słowne: pogadanka, polecenia, objaśnienia, instrukcje, burza mózgów, wiersze, historyjki, opowiadania nauczyciela i dzieci, śpiewanie piosenek, zagadki,
- oglądowe: pokaz, obserwacja.

Formy pracy:

- indywidualna, zespołowa, grupowa.

Środki dydaktyczne:

- plakat „Piramida zdrowego żywienia i aktywności fizycznej”, materiały plastyczne, produkty spożywcze, naczynia i sprzęty kuchenne, fartuszki.

W październiku gościliśmy w przedszkolu panie dietetyczki, które omówiły zasady prawidłowego żywienia na podstawie „Piramidy zdrowego żywienia i aktywności fizycznej”. Zwróciły uwagę na produkty, które powinny znaleźć się w diecie oraz te, które należy ograniczyć lub wyeliminować z jadłospisu. Uświadomiły dzieciom wpływ odżywiania na zdrowie człowieka oraz wskazały skutki niewłaściwych nawyków żywieniowych. Ponadto przedszkolaki poznawały, degustowały różne produkty spożywcze, ze zwróceniem uwagi na ich wartości odżywcze. Wykonały pyszną i zdrową sałatkę owocową. Na koniec zajęć dzieci, wspólnie z gośćmi, przygotowały plakat „Piramida zdrowia” i przyrzekły, iż będą przestrzegać zasad i dbać o swoje zdrowie.

W listopadzie przedszkolaki poznały wartości odżywcze warzyw, nazywały i rozpoznawały je, przygotowały sałatkę warzywną (krojenie warzyw, mieszanie). Z wielkim smakiem degustowały sałatkę, przezwyciężając tym samym niechęć do spożywania niektórych warzyw. Uczyły się nakrywać do stołu, ze zwróceniem uwagi na ułożenie talerzy, sztućców. Chętnie i z wielkim zaangażowaniem pełniły funkcję dyżurnych przy posiłkach.

W grudniu wychowankowie poznali tradycję pieczenia pierniczek na Święta Bożego Narodzenia. Następnie, wspólnie z nauczycielem, przygotowali ciasto według przepisu (odmierzenie i mieszanie składników, wyrabianie ciasta). Po rozwałkowaniu wykrawali ciasteczka za pomocą specjalnych foremek. Tak przygotowane pierniczki zostały upieczone w przedszkolnej kuchni, a następnego dnia – ozdobione przez dzieci lukrowymi pisakami i kolorowymi cukierkami.

W styczniu dzieci poznały techniki składania serwetek. Rozwiązywały zagadki dotyczące różnych produktów spożywczych poprzez dotykanie, wachanie, degustowanie i odgadywanie. Wykonały i skonsumowały szaszłyki ze zdrowych produktów.

W lutym przedszkolaki odwiedziły kuchnię przedszkolną, poznały zawód kucharza i intendenta; przeprowadziły wywiad z paniami kucharkami na temat rytmu dnia pracy w kuchni i przygotowania posiłków. Dzieci obejrzały wyposażenie kuchni, sformułowały zasady bezpieczeństwa. Następnie przygotowały kanapki z ulubionych produktów, z wykorzystaniem różnego rodzaju pieczywa. Po skończonej pracy mali kucharze zjedli kanapki.

W marcu wychowankowie poznawali i degustowali różne rodzaje nabiału. Wykonali pierogi: przygotowali i wyrabiali ciasto na pierogi (odmierzenie składników, mieszanie), zrobili farsz (ser z cukrem trzcinowym, ser z jabłkiem), lepili pierogi z farszem. Na zakończenie zajęć stworzyli plakat reklamujący danie, a następnie częstowali przygotowanym daniem społeczność przedszkolną.

W kwietniu dzieci zostały zapoznane z wartością odżywczą płatków owsianych, a następnie odmierzyły i wymieszały podane w przepisie składniki, wyrobiły ciasto na pyszne ciasteczka owsiane, które zostały upieczone w przedszkolnej kuchni. W przerwie oczekiwania na wypieki dzieci spotkały się z panią intendentką, która opowiedziała o zasadach żywienia najmłodszych i tworzenia jadłospisów, odpowiadała na pytania przedszkolaków, a następnie wszyscy razem układali przykładowy jadłospis.

W maju grupa „Słoneczka” wyjechała na wycieczkę do Owczarkowej Zagrody w Wąsoszu, gdzie obserwowała i nazywała mieszkające tam zwierzęta, słuchała opowieści o zwyczajach zwierząt, uczestniczyła w warsztatach o nazwie „W gorącej wodzie kąpany” uczących wyrobu wiejskiego makaronu, ale również zgłębiała tradycje, zwyczaje ludowe, dawne zawody. Przedszkolaki poznały także zdrowe napoje jako alternatywę dla napojów gazowanych; przygotowały lemoniadę zgodnie z przepisem.

Dzieci chętnie brały udział w zajęciach, starannie i w skupieniu realizowały zadania. Warsztaty poszerzyły ich wiedzę na

temat zdrowego odżywiania, zachęciły do podejmowania wspólnych, kulinarnych wyzwań, rozwijały zainteresowania, ale także okazały się świetną zabawą i przygodą.

Robimy sałatkę warzywną

Ugniatamy ciasto na pierniczki

Ciasteczka już gotowe

Nasze pierogi

Bierzemy udział w warsztatach o nazwie „W gorącej wodzie kąpani” uczących wyrobu wiejskiego makaronu podczas wycieczki do Owczarkowej Zagrody w Wąsosz

Ewelina Janowska

Przypisy:

- ¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, [...]; Podstawa programowa wychowania przedszkolnego dla przed-

szkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych form wychowania przedszkolnego (Dz.U. z 2017, poz. 356).

- ² M. Pleskot, A. Staszewska-Mieszek, *Kocham przedszkole. Program wychowania przedszkolnego*, Warszawa 2018.

Bibliografia:

Krawczyński M., *Żywienie dzieci w wieku szkolnym i młodzieży*, Kraków 2008.

Fordham H., *Nakarmić dziecko. Przepisy na zdrowe i kolorowe posiłki*, Warszawa 2016.

Gorzelińska J., *Piramida w kuchni, czyli zdrowo gotujemy*, Warszawa 2010.

Kłosińska A., *Zdrowa kuchnia dla dzieci. Wskazówki, rady, przepisy*, Warszawa 2011.

Pleskot M., Staszewska-Mieszek A., *Kocham przedszkole. Program wychowania przedszkolnego*, Warszawa 2018.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej; Podstawa programowa wychowania przedszkolnego dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych form wychowania przedszkolnego – załącznik nr 1 (Dz.U. z 2017, poz. 356).

Przepisy kulinarne ze zbiorów własnych.

Agnieszka Rudzińska

Urszula Gorzędowska

Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2 w Rędzinach

DBAJĄC O WŁASNE ŚRODOWISKO, DBAMY O LEPSZY ŚWIAT

Nasze przedszkole, jak co roku, bardzo dba o wzmacnianie działań proekologicznych. Przedszkolaki dowiadują się, że troszcząc się o swoje najbliższe środowisko, przyczyniają się do dbania o lepszą i czystsza planetę. Działań jest wiele, opiekujemy się ptakami, tworzymy ścieżki przyrodnicze i *zielone kąciki* w salach, redagujemy gazetkę „Mały Ekolog”, sprzątamy plac przedszkolny z okazji Światowego Dnia Ziemi oraz sadzimy kwiatki, aby nasz ogród przedszkolny był jeszcze piękniejszy. Dzieci chętnie uczestniczą w przedsięwzięciach, dzięki czemu zdobywają wiedzę ekologiczną. W działaniach biorą udział wszystkie przedszkolaki: 3-, 4-, 5- oraz 6-latki. Co więcej, nie tylko dzieci zdobywają wiedzę na temat ekologii, ale również ich rodzice.

Jednym z działań ekologicznych, którego podjęliśmy się z wielkim zaangażowaniem, było opracowanie i zredagowanie przedszkolnej gazetki „Mały Ekolog”. Dzięki niej

przenosimy dzieci w świat przyrody – zdrowych roślin, czystego powietrza, środowiska przyjaznego nam i innym organizmom. Barwna szata graficzna, dużo nowych wiadomości, ciekawe ilustracje mają zachęcić dzieci i rodziców do wspólnej aktywności proekologicznej. Rodzice razem ze swoimi pociechami mogą poszerzać swoją wiedzę na temat ekologii i korzystać z atrakcyjnych materiałów.

Gazetka przedszkolna „Mały Ekolog”

Nasi mali ekolodzy rozumieją już znaczenie słowa ekologia, znają zależności zachodzące w świecie roślin i zwierząt, wiedzą, że świat przyrody jest piękny i tajemniczy, a częścią tego świata jest człowiek, który musi o niego dbać. W gazetce omawiamy działania ekologiczne realizowane przez przedszkole. Opisujemy utworzone w salach *zielone kącki*, akcje i ważne wydarzenia ekologiczne. W gazetce znajdują się również zadania dla przedszkolaków. Na ostatniej stronie umieszczono obrazki roślin do pokolorowania. Oprócz gazetki w *kącku dla rodziców* zamieszczamy ważne informacje z zakresu ekologii, wzbogacamy je barwnymi ilustracjami i ciekawymi artykułami.

Kolejnym działaniem proekologicznym, które podejmujemy co roku, jest pomaganie ptakom w różnych porach roku. Już w okresie jesienno-zimowym umieszczamy w wielu miejscach, w ogrodzie przedszkolnym domki dla ptaków. Na drzewach wieszamy słoninę oraz specjalne kulki z karmą z różnych zbóż. Dzieci systematycznie doglądają karmniki i dosypują ziarna. Oczywiście nauczycielki wyjaśniają im wcześniej, dlaczego podejmujemy takie działania – na zajęciach dydaktycznych wychowankowie zyskują świadomość, iż dokarmiając ptaki, zbliżamy się do nich, uczymy się bezpośredniego kontaktu z przyrodą, pobudzamy swoje zainteresowania, a także mamy poczucie, że robimy coś dobrego. Dzięki obserwacjom w ogrodzie przedszkolnym poznaliśmy wiele gatunków ptaków. Znamy i wiemy jak wyglądają: sikorki, wróble, wrony, szpaki, sroki i kosy, poznaliśmy piękne barwy sójek, które coraz częściej nas odwiedzają, zza okna obserwowaliśmy nawet bażanty i stado kuropatw.

*Dokarmianie ptaków
w ogrodzie przedszkolnym*

Rozróżniamy również odgłosy naszych pierzastych przyjaciół, wiemy, jak ćwierkają wróbelki, kraczą wrony i pogwizdują kosy, lecz najpiękniejszy jest śpiew skowronka, dzwiczny i przyjemny dla ucha. Spotkania z przyrodą dostarczają nam wiele radości i niezapomnianych przeżyć. Dzieci wiedzą, jak zachować się podczas obserwacji, cicho i spokojnie obcować z przyrodą, a ona potrafi pokazać nam swoje piękno.

Również wiosną pamiętamy o ptakach. W naszym ogrodzie przedszkolnym założyliśmy pierwsze budki lęgowe, które stanowią zastępcze miejsce gniazdowania. Tam ptaki budują swoje gniazda i wychowują pisklęta. Budki lęgowe dla ptaków to najprostszy i najskuteczniejszy sposób ich aktywnej ochrony. W wyniku utraty naturalnych siedlisk lęgowych i dziupli, wiele gatunków ptaków w Polsce znacznie obniżyło swą liczebność, a niektórym groziło nawet wyginięcie. Poprzez takie działania tworzymy ptakom zastępczą osłonę przed czynnikami pogodowymi i drapieżnikami. Ich jaja i pisklęta mogą się czuć bezpieczne. Tego wszystkiego dzieci dowiadują się podczas zajęć przyrodniczych w przedszkolu. Dzięki aktywnej obserwacji na zajęciach badawczych poznaliśmy nowego lokatora, który zamieszkał w naszym ogrodzie przedszkolnym. Jest nim sikorka – to ona jako pierwsza znalazła domek w naszej budce lęgowej. Od tej pory co roku obserwujemy ją, jak buduje swoje gniazdko, jak niezliczoną ilość razy przylatuje z małymi patyczkami czy trawką, jak mozolnie i cierpliwie pracuje. Dzieci z zaciekawieniem i dużym zainteresowaniem przyglądają się, kiedy wylecą z budki młode ptaszki.

*Budka lęgowa dla ptaków
w ogrodzie przedszkolnym*

Działania ekologiczne pobudzają zainteresowania dzieci ornitologią i rozwijają zachowania proekologiczne. Dbanie o ptaki kształtuje w dzieciach empatię, poczucie obowiązku, wrażliwość na istoty żywe, a prawidłowo prowadzone dokarmianie może być jedną z form aktywnej ochrony przyrody.

„Gdy słońce świeci sprzątamy śmieci” – pod takim hasłem rozpoczynamy sprzątanie ogrodu przedszkolnego z okazji obchodzonego co roku przez naszych przedszkolaków Światowego Dnia Ziemi. Celem przewodnim akcji jest kształtowanie u dzieci postaw proekologicznych i przekonanie, że człowiek poprzez swoje działanie może także ratować przyrodę. Najistotniejsze jest zintegrowanie wszystkich przedszkolaków w słusznej sprawie oraz wspólna zabawa. Wszystkie dzieci otrzymują jednorazowe rękawiczki foliowe i sprzątają ogród przedszkolny z wszelkich śmieci: kamieni, gałązek oraz drobnych papierków. W ten sposób dbamy o naszą planetę. Oczywiście wiemy, że nie należy wyrzucać śmieci na ziemię, ponieważ większość opakowań, torebek foliowych oraz innych przedmiotów z plastiku bardzo długo rozkłada się i niszczy nasze środowisko. Podjęte działania poprzedzają zajęcia z cyklu „Dbamy o środowisko”, w czasie których pogłębiany wiedzę naszych wychowanków na tematy związane z segregacją śmieci, a co więcej zachęcamy również rodziców do udziału w zajęciach. W ten sposób dzieci dowiadują się, że żółty pojemnik na śmieci powinien zawierać plastik, niebieski pojemnik papier, a zielony szkło. Przedszkolaki mają również okazję tę wiedzę wypraktykować. W naszej placówce znajdują się pojemniki do segregacji śmieci, wrzucamy do nich zużyte baterie, żarówki oraz gromadzimy nakrętki, które następnie przekazujemy na rzecz dzieci niepełnosprawnych. Dzięki takim działaniom wspieramy akcje charytatywne i uczymy dzieci, jak pomagać innym osobom w trudnych sytuacjach życiowych. Wiemy również, że materiały wtórne możemy ponownie wykorzystać i tworzyć z nich wspaniałe, pełne inwencji twórczej prace plastyczne. Organizujemy wystawy prac oraz promujemy je w konkursach ekologicznych o charakterze gminnym i powiatowym. Dzięki temu podnosimy świadomość ekologiczną dzieci i kształtujemy poczucie odpowiedzialności za otaczającą nas przyrodę.

Praca plastyczna z surowców wtórnych wykonana przez dziecko 6-letnie

Kolejnym działaniem o charakterze ekologicznym jest organizowanie w przedszkolu *zielonych kącików*. W każdej sali, dzięki pomocy rodziców, parapety zielenią się różnymi doniczkowymi kwiatami, które tworzą odpowiedni mikroklimat.

Zielony kącik w grupie dzieci 5-letnich

Dzięki nim powietrze staje się czystsze i bardziej przyjazne. Dlatego właśnie rośliny doniczkowe nie tylko zdobią wnętrza mieszkań, ale są też sprzymierzeńcami zdrowia. Przetwarzają dwutlenek węgla w tlen, oczyszczają i regulują wilgotność powietrza. Zawierają lotne substancje, które potrafią likwidować drobnoustroje unoszące się w powietrzu. I co nie tak dawno odkryto – niektóre rośliny doniczkowe skutecznie odfiltrują powietrze z toksyn, np. formaldehydów i likwidują smog elektromagnetyczny emitowany przez urządzenia elektryczne i elektroniczne. Przekazujemy również rodzicom i dzieciom ważne informacje dotyczące bezpieczeństwa podczas obcowania z roślinami w naszym najbliższym środowisku.

Nie każdy przecież wie, że niektóre rośliny mogą być niebezpieczne dla ludzi i zwierząt.

Stworzyliśmy listę z nazwami roślin doniczkowych, które najskuteczniej usuwają toksyny z powietrza i są bezpieczne dla dzieci: sansewieria gwinejska, palma areca, rapis wyniosły, nefrolepis, zielistka Sternberga, aloes, liriopie szafirkowata, peperomia, bazylia, mięta itp.

W naszych zielonych kąciakach zakładamy hodowle roślin. Sadzimy cebulkę, rzeżuchę i fasolę. Systematycznie dbamy o ogródek, podlewając oraz pielęgnując różnobarwne kwiaty i warzywa, obserwujemy zielony szczypiorek i wzrost rzeżuchy. Wspólnie z dziećmi hodujemy egzotyczne rośliny, np. z pestek awokado, cytryny oraz storczyki, które pięknie kwitną. Pracy jest dużo, ale efekty wspaniałe. Kilka kwiatów dzieci potrafią już, co wcale nie jest łatwe, samodzielnie nazwać, np. fiołki, paprotki, aloes. Dzięki zaangażowaniu rodziców możemy wraz z dziećmi sadzić wiosną w naszym ogrodzie przedszkolnym sadzonki wielobarwnych kwiatów. Z klombu uśmiechają się do nas bratki, niezapominajki, stokrotki, a jak one wtedy pachną! Można to sprawdzić schylając się nad nimi, oglądając je z bliska i podziwiając ich naturalne piękno.

*Sadzenie kwiatków
w ogrodzie przedszkolnym*

Ktoś kiedyś bardzo ładnie powiedział, że „kwiaty są biżuterią ziemi” i trudno się z tym stwierdzeniem nie zgodzić. Należy również wspomnieć, że angażowanie dzieci do pielęgnacji roślin kształtuje w nich obowiązkowość i poszanowanie dla otaczającej przyrody.

Ważnym przedsięwzięciem ekologicznym w placówce stało się wytyczenie w ogrodzie przedszkolnym ścieżki przyrodniczo-dydak-

tycznej pod nazwą „Drzewa wokół nas”. Główny cel tego działania to edukacja ekologiczna przedszkolaków poprzez obserwację przyrody w jej naturalnym środowisku w różnych porach roku, co nie jest możliwe w sali przedszkolnej. Przebieg ścieżki dydaktycznej zaplanowany został tak, aby dzieci poznały jak najwięcej polskich drzew iglastych i liściastych. Okazy przyrodnicze zostały oznakowane tablicami z nazwami drzew. Podczas edukacyjnych spacerów dzieci wraz z wychowawcami omawiają wygląd drzew, kształt liści, barwę kory, różnice między drzewami liściastymi i iglastymi. Przedszkolaki utrwalają nazwy drzew: brzoza, sosna, świerk, lipa, klon. Nie brakuje również zabaw badawczych i haseł ekologicznych: *Szanuj zieleni!*, *Nie łam gałęzi!*, *Nie deptaj kwiatów!* – mały ekolog wie, jak dbać o przyrodę.

*Ścieżka przyrodniczo-dydaktyczna
w ogrodzie przedszkolnym*

Hasła ekologiczne 6-latków

Działania proekologiczne wdrażane są w przedszkolu przez cały rok, dlatego wszystkim przedszkolakom nie są obce akcje dotyczące ochrony środowiska. Nie tylko dzieci angażujemy do takich działań, ale

również rodziców naszych wychowanków. Bądźmy „pozytywnie zieloni”, dbajmy o nasze otoczenie jak o swój dom. Przyroda to przecież wszystko to, co nas otacza – zielona trawa, kwitnące drzewa, młode pączki na gałązkach i kolorowe pachnące kwiaty.

Przedstawione wyżej działania pokazują aktywne sposoby poznawania przyrody i jej ochrony. Uczą naszych małych ekologów bezpośredniego kontaktu z naturą poprzez obserwowanie, badanie i eksperymentowa-

nie, pobudzają do działania, myślenia i tworzenia na różnych płaszczyznach. Chcemy wspólnie chronić przyrodę wokół nas. Pamiętajmy, że jesteśmy częścią przyrody, więc dbajmy o nią w sposób szczególny. Przecież chodzi o to, aby nasze środowisko było piękne, zadbane i przyjazne.

Źródło fot.: archiwum przedszkola

Agnieszka Rudzińska
Urszula Gorzędowska

EDUKACJA POLONISTYCZNA

Agnieszka Kowalkowska

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Słowiku

INNOWACJA PEDAGOGICZNA W NAUCZANIU JĘZYKA POLSKIEGO NA POZIOMIE SZKOŁY PODSTAWOWEJ

TEMAT:

„Pisanie nie jest trudne”.

CZAS REALIZACJI:

od października 2018 r. do czerwca 2019 r.

ADRESAT INNOWACJI:

uczniowie klasy IV szkoły podstawowej

RODZAJ INNOWACJI:

metodyczna

FINANSOWANIE:

Innowacja nie wymaga dodatkowych środków.

PRZYCZYNY WPROWADZENIA INNOWACJI:

Motywacją do wprowadzenia innowacji pedagogicznej pt. „Pisanie nie jest trudne” jest pomoc uczniom w rozwijaniu zdolności i zainteresowań humanistycznych oraz chęć inspirowania ich do pogłębiania wiedzy polonistycznej. Ponadto rozwijanie umiejętności tworzenia różnego rodzaju form wypowiedzi pisemnych, dążenie do poprawy jakości swojej pracy jako nauczyciela polonisty oraz jakości pracy ucznia, a tym samym do poprawy jakości pracy szkoły. Innowacja zostanie wprowadzona w wymiarze 30 go-

dzin lekcyjnych. Uczniowie będą tworzyć różnorodne formy wypowiedzi o praktycznym charakterze stymulowane różnymi sytuacjami, z jakimi uczniowie zetkną się w dorosłym życiu. Prace zostaną opublikowane na stronie internetowej szkoły, w gazetce uczniowskiej „Słowikowe Wieści”. Na zakończenie projektu innowacji przeprowadzony będzie konkurs na najlepsze wypracowanie uczniowskie, w którym wyłoniony zostanie „Mistrz Pióra”. Zakres treściowy zostanie zrealizowany w oparciu o Program nauczania ogólnego języka polskiego w klasach IV–VIII szkoły podstawowej „Nowe słowa na start!” Marleny Derlukiewicz.

CELE OGÓLNE:

- rozwijanie zdolności i zainteresowań humanistycznych uczniów oraz inspirowanie ich do pogłębiania wiedzy polonistycznej,
- rozwijanie zainteresowania uczniów językiem jako składnikiem dziedzictwa kulturowego,
- doskonalenie umiejętności wykorzystywania zdobytej wiedzy w praktyce,

- przygotowanie do publikacji własnych tekstów,
- budzenie w uczniach kreatywności,
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za „małą i wielką Ojczyznę”,
- kształcenie u uczniów tożsamości lokalnej i narodowej.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

Uczeń:

- poprawnie konstruuje formy wypowiedzi przewidziane w materiale nauczania,
- potrafi zbudować różnego rodzaju zdania,
- pisze zgodnie z tematem i celem, przy użyciu odpowiednich form wypowiedzi,
- formułuje wypowiedzi zgodnie ze świadomością celu,
- wyróżnia części tekstu zgodnie z jego strukturą,
- poprawnie buduje tekst, stosując środki językowe i przestrzegając norm ortograficznych, gramatycznych i interpunkcyjnych,
- dostrzega różnice między fonetyczną a graficzną formą wyrazu,
- pisze czytelnie,
- dostosowuje zapis do form wypowiedzi.

TREŚCI NAUCZANIA:

- I. Doskonalenie umiejętności nabytych w klasie IV:
 1. Tworzenie planu ogólnego.
 2. Redagowanie opisu:
 - a) przedmiotu,
 - b) zwierząt,
 - c) postaci.
 3. Konstruowanie dialogu.
 4. Pisanie opowiadania.
 5. Tworzenie baśni.
 6. Redagowanie kartki pocztowej, listu, zawiadomienia i ogłoszenia.
 7. Pisanie e-maila, SMS-a.
 8. Tworzenie notatki.
 9. Zachowanie akapitów.
 10. Tworzenie wypowiedzi jednozdaniowych, krótkiej i rozszerzonej odpowiedzi.
- II. Doskonalenie konstruowania planu ogólnego i szczegółowego.
- III. Ćwiczenia w tworzeniu opowiadania twórczego i odtwórczego.
- IV. Konstruowanie opowiadania z dialogiem.

- V. Doskonalenie umiejętności pisania bajki.
- VI. Pisanie sprawozdania z danego wydarzenia.
- VII. Tworzenie zaproszenia.
- VIII. Pisanie przepisu i instrukcji.
- IX. Konstruowanie tekstów reklamowych.
- X. Tworzenie komiksu.
- XI. Pisanie streszczenia.
- XII. Doskonalenie zapisywania notatek.

METODY I FORMY PRACY:

Innowacja ma służyć inspirowaniu ucznia do bycia kreatywnym, do tworzenia własnych, dobrych tekstów, które będą się nadały do publikacji, dlatego podczas zajęć wykorzystam głównie metody aktywizujące, by zachęcić uczniów do wypowiadania się w różnych formach pisemnych. Uczeń podczas zajęć ma przede wszystkim pokonywać bariery i trudności, wykazywać się pracą twórczą poprzez dobrą zabawę. Swoje prace będzie tworzyć dzięki zetknięciu się z różnymi sytuacjami, w oparciu o przeżycie konkretnego wydarzenia, np.: wycieczkę klasową, spektakl teatralny, akademię szkolną i środowiskową itp.

Uczniowie powinni pracować indywidualnie i grupowo.

Wszystkim zaproponowanym formom pracy będzie towarzyszył krótki wykład nauczyciela dotyczący tego, jakie cechy gatunkowe posiadają poszczególne rodzaje wypowiedzi pisemnej, jakie słownictwo jest dla nich typowe, jaka jest ich konstrukcja i forma graficzna.

PROPONOWANA TEMATYKA ZAJĘĆ:

1. Jak napisać życzenia lub pozdrowienia.
2. Piszemy list prywatny.
3. Każdy może pisać wiersze – piszemy wiersz.
4. Opisujemy postać.
5. Opisujemy przedmiot.
6. Opisujemy ulubione zwierzę.
7. Układamy ramowy plan wydarzeń.
8. Redagujemy zaproszenie.
9. Redagujemy opowiadanie zgodnie z planem.
10. Redagujemy podziękowanie według wzoru.
11. Redagujemy ogłoszenie.
12. Redagujemy kartkę pocztową.

13. Przygotowujemy plakat na szkolną zabawę karnawałową.
14. Konstruujemy dialog.
15. Piszemy opowiadanie z dialogiem.
16. Tworzymy baśń.
17. Redagujemy zawiadomienie.
18. Piszemy e-maila, SMS-a.
19. Tworzymy notatkę.
20. Wymyślamy bajkę.
21. Piszemy sprawozdanie z wydarzenia.
22. Tworzymy przepis na proste danie.
23. Reklama dźwignią handlu – tworzymy hasła reklamowe.
24. Streszczamy podany tekst.
25. Przygotowujemy się do występu – uczymy się wierszy, tekstów.
26. Język fotografii – komiks metodą collage.
27. Układamy rymowanki i zagadki.
28. „Moje wymarzone wakacje” – opowiadanie twórcze.
29. Przygotowujemy materiały do gazetki szkolnej „Słownik wieści”.
30. Konkurs na „Mistrza pióra”.

OCZEKIWANE REZULTATY:

Uczniowie:

- sprawnie przekazują swoje myśli na piśmie,
- tworzą w poprawny sposób różnego rodzaju formy wypowiedzi,
- swoje prace pisemne publikują na internetowej stronie szkoły, w gazetce uczniowskiej,

- prezentują swoje prace rodzicom na spotkaniu.

EWALUACJA

Prace uczniów będą na bieżąco sprawdzane, omawiane, a najlepsze publikowane. Na zakończenie projektu zostaje ogłoszony konkurs na najlepszą pracę pisemną na podany temat.

Wśród uczniów przeprowadzona będzie ankieta, mająca na celu wyrażenie opinii dotyczącej wprowadzonej innowacji pedagogicznej.

Autor projektu po zakończeniu innowacji napisze sprawozdanie z jej realizacji i przedstawi je dyrektorowi szkoły oraz nauczycielom.

Agnieszka Kowalkowska

Bibliografia:

- Arciszewska E., *Bariery rozpoznawania innowacji pedagogicznych*, „Nowa Szkoła” 2008, nr 10.
- Brudnik E., Moszyńska A., Owczarska B., *Ja i mój uczeń pracujemy aktywnie. Przewodnik po metodach aktywizujących*, Kielce 2000.
- Przyborowska E., *Struktury innowacyjne w edukacji*, „Meritum” 2008, nr 3.
- Rusakowska D., *Nauczyciel i innowacja pedagogiczna*, Warszawa 1984.
- Dobrołowicz J., *Kreatywność uczniów a ich osiągnięcia szkolne*, Wydaw. Akad. Świętokrzyskiej, Kielce 2002.
- Jak być twórczym nauczycielem?* oprac. D.M. Petry, J. Lewandowski, D. Nikitienko, Legnica 2001.

Anna Bulińska-Gądek

Szkoła Podstawowa im. J. Tuwima w Złochowicach

KONSPEKT LEKCJI JĘZYKA POLSKIEGO W KLASACH VII–VIII

Temat: Między rzeczywistością, a ideałem... Czego nauczyliśmy się od Małego Księcia?

Czas: 90 minut

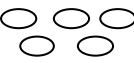
Cele. Uczeń:

- ustala zasady pracy w grupie,
- określa wartość lektury,
- przyporządkowuje cechy postaciom z lektury – odczytuje symbole,

- ### Metody:

- ### Materials:

- [illegible]

Mały Książę – nasze ideały, marzenia, dzieci.		
6. Zapis tematu lekcji.		
III. Przekształcenie - Przypomnienie cech rozprawki (schemat budowy, słownictwo). - Objaśnienie sposobu wykonania planszy (metaplan). - Praca w grupach. Nasz świat Jaki jest? Dlaczego nie jest taki, jaki powinien być? Jaki powinien być? Wnioski	Dyskusja, selekcja, uzasadnienie, komunikowanie. Notowanie w zeszycie.	Uczniowie mogą wzbogacić planszę symbolicznymi, prostymi rysunkami.
IV. Prezentacja Uczniowie prezentują wyniki pracy grupy po uprzednim przydzieleniu treści, wykorzystują materiały pomocnicze do prezentacji.	Planowanie wypowiedzi, komunikowanie uczeń – grupa, klasa – nauczyciel, dowodzenie, wnioskowanie	
V. Refleksja - Zaprezentowane metaplany stanowią doskonały plan rozprawki, inny niż wskazujący znane uczniom schematy. - Powtórzenie zadania II 1.: „Mały Książę” jest naszą lekturą, ponieważ... - Ocena prowadzenia lekcji (walizka – kosz, potem uczniowie wklejają do zeszytu).	Dostrzeganie wartości lektury, dostrzeganie własnych osiągnięć.	Wskazanie na uniwersalny charakter lektury i ponadczasowe prawdy o człowieku. Zapis w zeszycie w formie wniosku.
VI. Praca domowa - Napisz dekalog przyjaciela (na następną lekcję). - Wykonaj amulet dla przyjaciela (dla chętnych; czas – tydzień). - Chcę, aby świat, w którym żyję był lepszy (praca dla wszystkich; czas – tydzień).	Redagowanie dekalogu, twórczość pozawerbalna, redagowanie rozprawki.	Uczeń samodzielnie podejmuje próbę stylizacji. Współpraca z nauczycielem plastyki. Wypracowania mogą stanowić doskonały materiał do szkolnej gazetki i na stronę internetową szkoły.

Cel ogólny	Cele operacyjne	Realizacja	Uwagi
I. 1-2 Czyta i interpretuje teksty kultury na poziomie dosłownym i symbolicznym, odczytuje intencje nadawcy.	– skutecznie komunikuje się, – dobiera wyrazy – cechy do postaci lektury, – wyjaśnia znaczenie niezrozumiałych słów (praca ze słownikiem), – wnioskuje na podstawie uporządkowanego materiału, – uzasadnia cel omawiania lektury.		
II. 2 Redaguje rozprawkę.	– zna cechy rozprawki, – formułuje tezę, – formułuje i wartościuje argumenty, – analizuje rzeczywistość, uzasadnia ocenę świata, w którym żyje, – wnioskuje – podaje propozycje sposobów naprawy świata, – stosuje wyrazy i konstrukcje składniowe typowe dla rozprawki, – prezentuje swoje argumenty poprawnie pod względem językowym i stylistycznym.		

Umiejętności kluczowe	Realizacja	Uwagi
Nr 2 – skutecznie komunikuje się, – prezentuje własny punkt widzenia i uwzględnia poglądy innych, – poprawnie posługuje się językiem ojczystym, – przygotowuje się do publicznych wystąpień, Nr 3 – efektywnie współdziała w zespole i w grupie, – podejmuje indywidualne i grupowe decyzje, Nr 4 – rozwiązuje problemy w sposób twórczy, Nr 5 – poszukuje, porządkuje informacje, Nr 6 – wykorzystuje zdobytą wiedzę w praktyce.		

Słownictwo pomocnicze w prezentacji

Jak jest?

Naszym zdaniem...

Uważamy, że świat w którym żyjemy, jest...

Twierdzimy, że...

Z naszych obserwacji wynika, że...

Dlaczego nie jest taki, jaki powinien być?

Dzieje się tak dlatego, że...

Po pierwsze...

Po drugie...

Jak powinno być?

Sądzymy, że...

Jesteśmy zdania, że...

Niewątpliwie świat powinien być...

Z całym przekonaniem stwierdzamy, że...

Wnioski

Reasumując...

Sumując...

Jak wynika z argumentacji...

Oto kolejny argument...
Kolejnym argumentem jest...
Dowodem na nasze twierdzenie jest...

Argumentacja przemawia za tym, że...
Na zakończenie stwierdzamy, że...
Nasuwać się więc wnioski...

Wskaźniki nawiązania (spójności):

tak więc, przy tym, natomiast, otóż, ponadto, w związku z tym, następnie, z kolei, bowiem, poza tym, w gruncie rzeczy, w rzeczywistości, w rzeczy samej, na ogół.

Wyniki i uzyskane efekty:

„Mały Książę” jest lekturą ulubioną wśród uczniów klas starszych. Lekcje przeprowadzone według zaprezentowanego konspektu spotkały się z zainteresowaniem uczniów, a nauczycielowi dawały dużo satysfakcji. Młodzież angażowała się w pracę w grupie, żywo interesowała się omawianą problematyką, formułowała trafne argumenty. Grupy odpowiedzialnie prezentowały wyniki swojej pracy. Lekcje dobrze przygotowały zespół do redagowania rozprawki, eliminowały banalne sformułowania i utarte przekonania.

Anna Bulińska-Gądek

EDUKACJA JĘZYKOWA

Agata Knapik

Szkoła Podstawowa nr 2 w Częstochowie

METODA TED W NOWOCZESNYM NAUCZANIU JĘZYKÓW OBCYCH

W XXI wieku pojawiło się wiele skutecznych i niebanalnych metod nauczania języków obcych. Język angielski, jako najpopularniejszy język świata, stał się doskonałym materiałem do testowania nowych metod dydaktycznych. Już kilkumiesięczne dzieci mogą uczestniczyć w zajęciach, podczas których nauka odbywa się poprzez zabawę, dzięki czemu przyswajają język obcy w sposób naturalny i intuicyjny. Osoby dorosłe często sięgają po coraz bardziej wyszukane metody nauki. W ten sposób pragną przyspieszyć i urozmaicić żmudny proces. Wiele osób śledzi nowinki związane z nauczaniem języków obcych, chcąc w ten sposób znaleźć idealne rozwiązanie dla siebie. Bardzo często znane autorytety zajmujące się dydaktyką, dostarczają coraz to nowszych informacji o niestandardowych i zaskakujących trendach nauczania języków obcych. Nowoczesne metody mają za zadanie zachęcić wszystkich do skutecznej i przyjemnej nauki.

Źródło: medium.com., dostęp [15.03.2019].

Jednym z innowacyjnych kierunków, do których zmierza nauczanie jest niezaprzeczalnie częste wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnej na zajęciach, tak aby uczeń mógł w pełni wykorzystać swój czas, potencjał i motywację. Internet stał się doskonałym narzędziem do nauki języków dla osób w każdym wieku. Jako nieocenione źródło informacji oraz inspiracji coraz częściej Internet, programy internetowe, aplikacje, audycje, kanały czy strony WWW stają się podstawą dydaktyki.

Co jednak wybrać, aby to spotkanie z „żywym językiem” było owocne i fascynujące zarówno dla nauczyciela, jak i dla ucznia?

Idealną metodą nauczania języków obcych jest metoda TED, której nazwa pochodzi od jej pierwszych liter: Technology (Technologia), Entertainment (Rozrywka) i Design (Dizajn). Tak zwane TED Talks to zazwyczaj kilkunastominutowe filmy, w których zaproszeni uczestnicy, wybitni przedstawiciele nauki, biznesu i kultury prezentują cenne wykłady na dany temat. Wszystkie zostały zebrane na platformie **www.ted.com**, a wiele z nich zostało przetłumaczonych na inne języki obce.

Sam pomysł TED Talks narodził się w 1984 r. w Ameryce, gdzie Richard Wurman, wybitny architekt i projektant, zaprosił na pierwszą konferencję ekspertów, aby zaprezentowali swoje innowacje i ciekawe pomysły. Początkowo miało to być jednorazowe spotkanie naukowe, jednak pomysł spotkał się z ogromnym uznaniem i zyskał dużą popularność. W konsekwencji, od 1990 r. w Ameryce i Kanadzie są przeprowadzane przez amerykańską organizację nonprofit Saplin Foundation coroczne konferencje TED, na których prezentowane są „idee warte propagowania”¹.

Rosnące zainteresowanie TED, także wśród nauczycieli i uczniów, pozwoliło na utworzenie nowoczesnej platformy edukacyjnej TED-Ed Lessons Worth Sharing, na której można obejrzeć lub wysłuchać wartościowej i inspirującej wypowiedzi w języku angielskim. Jest to miejsce zrzeszające tysiące nauczycieli i uczniów z całego świata, którzy co tydzień korzystają z wykładów w większości dotyczących spraw globalnych.

TED-Ed jest podzielona na dwie części: dla uczniów i edukatorów. Ci ostatni, po zalogowaniu, mogą mieć nieograniczony dostęp do materiałów i animacji, a przy pomocy edytora z łatwością przygotowują test sprawdzający rozumienie konferencji. Pytania dotyczące filmów lub animacji mogą być otwarte lub zamknięte. Nauczyciel otrzymuje unikatowy adres strony, który następnie przekazuje swoim uczniom, aby mogli wziąć udział w e-lekcji. Poprzez platformę nauczyciele mogą monitorować postępy i odpowiedzi swoich uczniów. W edytorze znajdują się także wskazówki do przeprowadzenia interesujących dyskusji oraz dodat-

kowe materiały wzbogacające plan lekcji. Końcowym etapem jest publikowanie swojej lekcji na platformie.

Metoda TED daje mnóstwo korzyści. Po pierwsze, jako jedna z nowoczesnych technik wspierających tradycyjne nauczanie języków obcych skutecznie zachęca i motywuje uczniów do ćwiczenia egzaminacyjnego zadania na rozumienie tekstu słuchanego. Bogate słownictwo zawarte w autentycznych wykładach jest dostosowane do poziomu językowego odbiorcy. TEDxKids to część platformy proponowana dla najmłodszej części odbiorców, czyli dzieci ze szkół podstawowych, TEDxYouths przeznaczona jest dla nastolatków, czyli uczniów liceów, techników czy szkół branżowych.

Powyzsza metoda jest atrakcyjna nie tylko ze względu na treść. Uczniowie mają możliwość nauki poprzez tak dobrze znane im tablety, smartfony czy inne mobilne nowinki technologiczne. Jest to z pewnością inspirujące nie tylko dla młodych odbiorców, ale atrakcyjne dla każdego nauczyciela. Także łatwość i bezproblemowość używania strony daje poczucie bezpieczeństwa, że zajęcia będą atrakcyjne, interesujące i dobrze przygotowane.

Co więcej, TED Talks to filmy lub animacje, które można ściągać, odtwarzać online, także w formacie mp3, nie łamiąc przy tym praw autorskich. Dzięki doskonale przygotowanej platformie uczniowie mogą wykorzystywać technologię informacyjno-komunikacyjną do nauki w każdym miejscu i czasie. Wszędzie tam, gdzie jest dostęp do Internetu, istnieje możliwość odsłuchania wartościowych materiałów, które mogą stać się wyjściem do ciekawej dyskusji na dany temat.

Użycie nowej metody TED skutecznie podnosi atrakcyjność zajęć, nauczyciel może wykorzystać na zajęciach sprzęt szkolny taki jak: tablica interaktywna, laptop, tablet. Dzięki temu oferta szkoły staje się bogatsza, a uczniowie mają możliwość uczestniczenia w interesujących lekcjach.

Metoda TED staje się coraz popularniejsza. Jedno z wydawnictw pokusiło się o oparcie swojego podręcznika do nauki języka angielskiego właśnie o wykłady z tej platformy.

Z pewnością dodatkowym atutem dla uczniów jest fakt, że podczas słuchania i oglądania filmów mogą spotkać słynnych aktorów czy celebrytów, którzy chętnie an-

gażują się w sprawy globalne. Bono, Bill Clinton, Bill Gates, James Cameron, Sting, Peter Gabriel, Jamie Olivier to tylko niektóre nazwiska uczestników tych krótkich, ubogających wykładów².

Dzięki TED Talks zajęcia stają się ciekawe zarówno dla uczniów, jak i nauczycieli. Wykłady poszerzają horyzonty, uwrażliwiają na problemy innych, skupiają uwagę na naprawdę ważnych sprawach ludzi z całego świata. Nie ma mowy o nudzie, lecz o pełnym zaangażowaniu odbiorcy, który jednocześnie uczy się języka obcego w naturalny sposób oraz przyczynia się do rozpowszechniania wartościowych idei.

Mamy pewność, że lekcje z wykorzystaniem TED Talks łączą ze sobą wszystko to,

co w nowoczesnym nauczaniu języków obcych jest najważniejsze: innowacyjność, skuteczność i bogatą treść.

Agata Knapik

Przypisy:

- ¹ [https://en.wikipedia.org/wiki/TED_\(conference\)](https://en.wikipedia.org/wiki/TED_(conference)), dostęp [15.03.2019].
- ² <https://www.ted.com/#/>, dostęp [15.03.2019].

Ilona Madej

Szkoła Podstawowa Fundacji Elementarz w Łutowcu

STORYTELLING

1. THE ROLE OF STORIES IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING

Children take pleasure in listening to stories in their mother tongue. As soon as they hear the formula "Once upon a time..." they know what to expect next, understanding the conventions of narrative. For this reason, "storybooks can provide an ideal introduction to the foreign language presented in a context that is familiar to the child. Stories can also be the starting point for a wide variety of related language and learning activities" (Brewster, Ellis and Girard, 1992: 186). The use of storytelling in foreign language teaching has greatly increased over the past few years. The materials and activities that derive from literary texts are a great aid to learning in that they appeal to the learners' imagination, increase motivation and, above all, create a rich and meaningful context. Stories are seen as a first-rate resource in the teaching of the child's own language.

<http://www.scribd.com/doc/25043675/mcmillan-publishing-storytelling-by-sagrario-salaberri-juan-jesus-zaro>

As Cameron claims "stories represent holistic approach to language teaching and learning that place a high premium on children's involvement with rich, authentic uses of the foreign language" (2001: 159). They present a whole imaginary world, created by language, that children can enter and enjoy, learning language as they go. Stories bring into the classroom texts that originate in the world outside school (ibid. 2001). Storytelling engage children's interest, motivation, attention and imagination and develop their language skills in a holistic way. They also appeal to children with different intelligences and learning styles and provide a framework for fostering social skills and attitudes, such as active listening, collaborating, turn taking and respect for others, in a positive way. Through stories children develop understanding of themselves and the world around them.

<http://www.onestopenglish.com/section.asp?docid=156981>

Young children love listening to stories and older ones begin to read for themselves. Moreover, stories in contrast to pictures or

even games are pure language. Ur claims that "telling a story in the foreign language is one of the simplest and richest sources of foreign language input for young learners. The most effective combination in teaching is pictures and stories together: and the success of use of picture books with young learners has been attested by many" (Ur, 1991: 289). Ellis and Brewster state that, "listening to stories is a shared social experience, it provokes a shared response of laughter, sadness, excitement and anticipation" (1991: 1). Scott and Ytreberg point out that "listening to stories should be part of growing up every child. Educationalists and psychologists shown that stories have a vital role to play in the child's development of language". The teacher's role is very significant. They suggest that "teacher should create a friendly and secure atmosphere during listening to stories, establish a storytelling routine and rearrange the seating so that teacher have eye contact with pupils" (1990: 29). What is more, children should seat together and comfortably, if they are relaxed and comfortable they are more open to what they are about to hear, and they will benefit far more from the storytelling. Many stories are full of repetition in themselves. Almost all stories are worth telling again and again. (ibid 1990) According to Ellis and Brewster "stories exercise the imagination, children can become personally involved in a story as they identify with the characters and try to interpret the narrative and illustrations. Stories are a useful tool in linking fantasy and the imagination with the child's real world, they provide a way of enabling children to make sense of their everyday life" (1991: 1). Halliwell claims that "children have the natural ability of grasping meaning by other sources such as intonation, facial expression and so on, no matter what language is used to present the story" (1992: 3). Furthermore, through stories children have wider knowledge of the world, providing contexts in which children can experience the world using their own imagination (Cameron, 2001). Taking into consideration that listening to the teacher reading stories in a classroom is a well established social experience, it is easy to see its potential in the EFL context. By controlling the flow of the story, by asking questions from time to time to engage children more in the stories,

it is possible that the storytelling process can also make children more aware of how to communicate, how to listen and interpret, not necessarily only in words but also by their facial expressions and gestures, when people are telling a story, and how to collaborate in case of questions raised by teachers or classmates (Wright, 1995).

2. REASONS FOR USING STORIES IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING

Stories are frequently claimed to bring many benefits to young learner classrooms, including language development (Wright 1997; Garvie 1990 cited in Cameron, 2001). They are very important for children in learning their mother tongue as well as learning a foreign language. Stories give a chance to escape into a magic worlds where anything is possible. For children this is vital because fantasy plays such an important role in their lives. Stories are an essential motivating factor in young learners' classes. Brewster, Ellis and Girard give a number of ways in which stories are valuable in language teaching.

They are motivating and fun and can help develop positive attitudes towards the foreign language and language learning. They can create a desire to continue learning. Imaginative experience helps develop their own creative powers. Listening to stories allows the teacher to introduce or review new vocabulary and sentence structures by exposing the children to language in varied, memorable and familiar context which will enrich their thinking and gradually enter their own speech. Listening to stories develops the child's listening and concentrating skills via visual clues, for example pictures and illustrations, their prior knowledge of how language works, their general knowledge. This allow them to understand the overall meaning of a story and to relate it to their personal experience. Stories create opportunities for developing continuity in children's learning since they can be chosen to consolidate learning in school subjects across the curriculum. Learning English through stories can lay the founda-

tions for secondary school in terms of basis language functions and structures vocabulary and language learning skills (1992: 186–187).

What is more, “children enjoy listening to stories over and over again. This frequent repetition allows certain language items to be acquired while others are being overtly reinforced. Many stories contain natural repetition of key vocabulary and structures. This helps children to remember every detail, so they can gradually learn to anticipate what is about to happen next in the story. Repetition also encourages participation in the narrative” (Ellis and Brewster, 1991: 1-2). “Listening to stories helps children become aware of the rhythm, intonation and pronunciation of language”. In addition, stories “develop the different types of ‘intelligences’ that contribute to language learning, including emotional intelligence. Stories improve children’s learning strategies such as listening for general meaning, predicting, guessing meaning and hypothesizing. They allow children to play with ideas and feelings and to think about issues which are important and relevant to them. They also provide ideal opportunities for presenting cultural information and encouraging cross-cultural comparison. For teachers stories allow to use an acquisition-based methodology by providing optimal input” (Ellis and Brewster, 2002: 2). Cameron adds that stories have the potential to capture children’s interest and thus motivation to learn, along with space for language development. The five or ten minutes spent listening to a well-known story will re-activate vocabulary and grammatical patterns, and offer opportunities for children to notice aspects of the language use that passed them by on previous readings or that they have partly learnt (2001). Stories are universally recognized by children, as there are stories in the oral tradition of all languages. Children are used to hearing them and to their structure, so it is very easy for them to transfer their own experience of stories in their mother tongue to stories in different languages. They are full of associations and convey emotions. Through stories, children can be more familiar with the world around them and will develop an ability to transmit their personal emotions and reactions to different situations. Stories have a context which can be

learned and recalled by children as a group. They lead to communication, as children are eager to know more about the story, so they will benefit from a great deal of natural practice in asking questions, making predictions and hypotheses about it and this helps their cognitive development. Storytelling helps teachers to introduce and reinforce a lot of vocabulary and grammatical patterns which would be hard to introduce in a different way.

Effective stories are repetitive and this fact makes them easily followed by children, who learn lots of new vocabulary and grammatical structures without realizing it. When focusing on language, teachers must make sure not to lose the magic of stories. Usually stories provide information about the culture of the countries they are originally from and we must take advantage of this. Through learning the language teachers can also learn something of the culture of the country where it is spoken. Stories are fun. Children enjoy them a lot, because they introduce funny characters and a great deal of fantasy which helps children let their imagination and creativity fly. Storytelling guarantees enthusiastic participation by children.

<http://fds.oup.com/www.oup.com/pdf/elt/products/presarticle1.pdf>

3. TELLING OR READING ALOUD?

As Andrew Wright remarks there are advantages and disadvantages in both cases. Reading aloud lets teachers use story pictures to help conveying meaning, there is no need to learn stories by heart, teachers do not have to worry about making mistakes in the foreign language, children will always hear the same text (no variations of it), so this will help them to make predictions of what is to come. It demonstrates that books are a source of interesting ideas and thus encourages reading (1995). Reading is not the same as telling a story and in this case teacher should not change the story at all. “Children like to have their favourite stories repeated, and they will very often be able to tell the teacher the story word for word – they do not like changes being made” (Morgan and Rinvulucry, 1988:

9). If children like learning stories off by heart, teachers should let them. Children of all ages love to be read to, and teacher should try to spend as much time as possible reading to the eight to ten year olds as well as to the younger learners. For the older group it is often good to have a continuing story so that you read a bit of the book every time teacher see them (ibid, 1988). But it also has some disadvantages, for example, while reading a story teacher tend to go quickly and to concentrate on the reading rather than on the listeners! (Wright, 1995). Morgan and Rinvoluceri add that "the reader is forced to become aware of things normally taken for granted, such as breathing; and these technical problems may become a barrier between him or her and the author just as the book he or she is holding may become a physical barrier between him or her and his or her audience" (1988: 8). On the other hand, "storytelling lets teachers make the story theirs, as they will never tell the story twice the same way (teachers can introduce variations, change the scenes, change the voices of the characters etc.)" (Wright, 1995: 10). They can see children faces, so they can check if they are understanding the story or if there is a lack of comprehension; they can avoid irrelevant information or add new details; they can use gestures and mime freely to help the understanding of the story; they can adapt the language and use words they know our students already know. However, storytelling implies that stories must be learnt by heart and some teachers feel reluctant to tell stories because they afraid of making mistakes in the foreign language, but through telling stories teachers can develop oral fluency (ibid. 1995). What is more, in telling, teachers can shape the story to one's own needs, they can address one's audience directly: they can make eye contact, expand or modify the form of one's telling as the occasion demands, and in general establish and maintain a community of attention between teller and listener (Morgan and Rinvoluceri, 1988). Scott and Ytreberg point out that "telling stories to children of all levels means that the teacher can adopt the language to their level, can go back and repeat, can put in all sorts of gestures and facial expressions and can keep eye contact most of the time" (1990: 30).

4. TIPS FOR STORYTELLING

Wright suggests a number of tips for use by teachers when they tell stories, and the author considered these in conducting research: before the story the teacher can put some music on; in order to calm the pupils the teacher might write Story Time on the board, they can use a friendly puppet or wear a particular coat or hat, pupils can be asked to sit on the floor around their teacher; while telling story the teacher can make use of variety of the human voice which includes pitch, volume, rhythm, softness/harshness; the teacher should point to the illustrations and ask the learners to do so too; the teacher should pre-teach unknown words and phrases, pupils can be involved in repeating key vocabulary and phrases from the story; teachers should use facial expression, body movements which should be a little slower and bigger, miming and gesture to help learners understand the meaning of the story; teachers can move quickly or slowly, jerkily or smoothly, with grand gestures or, with minor movements of eyebrows; pauses can be inserted into the story to create tension and build anticipation in the learners; different characters should have different voices, as far as possible; the teacher should maintain eye contact with the learners and involve them; the story should be repeated several times (1995). Moreover, the teacher has to make the content accessible to learners, construct activities that offer language learning opportunities and plan classroom work with clear language learning goals in mind (Cameron, 2001).

5. CHOOSING STORIES

In choosing stories teacher should consider children's interest, age, their experience and their language level. Teacher should choose stories that have interesting or lovely characters to attract children's attention, that have simple and interesting plot or a surprising ending so that children can remember them and enjoy them, and that the language in the stories will be more memorable. Teacher can adapt stories as they like. (Wright, 1995). Morgan and Rinvoluceri state that stories should arouse pupils' interest and entertain them. What is more, should be appropriate and engage the

pupils within the first lines, the chosen story should be liked by the teacher and well understood by the learners. Moreover, story should offer a rich experience of language (1988). Using real stories is very important because they “add variety and provide a springboard for creating complete units of work that constitute mini-syllabuses and involve pupils personally, creatively and actively in an all-round whole curriculum approach. They thereby provide a novel alternative to the coursebook” (Ellis and Brewster, 2002: 2). If a story appeals to pupils, they will want to hear it again and again (Cameron, 2001).

6. FAIRY TALES

Traditional fairy tales like Little Red Riding Hood and Goldilocks are amazing stories for telling. They have a clear structure: beginning, middle and end. They start off with the setting – when and where. The story is told in episodes events which have consequences. One set of consequences leads to another event. There are goodies and baddies, and the goodies win. Most fairy tales have good story lines and the teacher can either tell traditional stories from teacher’s own country or tales from other countries. If the teacher is going to tell traditional stories, then it is best that the teacher goes through the story first and write it down in sequence. For example, Little Red riding Hood: Setting: In a wood. Her grandmother’s cottage. Episodes: Little Red Riding Hood makes a lunch basket. She says goodbye to her mother. She skips and sings on the way. She meets a wolf. Etc. This will make it easier for the teacher to remember the story as he/she tells it. Traditional fairy tales can be read aloud as well if the teacher have a version which is simply enough (Scott and Ytreberg, 1990).

Ilona Madej

Bibliografia:

Brewster J. and Ellis G., (2002), *Tell it again – The New Story Telling Handbook for Primary Teachers*, Penguin.

- Brumfit Ch., Moon J. and Tongue R., (1991), *Teaching English to Children from Practice to Principle*, Longman.
- Cameron L., (2001), *Teaching Languages to Young Learners*, Cambridge University Press.
- Dakowska M., (2007), *Teaching English as a Foreign Language*, Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Davies A., (2007), *Storytelling in the Classroom*, Paul Chapman Publishing.
- Ellis G. and Brewster J., (1991), *The Storytelling Handbook for Primary Teachers*, London: Penguin.
- Gardner H., (1993), *The Theory in Practice*, BasicBooks a Member of the Perseus Books Group.
- Garvie E., (1990), *Story as Vehicle*, England: Multilingual Matters Ltd.
- Halliwell S., (1992), *Teaching English in the Primary Classroom*, London: Longman.
- Harmer J., (1998), *How to Teach English*, London: Longman.
- Harmer J., (2001), *The Practice of English Language Teaching*, London: Longman.
- Komorowska H., (2001), *Metodyka nauczania języków obcych*, Warszawa: Fraszka Edukacyjna.
- Linse C.T., (2005), *Practical English Language Teaching: Young Learners*, McGraw-Hill.
- Moon J., (2000), *Children Learning English*, Oxford: Macmillan Heinemann.
- Morgan J. and Rinvolucri M., (1988), *Once Upon a Time: Using Stories in the Language Classroom*, Cambridge University Press.
- Phillips S., (1993), *Young Learners*, Oxford University Press.
- Reilly V. and Ward S.M., (1997), *Very Young Learners*, Oxford University Press.
- Richards J.C. and Rodgers T.S., (1986), *Approaches and Methods in Language Teaching*, Cambridge University Press.
- Scott W. and Ytreberg L., (1990), *Teaching English to Children*, London: Longman.
- Ur P., (1991), *A Course in Language Teaching*, Cambridge University Press.
- Ur. P., Wright A., (1992), *Five-Minute Activities*, Cambridge University Press.
- Wright A., (1995), *Storytelling with Children*, Oxford University Press.
- Wright A., (1997), *Creating Stories with Children*, Oxford University Press.

EDUKACJA KULTURALNA

Agnieszka Orman-Kazik

Zespół Szkół Technicznych im. Jana Pawła II w Częstochowie

III EDYCJA WOJEWÓDZKIEGO KONKURSU RECYTATORSKIEGO POEZJI ŚW. JANA PAWŁA II

*Świat bez sztuki naraża się na to,
że będzie światem zamkniętym na miłość.*
Jan Paweł II

Pod takim hasłem Zespół Szkół Technicznych im. Jana Pawła II w Częstochowie zorganizował III edycję Wojewódzkiego Konkursu Recytatorskiego Poezji św. Jana Pawła II, cieszącego się nieślabnącą popularnością wśród młodzieży całego regionu śląskiego już od czterech lat.

Organizacja konkursu stała się naszą szkolną tradycją, ponieważ technikum i branżowa szkoła pierwszego stopnia w Zespole Szkół Technicznych noszą imię wielkiego papieża Polaka.

Do tej pory miały miejsce dwie edycje powiatowe i dwie wojewódzkie konkursu. W 2018 roku w dniach 27 i 28 lutego udało się zorganizować III wojewódzką edycję konkursu pod honorowym patronatem Urszuli Bauer, Śląskiego Kuratora Oświaty, Jadwigi Wiśniewskiej, poseł do Parlamentu Europejskiego oraz Wacława Depo, Arcybiskupa Metropolity Częstochowskiego.

Przesłuchania konkursowe miały miejsce w Ośrodku Promocji Kultury Gaude Mater w Częstochowie. Podsumowanie uczniowskich zmagani i wręczenie nagród odbyło się 4 marca w Muzeum Monet i Medali Jana Pawła II w Częstochowie.

Patronami medialnymi uroczystości byli: Tygodnik Katolicki „Niedziela”, który ufundował także nagrody dla wszystkich uczestników konkursu, Telewizja Polska Oddział Katowice, częstochowskie rozgłośnie: Radio Jasna Góra i Katolickie Radio Fiat.

Ku naszej wielkiej radości konkurs w tym roku cieszył się jeszcze większym zainteresowaniem niż w latach ubiegłych, gdyż do recytacji zgłosiło się ponad dwustu

uczniów ze szkół podstawowych i ponadgimnazjalnych.

Recytacje oceniało jury w składzie: Agnieszka Grudzińska, polonista, nauczyciel-konsultant Regionalnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Częstochowie, Izabela Banaszewska, redaktor Radia Jasna Góra oraz s. Aleksandra Szyborska ze Zgromadzenia Uczennic Boskiego Mistrza, redaktor Radia Jasna Góra.

Bardzo cieszy, że młodzież chce „zanurzać się” w poezji Ojca Świętego, poezji niełatwej w rozumieniu i interpretacji, poezji niosącej wielkie moralne przesłanie, uczącej miłości i dumy ze swojego kraju i pochodzenia, z tego, że jesteśmy Polakami i dane jest nam żyć w wolnym, ukochanym przez Papieża kraju.

Dzięki konkursowi Papież na nowo przemówił głosem młodych ludzi, pozwalając przeżyć uczestnikom swoiste wewnętrzne rekolekcje i odkryć zapomniane wartości. Scena Ośrodka Gaude Mater stała się miejscem odkrywania na nowo zapomnianych niekiedy wartości. Nie sposób nie wzruszyć się, słysząc pięknie recytowane przez dzieci i młodzież słowa wiersza *Myśląc Ojczyzna...: Ojczyzna – kiedy myślę – wówczas wyrażam siebie i zakorzeniam, mówię mi o tym serce, jakby ukryta granica, która ze mnie przebiega ku innym, aby wszystkich ogarniać w przeszłość dawniejszą niż każdy z nas: z niej się wyłaniam (...) gdy myślę Ojczyzna – by zamknąć ją w sobie jak skarb.*

Inicjatywa Zespołu Szkół Technicznych służy wychowaniu młodych Polaków do wartości moralnych i patriotycznych. Dzięki ich zachowaniu, a także dbałości o kulturę

i tożsamość Polacy odzyskali niepodległość po 123 latach niewoli, dlatego w czerwcu 1980 roku w paryskiej siedzibie Unesco Jan Paweł II powiedział: „Człowiek żyje prawdziwym życiem dzięki kulturze (...) Jestem synem narodu, który przetrzymał najstraszliwsze doświadczenia dziejów (...) nie w opar-

ciu o jakiekolwiek inne środki fizycznej potęgi, ale tylko w oparciu o własną kulturę, która okazała się w tym wypadku potęgą większą od tamtych potęg”.

Agnieszka Orman-Kazik

EDUKACJA MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZA

Paweł Zajac

Zespół Szkół im. gen. W. Andersa w Częstochowie

ZADANIA Z OBNIŻKĄ/PODWYŻKĄ CEN O DANY PROCENT NA WIELE SPOSOBÓW

Pracuję w Zespole Szkół im. gen. W. Andersa w Częstochowie jako nauczyciel matematyki i informatyki. Praca w placówce nauczyła mnie dyscypliny i systematyczności w realizowaniu materiału wykładanego na lekcjach. Uczę matematyki w różnych typach szkół: Szkole Podstawowej dla Dorosłych, Gimnazjum dla Dorosłych, Liceum dla Dorosłych oraz w Technikum (szkoła dla młodzieży, dzienna), wchodzących w skład Zespołu Szkół im. gen. W. Andersa w Częstochowie.

W każdym typie szkoły praca wymaga nieco innego zaangażowania. W szkołach dla dorosłych, w których młodzież często posiada kilkuletnie braki, należy z wielką starannością tłumaczyć pewne zagadnienia przedmiotu, za każdym razem przypominając uczniom-słuchaczom zaległy materiał. Natomiast w technikum, zakładając, że uczeń regularnie uczęszcza na lekcje, odrabia prace domowe, ćwiczy zadania, materiał realizuje się łatwiej. A co w przypadku, gdy tak nie jest? Czy istnieją tematy, zagadnienia, które realizuje się lekko, łatwo i przyjemnie, uniwersalne dla wszystkich typów szkół? Ależ oczywiście! Z matematyki: procenty. Chciałbym przedstawić moje podejście do zagadnienia i omówić, w jaki sposób można szybko i efektywnie wytłumaczyć uczniom zadania z obniżką/podwyżką o dany procent oraz przedstawić interpretację tych treści zrozumiałą dla uczniów.

W Podstawie programowej znajdują się następujące zapisy na temat procentów liczb:

KLASY VII i VIII

V. Obliczenia procentowe. Uczeń: (...)

5) stosuje obliczenia procentowe do rozwiązywania problemów w kontekście praktycznym, również w przypadkach wielokrotnych podwyżek lub obniżek danej wielkości.

III etap edukacyjny

5. Procenty. Uczeń: (...)

4) stosuje obliczenia procentowe do rozwiązywania problemów w kontekście praktycznym, np. oblicza ceny po podwyżce lub obniżce o dany procent, wykonuje obliczenia związane z VAT, oblicza odsetki dla lokaty rocznej.

IV etap edukacyjny – zakres podstawowy

1. Liczby rzeczywiste. Uczeń (...)

9) wykonuje obliczenia procentowe, oblicza podatki, zysk z lokat (również złożonych na procent składany i na okres krótszy niż rok).

Treści dotyczące obliczeń procentowych występują na każdym etapie kształcenia.

W czasie zajęć, zanim przystąpię do realizacji konkretnych tematów (również tych powtórzniowych), dotyczących procentów, w przygotowawczych fazach lekcji pytam uczniów

i przypominam, że $p\% = \frac{p}{100}$. Zwracam uwagę na zamianę procentu na ułamek zwykły lub dziesiętny. Zadaje pytania uczniom, na przykład: – 35% – *jaki to ułamek?* Proszę też

o podanie w postaci dziesiętnej: $\frac{35}{100} = 0,35$.

Często proszę uczniów szkoły dla dorosłych (w szczególności słuchaczy liceum), by byli zaopatrzeni w kalkulatory zwykłe. WYROBIENIE odpowiedniego nawyku korzystania z kalkulatora jest bardzo ważne. Błyskawiczne użycie pozwala na efektywne rozwiązywanie zadań, bowiem sprawdzamy poprawność własnych rachunków, przez co (np. przy mnożeniu „małych” liczb) utrwalamy znajomość tabliczki mnożenia. Sprawne korzystanie z kalkulatora pozwala skrócić czas rozwiązywania zadań oraz potrzebne jest do rozwiązywania zadań w kontekście praktycznym (np. obliczenia odsetek).

Przejdźmy zatem do zadań związanych z obniżką/podwyżką pewnej kwoty. Na początek zadania na poziomie szkoły podstawowej (zadanie 1 i 2), a w kolejnej części artykułu zadania na poziomie szkoły średniej, w tym jedno maturalne (zadanie 3 i 4).

Zadanie 1

Cena telewizora wynosi 2500 zł. Ile będzie kosztował telewizor po 20% obniżce?

Rozwiązanie

Klasycznym sposobem zadanie to można rozwiązać następująco, dobierając jak najwięcej podobnych określeń, krok po kroku:

2500 zł – cena początkowa (pierwotna) telewizora;

2500 zł · 20% – zmiana ceny; o tyle złotych mniej wynosi cena końcowa (od pierwotnej, czyli od tej przed obniżką); tę kwotę należy odjąć od ceny początkowej:

$$2500 \cdot 20\% = 2500 \cdot \frac{20}{100} = 2500 \cdot \frac{2}{10} = 250 \cdot \frac{2}{1} = \frac{500}{1} = 500 \text{ [zł]}$$

czyli

$$2500 \text{ zł} - 500 \text{ zł} = 2000 \text{ zł}.$$

Skoro w poleceniu występuje słowo obniżka, to warto utrwalić uczniom, że należy odejmować wartości.

Zapiszmy zatem całe rozwiązanie zadania klasycznym sposobem:

$$2500 \text{ zł} - 2500 \text{ zł} \cdot 20\% = 2500 \text{ zł} - 500 \text{ zł} = 2000 \text{ zł}.$$

Odpowiedź: Cena telewizora wynosi teraz 2000 zł.

Jestem świadom, że są uczniowie, dla których powyższe rozwiązanie jest kłopotliwe, dlatego osoby, które korzystają z kalkulatora i/lub uczniowie, operujący na ułamkach zwykłych i dziesiętnych, mogą skorzystać z uproszczonej metody rozwiązywania tego klasycznego zadania.

Zaprezentuję metodę z zastosowaniem odpowiedniego mnożnika, bardzo chętnie wykorzystywaną przez uczniów. Na początek przedstawiam uczniom tabelę, która zawiera pewne wartości procentowe (Tabela 1). Zawieram w niej jak najwięcej wartości liczbowych, by uczeń samodzielnie potrafił ją wypełnić. Poniższa tabela przedstawia mnożniki w postaci procentów i liczb dziesiętnych.

Procent obniżki/podwyżki	Mnożniki			
	obniżka	podwyżka	obniżka	podwyżka
20%	80%	120%	0,8	1,2
15%	85%	115%	0,85	1,15
3%	97%	103%	0,97	1,03
	82%			1,18

100%	0	200%	0	2
300%	-200%	400%	-2	4
200%	-100%	300%		
75%			0,25	
		140%	0,6	

Tabela 1. Mnożniki ułatwiające rozwiązywanie zadań z procentami

Uczeń wie, że w przypadku obniżki od stu procent odejmujemy wartość procentową, podaną w kolumnie pierwszej, natomiast w przypadku podwyżki – do stu procent dodajemy tę wartość.

Interpretacja: Na podstawie danych w Tabeli 1, cena telewizora wynosi 80% ceny początkowej. Czyli $80\% \cdot 2500 \text{ zł} = 0,8 \cdot 2500 \text{ zł} = 2000 \text{ zł}$

Uczniowie pisemnie lub za pomocą kalkulatora (wykorzystując funkcję „%”) podają ostateczną wartość.

Pokazanie uczniom, jak interpretuje się dane wartości procentowe, okazuje się niezbędne do poprawnych rachunków w zadaniach z podwyżką lub obniżką.

Zadanie to możemy zapisać również:

$$100\% \cdot 2500 \text{ zł} - 20\% \cdot 2500 \text{ zł} = 2500 \text{ zł} (100\% - 20\%) = 2500 \text{ zł} \cdot 80\%.$$

Zadanie 2

Cena spodni wynosiła 200 zł. Wzrosła o 3%. Ile teraz kosztują spodnie?

Rozwiązanie

200 zł – cena początkowa (pierwotna) spodni;

200 zł · 3% – zmiana ceny; o tyle złotych więcej wynosi cena końcowa (od pierwotnej, czyli od tej przed podwyżką); tę kwotę należy dodać do ceny początkowej:

$$200 \cdot 3\% = 200 \cdot \frac{3}{100} = 2 \cdot \frac{3}{1} = \frac{2 \cdot 3}{1} = \frac{6}{1} = 6 \text{ [zł]}$$

czyli

$$200 \text{ zł} + 6 \text{ zł} = 206 \text{ zł}.$$

Skoro w poleceniu występuje słowo podwyżka, to – rzecz jasna – będziemy dodawać wspomniane wartości:

$$200 \text{ zł} + 200 \text{ zł} \cdot 3\% = 200 \text{ zł} + 6 \text{ zł} = 206 \text{ zł}.$$

Albo zastosować odpowiedni mnożnik z Tabeli 1.

$$200 \text{ zł} \cdot 103\% = 200 \text{ zł} \cdot 1,03 = 206 \text{ zł}$$

Interpretacja: Na podstawie danych w Tabeli 1 cena spodni wynosi 103% ceny początkowej, czyli 1,03 tej wartości, tj. 206 zł.

Odpowiedź: Cena spodni wynosi teraz 206 zł

Przejdę do zadań na poziomie szkoły średniej.

Zadanie 3

Cena początkowa kajaka wynosiła 1000 zł. Podniesiono ją najpierw o 20%, a następnie o 15%. Ile kosztuje kajak po tych zmianach? O ile procent wzrosła cena kajaka w stosunku do ceny początkowej?

Rozwiązanie

W zadaniu schemat postępowania ten sam. Wciąż można posłużyć się wartościami z Tabeli 1. Warto wykorzystać kolorowe kredy, a uczniów poprosić, by używali długopisów w różnych kolorach.

1000 zł – cena początkowa kajaka;

$$1000 \text{ zł} \cdot 120\% = 1000 \text{ zł} \cdot 1,2 = 1200 \text{ zł} - \text{I podwyżka, cena po I zmianie ceny.}$$

Aby znaleźć cenę po obydwu podwyżkach, wystarczy pomnożyć poprzednią przez kolejny

mnożnik, czyli $115\% = \frac{115}{100} = 1,15$:

$1200 \text{ zł} \cdot 1,15 = 1380 \text{ zł}$ – II podwyżka, cena po II zmianie ceny.

Albo najlepiej od razu:

$1000 \text{ zł} \cdot 120\% \cdot 115\% = 1000 \text{ zł} \cdot 1,2 \cdot 1,15 = 1380 \text{ zł}$ – II podwyżka, cena po II zmianie ceny.

Musimy jeszcze sprawdzić, o ile procent wzrosła cena kajaka w stosunku do ceny począt-

kowej: $\frac{1380 \text{ zł}}{1000 \text{ zł}} = \frac{138}{100} = 1,38$. Otrzymana wartość informuje nas, że cena wzrosła o 38%. Interpretacja identyczna jak w przypadku zasady obliczania mnożników w Tabeli 1.

Odpowiedź: Cena kajaka wynosi teraz 1380 zł. Wzrosła ona o 38% w stosunku do ceny początkowej.

Zadanie 4 (matura – czerwiec 2018)

Po dwukrotnej obniżce, za każdym razem o 10% w stosunku do ceny obowiązującej w chwili obniżki, komputer kosztuje 1944 złotych. Stąd wynika, że przed obniżkami kosztował:

A. 2200 złotych. **B.** 2300 złotych. **C.** 2400 złotych. **D.** 3000 złotych.

Rozwiązanie

x – cena początkowa komputera;

$90\% \cdot x = 0,9x$ – cena po I obniżce – nowa cena to 90% ceny początkowej komputera;

$90\% \cdot 90\% \cdot x = 0,9 \cdot 0,9 \cdot x = 0,81x = 81\%x$ – cena po obydwu obniżkach.

Interpretacja: Cena zmalała o 19% w stosunku do ceny początkowej; inaczej: cena komputera po II obniżce (po wszystkich obniżkach) wynosi 81% ceny początkowej komputera.

Aby rozwiązać to zadanie, uczniowie powinni już rozwiązywać proste równania liniowe z jedną niewiadomą. Wystarczy napisać: $0,81x = 1944$. Po podzieleniu obu stron przez 0,81, otrzymamy wartość 2400 [zł].

Odpowiedź: Cena komputera wynosiła 2400 zł (odp. C).

Reasumując, zadania rozwiązywane na lekcji według proponowanego przeze mnie podejścia mogą spowodować u uczniów pewien nawyk w interpretacji zadań związanych z procentami. Ważne jest, by interpretowanie treści polecenia przez uczniów odbywało się w sposób poprawny i należy tego pilnować. Wszystko uzależnione jest w dużej mierze od umiejętności sprawnego obliczania prostych rachunków, również za pomocą kalkulatora. Na podstawie tego, ile czasu poświęciłem nauczaniu w różnych typach szkół, ośmielę się stwierdzić, że taka propozycja rozwiązywania zadań daje wymierne efekty dydaktyczne.

Paweł Zając

Bibliografia:

Bobiński W., Chańko L., Ponczek D., *Matematyka 1. Podręcznik. Zakres podstawowy i rozszerzony.*

Szkoła ponadgimnazjalna, Nowa Era 2015.

<https://www.ore.edu.pl/wp-content/uploads/2017/05/matematyka.-pp-z-komentarzem.-szkola-podstawowa-1.pdf>, [dostęp 15.01.2019].

<http://www.bc.ore.edu.pl/Content/229/Tom+6+Edukacja+matematyczna+i+techniczna.pdf>, [dostęp 15.01.2019].

<https://arkusze.pl/maturalne/matematyka-2018-czerwiec-matura-podstawowa.pdf>, [dostęp 15.01.2019].

EDUKACJA CZYTELNICZA I MEDIALNA

Alina Grabna
Anna Majchrzak

Zespół Szkół Samochodowo-Budowlanych w Częstochowie

FORMY PRACY Z CZYTELNIKIEM W ZESPOLE SZKÓŁ SAMOCHODOWO-BUDOWLANÝCH W CZĘSTOCHOWIE

Młódzież wieku cyfryzacji nie zawsze chętnie zagląda do biblioteki i sięga po słowo drukowane, dlatego w naszej placówce stosujemy takie formy pracy z czytelnikiem, aby zachęcić go do częstego korzystania z biblioteki szkolnej.

Zdajemy sobie sprawę z tego, że jesteśmy społeczeństwem, które komunikuje się głównie za pomocą krótkich form tekstowych wysyłanych drogą elektroniczną. Dłuższe wypowiedzi sprawiają uczniom problemy, dlatego też jako nauczyciele bibliotekarze staramy się tak pracować z młodzieżą, aby przyswoić im łatwość wypowiadania się w sposób prosty, a zarazem atrakcyjny.

W bibliotece Zespołu Szkół Samochodowo-Budowlanych stosujemy różnorodne formy pracy z czytelnikiem, takie jak: głośne czytanie, opowiadanie, pogadanki, dyskusje, konkursy, wystawki, gazetki ścienne, hasła, napisy, plansze oraz filmy.

Naszym pierwszym działaniem w kierunku promocji czytelnictwa było umożliwienie młodzieży udziału w Narodowym Czytaniu „Wesela” Stanisława Wyspiańskiego w Publicznej Bibliotece Pedagogicznej RODN „WOM” w Częstochowie.

Pod koniec września w ramach obchodów Ogólnopolskiego Dnia Głośnego Czytania został zorganizowany – według autorskiego scenariusza – szkolny dzień głośnego czytania pod hasłem „Mój region – Moja mała ojczyzna”. Nauczyciele oraz uczniowie czytali klasom pierwszym „Legendsy ziemi częstochowskiej” autorstwa Mirosława Zwolińskiego. Przepiękna scenografia sprawiła, że słuchacze czuli się jak w średniowiecznym zamku rycerskim. Mamy nadzieję, że ucz-

niowie zachęcenie lekturą będą sięgać po inne pozycje książkowe dostępne w bibliotece szkolnej wyeksponowane podczas czytania.

Z okazji Dnia Chłopaka w naszej szkolnej bibliotece został zorganizowany konkurs czytelniczy. Uczniowie mieli za zadanie odpowiedzieć na pytania, które umieszczone były w wypożyczanych tego dnia książkach. Za prawidłową odpowiedź każdy chłopak otrzymywał nagrodę. Dzięki akcji przybyło bibliotece kilku wartościowych czytelników.

Dzień Chłopaka

9 października obchodziliśmy w bibliotece Międzynarodowy Dzień Pisania Listów. Była to doskonała okazja przybliżenia uczniom różnorodnych form wypowiedzi. Główna uwaga została skierowana na redagowanie pism użytkowych, a w szczególności listów oficjalnych. W swych listach uczniowie zwracali się głównie do dyrektora szkoły (zachowując formę oficjalną) w sprawach istotnych dla społeczności szkolnej.

Zachęcając młodzież do uczestnictwa w życiu kulturalnym szkoły, dajemy również możliwość udziału w projektach i akcjach ogólnopolskich realizowanych poza placówką. 16 października zainteresowani uczniowie wzięli udział w warsztatach w Kinie Studyjnym OKF „ILUZJA” połączonych z projekcją filmu „Przesłuchanie” w ramach ogólnopolskiego programu Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej. Tego dnia aktywni czytelnicy wzięli także udział w VII Festiwalu Dekonstrukcji Słowa „Czytaj!”. Na Dworcu PKP spotkali się miłośnicy dobrej książki, którzy pokazywali słowa czytane przez lektora, aby w ten sposób zarazić innych pasją czytania. Wszyscy uczestnicy spotkania doskonale się bawili, gdyż jak powiedziała Wisława Szymborska: „Czytanie to najpiękniejsza zabawa, jaką ludzkość wymyśliła”.

Istotnym elementem pracy z czytelnikiem jest zachęcanie uczniów do udziału w różnego typu konkursach, które dają możliwość ujawnienia talentów, rozwijania zainteresowań, a także pogłębiania wiedzy. Zadaniem nauczycieli bibliotekarzy jest odpowiedni dobór źródeł, motywowanie do samodzielnego wyszukiwania informacji oraz inspirowanie twórczych poszukiwań. Młodzież przygotowywana pod kierunkiem nauczycieli bibliotekarzy osiągnęła wysokie lokaty w następujących konkursach:

- I miejsce w Powiatowym Konkursie Multimedialnym „Wszystko o bibliotece”,

*Laureatka konkursu
„Wszystko o bibliotece”*

- I i II miejsce w IV Wojewódzkim Konkursie Fotograficznym „Biblioteka w oczach czytelnika”,

- I miejsce w II Wojewódzkim Konkursie „Książka i informacja w erze mediów cyfrowych”.

*Laureat Wojewódzkiego Konkursu
„Książka i informacja
w erze mediów cyfrowych”*

*Rozdanie nagród w Wojewódzkim Konkursie
„Książka i informacja
w erze mediów cyfrowych”
w Bibliotece na Jasnej Górze*

27 października wzięliśmy udział w wyjeździe edukacyjnym na 21. Międzynarodowe Targi Książki w Krakowie. Targi to największa uczta literacka wpisująca się w Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa. Podczas targów mieliśmy możliwość konwersacji z autorami książek, a także zapoznania się z bardzo bogatą literaturą światową. Każdy znalazł tu coś dla siebie. Podziwialiśmy przepiękne obrazy ułożone z puzzli, a także plakaty promujące targi z poprzednich lat. Wyjazd został zorganizowany w ramach obchodów Międzynarodowego Miesiąca Bibliotek Szkolnych przez Towarzystwo Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich Oddział w Częstochowie.

21. Międzynarodowe Targi Książki
– nasza młodzież

Dodatkową promocją działań bibliotecznych są wystawy w holu szkoły, których celem jest zachęcenie młodzieży, nauczycieli, rodziców i pracowników szkoły do sięgania po słowo drukowane. Tematyka ekspozycji nawiązuje do uroczystości szkolnych, rocznic patriotycznych oraz wydarzeń kulturalnych.

Wystawa „Tolerancja”

Podsumowując możemy stwierdzić, iż różnorodność form pracy z czytelnikiem ma ogromny wpływ na postrzeganie biblioteki w strukturze szkolnej, a także podnosi znacznie poziom czytelnictwa.

Alina Grabna
Anna Majchrzak

Ludmiła Pilecka

Szkoła Podstawowa im. S. Ligonia w Truskolasach

PRZEGLĄD NARZĘDZI UŁATWIAJĄCYCH GROMADZENIE, ORGANIZOWANIE I UDOSTĘPNIANIE MATERIAŁÓW

Coraz częściej korzystamy z materiałów elektronicznych nie tylko podczas zajęć lekcyjnych, ale również zadając pracę domową, stwarzając uczniom możliwości samokształcenia, czy np. stosując metodę tzw. lekcji odwróconej. W takich sytuacjach przydatne okazują się miejsca, gdzie w łatwy sposób możemy te zasoby gromadzić, ale także udostępniać je innym.

Na początku warto wspomnieć o dwóch najpopularniejszych chmurach: Google Drive oraz One Drive (usłudze firmy Microsoft). Obie umożliwiają przechowywanie danych, udostępnianie ich, a dodatkowo zawierają zestaw aplikacji do pracy z różnego rodzaju dokumentami. W przypadku Google są to usługi darmowe, w przypadku Microsoftu mogą być dla nas darmowe, jeśli szkoła korzysta z usługi Office 365 dla edukacji.

Google Drive to usługa internetowa polegająca na udostępnieniu przestrzeni dyskowej przez firmę Google. Do korzystania z usługi potrzebne jest konto Google (które zakładamy, np. chcąc korzystać ze skrzynki pocztowej Gmail). Możemy za jego pomocą udostępniać innym użytkownikom całe foldery, pojedyncze dokumenty, dzielić się albumami w usłudze Zdjęcia Google. Częścią naszej przestrzeni dyskowej są Dokumenty Google. Dokumenty tworzymy bezpośrednio w przeglądarce, ale możemy też zaimportować pliki utworzone w programach popularnych pakietów biurowych i zapisane na dysku własnego komputera, aby pracować nad nimi online i udostępnić je innym osobom do przeglądania lub do współ-

edytowania. Użytkownicy mogą w tym samym czasie pracować nad dokumentem w edytorze tekstu, arkuszu kalkulacyjnym, tworzyć prezentację czy rysunek.

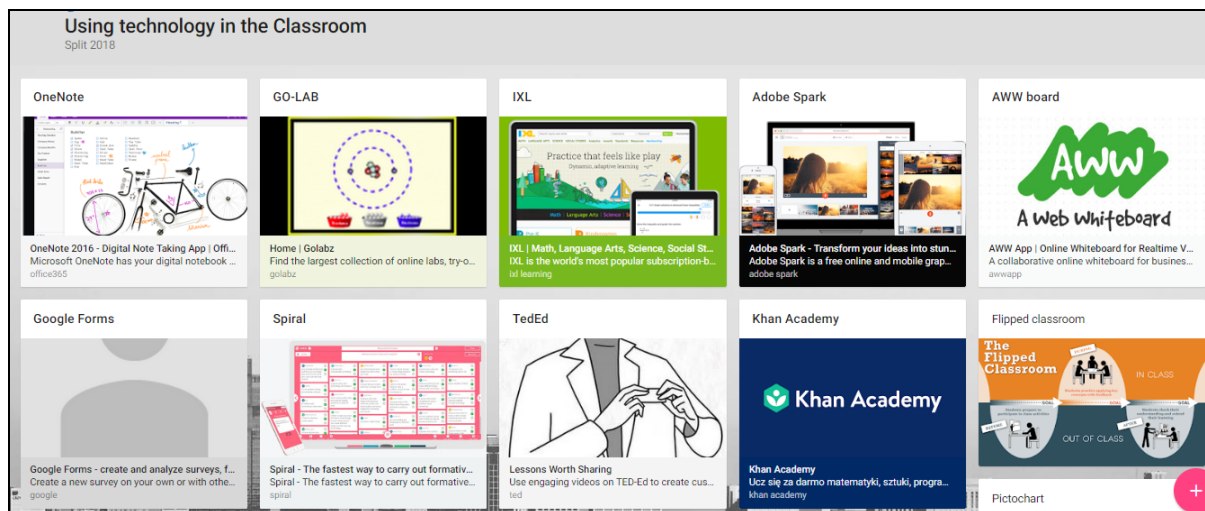
Z kolei firma Microsoft udostępnia nam dysk **OneDrive**, który w opcji edukacyjnej ma pojemność aż 1TB. Możemy udostępniać notatki w programie OneNote, prezentacje w programie Sway, ale także tradycyjne dokumenty utworzone offline w pakiecie biurowym (nie tylko MS Office, ale także LibreOffice czy OpenOffice) lub we wchodzących w skład pakietu aplikacjach online. Tu również możemy udostępniać je innym użytkownikom usługi, zarówno w opcji do przeglądania, jak i do edycji.

Poza wspomnianymi dwoma profesjonalnymi narzędziami, będącymi właściwie rozbudowanymi pakietami biurowymi wraz z własną przestrzenią dyskową, na uwagę zasługuje **Dropbox**. To dysk w chmurze pozwalający na przechowywanie plików, ale także na synchronizację ich z folderem na dysku naszego komputera. Dzięki temu, pracując na różnych komputerach, nie musimy wечно uaktualniać plików i zastanawiać się, gdzie zapisaliśmy efekt naszej pracy.

Ciekawą usługą do udostępniania plików dużych rozmiarów jest **Wetransfer**. Ładujemy plik na serwer, a odbiorca otrzymuje e-mail z linkiem, z którego może go pobrać (link jest aktywny przez tydzień). Link możemy użyć wielokrotnie, dopóki nie wygaśnie.

Prócz typowych chmur i narzędzi do transferu plików w sieci znajduje się wiele aplikacji ułatwiających „opiekowanie się treścią” (ang. *content curation*), czyli głównie gromadzenie linków, na które natrafiliśmy w sieci, ale czasem także naszych zasobów offline. Niektóre z nich umożliwiają współpracę i jednocześnie dodawanie treści przez kilku użytkowników.

Jednym z popularniejszych narzędzi do gromadzenia i współtworzenia treści jest **Padlet** (pl.padlet.com). Możemy w nim tworzyć wirtualne, interaktywne tablice korkowe, zwane padletami. Narzędzie jest bardzo proste w obsłudze, służy jako obszar roboczy do współpracy, gromadzenia zbiorów czy wspólnych treści. Zbiory dodawane są w postaci miniatur z podglądem. Aplikacja pozwala dodawać i gromadzić linki do stron internetowych, zdjęcia czy tekst, a następnie udostępniać je nawet niezalogowanym użytkownikom. Możemy pozwolić innym jedynie na przeglądanie naszego padletu albo na dodawanie własnych elementów. Posty możemy kopiować, przenosić pomiędzy padletami. Istnieje również aplikacja na urządzenia mobilne ułatwiająca nam dostęp do naszych materiałów.

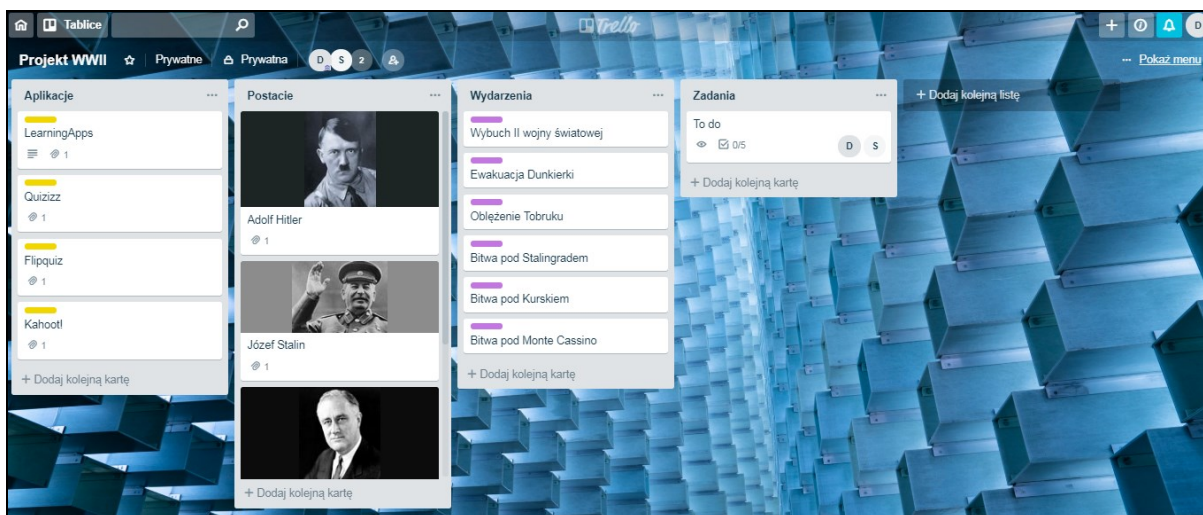
Fragment padletu gromadzącego linki do narzędzi i stron związanych z nowoczesnymi technologiami stworzony w trakcie kursu „Using technology in the Classroom”

Przez dłuższy czas korzystanie z Padletu było całkowicie darmowe, obecnie darmowa opcja pozwala na utworzenie jedynie 3 tablic, użytkownicy z większym stażem mogą ich mieć więcej. Zmiana ta sprawiła, że fani serwisu szukają darmowej alternatywy.

Jedną z opcji jest **Lino** (en.linoit.com). Aplikacja wymaga utworzenia konta. Wygląd tablicy przypomina tę z Padletu, przy czym mamy nieco większą swobodę w rozmieszczaniu

przypinanych „karteczek”. Obszar roboczy może służyć do udostępniania notatek, zadań do wykonania, gromadzenia pomysłów, prezentowania interesujących nas zagadnień. Możemy udostępniać grafiki, filmy, pliki z komputera, linki. Przy czym te ostatnie prezentują się gorzej niż w Padlecie, nie przyjmują kształtu miniaturki. Również aplikacja na urządzenia mobilne jest mniej funkcjonalna niż we wcześniejszym narzędziu. Tablice mogą być prywatne, możemy je udostępniać, zarówno do wglądu, jak i do współedytowania. Możemy uczynić prywatnymi tylko niektóre elementy na tablicy, co akurat jest dość ciekawą opcją.

Innym darmowym serwisem, który może zastąpić Padlet, jest **Trello** (trello.com). Jest to serwis do zarządzania zadaniami, do pracy nad projektami, ale z powodzeniem może być używany do porządkowania treści, a dodatkowe możliwości mogą okazać się bonusem, dla którego zastosowanie znajdziemy w pracy z młodzieżą (np. podczas projektów). Aby rozpocząć pracę z Trello, wymagana jest rejestracja pozwalająca tworzyć tablice prywatne – widoczne tylko dla nas, zespołowe – zapraszamy wówczas osoby do współpracy nad projektem, a także publiczne – dostęp mają wszyscy użytkownicy Trello. Na tablicy możemy tworzyć listy, na których będziemy umieszczać karty, tym zaś przypisujemy kolorowe etykiety. Karty mogą zawierać linki, grafiki, tekst, a także listy zadań, na których odhaczamy zrealizowane czynności. Szczegóły karty pojawiają się po kliknięciu na nią. Można na niej umieszczać komentarze, co jest istotne przy pracy zespołowej. Do każdej karty dodajemy innych członków. Można ustawić również termin ważności, po którym karta wygasa, wcześniej jednak ostrzegając nas czerwonym kolorem. Istnieje możliwość załączania plików z komputera. Utworzone karty i listy możemy przenosić w obręb tablicy. Serwis posiada również wersje płatne, lecz darmowa powinna być wystarczająca do zastąpienia Padletu. Dostępne są również appki na urządzenia mobilne.

Przykładowa tablica w aplikacji Trello

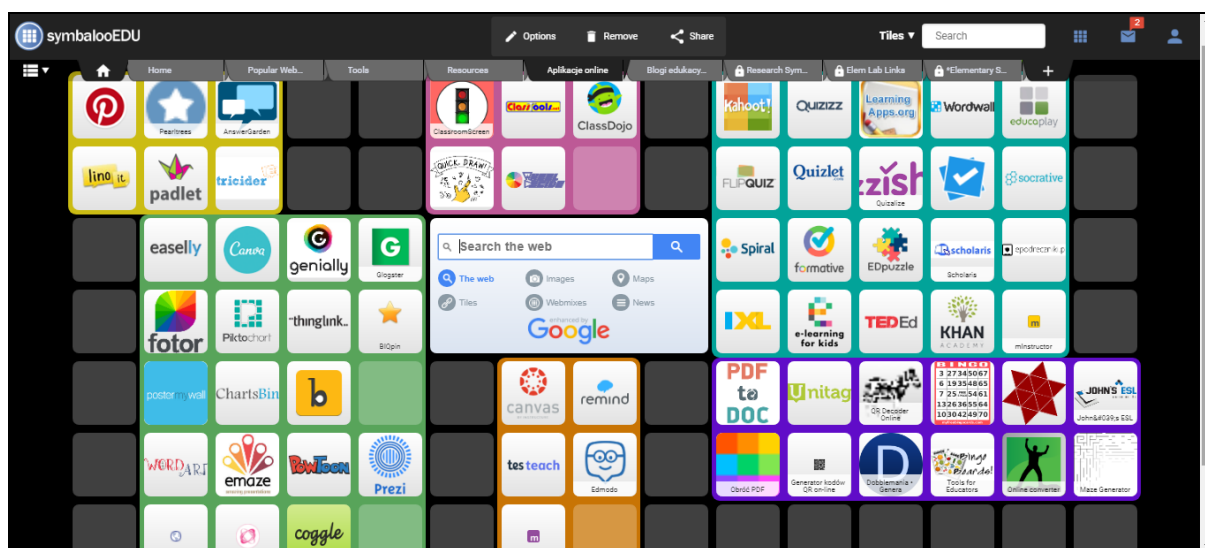
Pinterest to kolejna „tablica korkowa”, na którą można przypinać interesujące nas materiały wizualne: obrazy, video. Po utworzeniu konta tworzymy wirtualne tablice, które będą zawierały tematycznie pogrupowane piny. Tablicę można udostępnić innym użytkownikom i używać jednocześnie. Na urządzeniach mobilnych istnieje możliwość zainstalować aplikację ułatwiającą korzystanie z serwisu.

Aplikacją służącą głównie do zapisywania i porządkowania linków jest **Scoop** (scoop.it). Strona przypomina trochę bloga. Możemy w postaci wpisów dodawać linki do stron, a aplikacja dodaje zazwyczaj jakiś element graficzny i kilkanaście pierwszych słów. Całość możemy przeczytać, klikając na dany wpis. Aplikacja radzi sobie z osadzaniem obiektów, m.in. prezentacji z serwisu slideshare.net, filmów z YouTube’a i Vimeo, plików PDF itd. Na bezpłatnym koncie możemy stworzyć tylko jeden kanał tematyczny, a w nim umieścić 50 wpisów, zwanych scoopami. Ponadto na podstawie słów kluczowych dodawanych do

naszych wpisów otrzymujemy również propozycje wpisów umieszczonych przez innych użytkowników. Możemy je dodać do naszego kanału.

Podobny charakter ma aplikacja **Wakelet** (wakelet.com). Po założeniu konta aplikacja pozwala na tworzenie kolekcji z linków, grafik i krótkich notatek. Mamy do wyboru kilka układów: media view – wpisy umieszczane są jeden pod drugim wraz z krótkim podglądem, tworzą coś w rodzaju bloga, compact view – wpisy umieszczane są jeden pod drugim, ale jedynie w postaci prostokątnych kafelków oraz grid view – wpisy umieszczane są obok siebie w postaci dużych kafelków, podobnie jak w Padlecie czy Pinterście. Dzięki wtyczce do przeglądarki możemy łatwo dodawać napotkanie strony do naszych kolekcji. Kolekcje można umieszczać jako prywatne (widoczne tylko dla nas), niepubliczne (widoczne dla tych, którzy otrzymają link) oraz publiczne.

Podobną funkcjonalność ma aplikacja **SymbalooEDU** (edu.symbaloo.com). Strona pozwala na gromadzenie i organizowanie linków do stron i zasobów online. Możemy tworzyć własne kolekcje, zwane webmixami, przeglądać webmixy zebrane przez innych użytkowników. Nasze kolekcje możemy udostępniać jako publiczne lub tylko osobom, którym podamy link. Zakładki do stron lub gotowych zasobów prezentowane są w formie kafelków, które albo już istnieją w aplikacji (wystarczy je wyszukać), albo można je dodać (aplikacja zwykle radzi sobie ze znalezieniem logo programu i utworzeniem z niego ikony), albo przypisać dowolną ikonkę czy załadować własny obraz. Ikonom przypisujemy różne kolory, łączyć je w obszary tematyczne o tym samym kolorze. Założone konto pozwala nam na łatwy dostęp do stworzonych zakładek na każdym urządzeniu, istnieją również aplikacje mobilne na Androida oraz iOS.

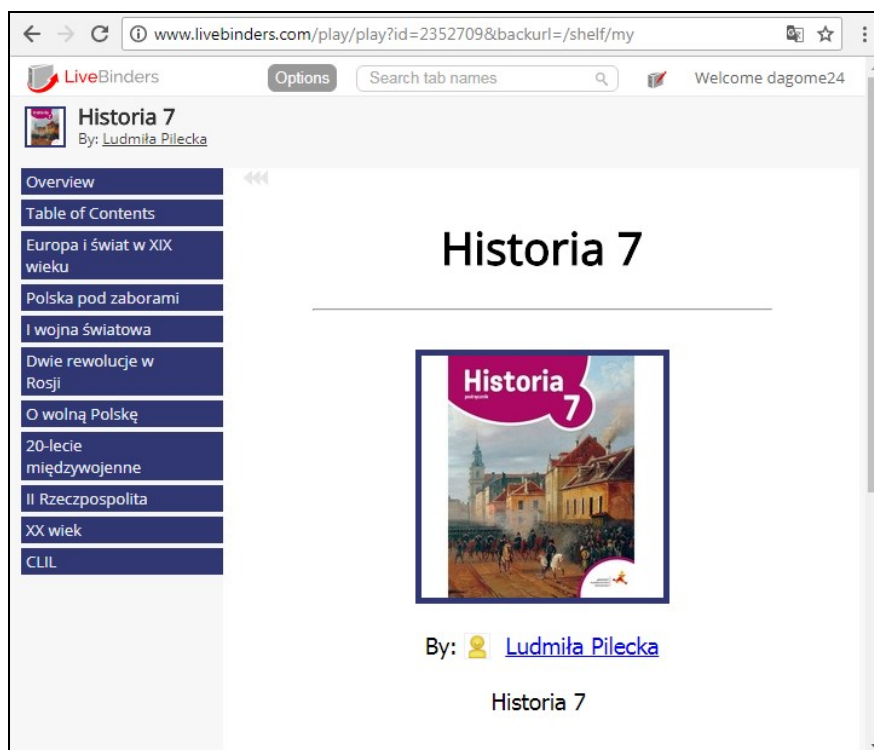

Przykładowa kolekcja w aplikacji SymbalooEDU

Aplikacją online, która pozwala zgromadzić i zorganizować swoje zasoby internetowe, ale także inne treści, jest **Pearltrees**. Możemy w niej umieszczać linki do stron internetowych, grafiki, filmy z YouTube'a, pliki zaimportowane z komputera, zasoby zaimportowane z mediów społecznościowych, z dysków online (Dysku Google lub Dropboxa). Aplikacja pozwala też umieszczać proste notatki. Zasoby możemy grupować w kolekcje, a w nich tworzyć jeszcze kolejne podfoldery. Zasoby prezentowane są w postaci miniaturek, które po kliknięciu przenoszą nas w odpowiednie miejsce. W wersji darmowej nasze kolekcje są widoczne, w wersji Premium możemy uczynić je prywatnymi. Z naszego konta możemy korzystać również z aplikacji dostępnej na Androida i iOS. Dodatkową funkcjonalnością są rozszerzenia dla przeglądarek, które pozwalają na łatwe dodawanie nowych linków do wybranej kolekcji.

LiveBinders to aplikacja, która pozwala zrobić porządek w dokumentach oraz zasobach internetowych i przechowywać wszystkie nasze materiały dydaktyczne (zarówno te dotych-

czas przechowywane offline, jak i te, które już znajdują się w sieci) w jednym miejscu. W darmowej wersji możemy stworzyć 5 segregatorów, a dodatkowo umieścić je na różnych półkach. Sam wygląd strony jest dość toporny, ale za to nawigacja po naszych zasobach bardzo prosta. Każdemu segregatorowi przypisuje się okładkę. Dodatkowo możemy stworzyć coś w rodzaju skoroszytów zawierających kilka różnych zasobów. W ten sposób gromadzimy materiały do poszczególnych działów czy tematów. Na początku każdego segregatora automatycznie tworzy się spis treści.

*Przykładowy segregator wraz ze spisem treści.
Jako okładkę wykorzystano okładkę podręcznika do klasy 7 wydawnictwa GWO*

W segregatorze możemy gromadzić materiały takie jak: karty pracy w formacie pdf i doc, prezentacje PPT, linki do stron internetowych, grafiki, filmy oraz interaktywne ćwiczenia. Większość zasobów osadza się bezpośrednio na stronie w segregatorze (jeśli nie chcemy podglądu całej strony internetowej, to korzystamy z kodu embed), dzięki czemu wszystko odbywa się w jednym miejscu, płynnie przechodzimy do kolejnych zasobów. Nasze segregatory mogą być prywatne bądź publiczne. Możemy je udostępniać w mediach społecznościowych, a także za pomocą linku czy kodu QR, dzielić się nimi z innymi użytkownikami serwisu, którzy mogą je tylko oglądać lub współedytować. Można też udostępnić segregator, ale wyłączyć możliwość jego kopiowania.

Spośród tych wszystkich aplikacji trudno wybrać jedną, która spełniłaby wszystkie nasze oczekiwania. Jedne są wygodne w użytkowaniu, ale niekoniecznie dobrze prezentują się dla czytelnika, inne wymagają od nas więcej wkładu pracy, ale za to efekt końcowy może niemal zastąpić platformę e-learningową. Jedne będą lepsze do udostępniania materiałów dydaktycznych uczniom, inne do pracy zespołowej podczas warsztatów, a jeszcze inne do szybkiego zapisywania linków na własne potrzeby. Do moich ulubionych należą: OneDrive (ze wszystkimi benefitami pakietu Office 365), Trello (do pracy w projektach), Pearltrees (do gromadzenia ciekawych stron, głównie dzięki wtyczce do przeglądarki) i LiveBinders (do porządkowania materiałów dydaktycznych). Z pewnością jednak od czasu do czasu będę zaglądać do pozostałych, aby porównać możliwości, które dają i ewentualnie zrewidować poglądy.

Ludmiła Pilecka

EDUKACJA ZDROWOTNA

Anna Bronkiewicz

Szkoła Podstawowa nr 27 w Częstochowie

Małgorzata Zabłocka

Szkoła Podstawowa nr 53 z Oddziałami Integracyjnymi
im. M. Skłodowskiej-Curie w Częstochowie

ZAPROSZENIE DO WSPÓLNEJ WĘDRÓWKI – REGIONALNY ODDZIAŁ PTTK W CZĘSTOCHOWIE

Współczesna młodzież nie wyobraża sobie nawet jednego dnia bez telefonu komórkowego, komputera czy dostępu do Internetu... Coraz częściej obserwuje się tendencję do spędzania wolnego czasu w sposób bierny, w czterech ścianach własnego domu. Świadomi rodzice organizują swoim pociechom różnorodne zajęcia dodatkowe, zapisują na pozaszkolne zajęcia sportowe. Jednak wiele dzieci pozostawionych jest samym sobie – i wybiera ekran komputera.

Tymczasem w naszym mieście działa z dużym powodzeniem jedna z najaktywniejszych w kraju i jedna z największych w regionie organizacja społeczna – Regionalny Oddział Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego. Niniejszy artykuł ma na celu przybliżenie historii PTTK, działalności Oddziału oraz zapoznanie z ofertą turystyczną organizacji i zachęcenie do korzystania z niej.

NA POCZĄTEK TROCHE HISTORII

Turystyka i krajoznawstwo mają w naszym kraju bardzo bogate tradycje sięgające XVI wieku. Pierwszą organizacją krajoznawczą było skupiające miłośników Tatr Polskie Towarzystwo Tatrzańskie założone w 1873 r. Natomiast w roku 1906 w Warszawie – z inicjatywy pasjonatów krajoznawstwa, którym leżało na sercu propagowanie poznawania piękna ziem polskich powstało Polskie Towarzystwo Krajoznawcze. Impulsem do powołania organizacji był incydent, gdy podczas wycieczki do Ogrodzieńca zaobserwowano wiejskich chłopców bezmyślnie niszczących pamiątkową tablicę nad bramą do zamku. 27 października 1906 r. War-

szawski Urząd Gubernialny zatwierdził statut organizacji, która postawiła sobie za cel „(...) zbieranie wiadomości krajoznawczych i szerzenie ich wśród ogółu oraz gromadzenie zbiorów naukowych dotyczących ziem polskich, organizowanie wycieczek po kraju, tworzenie oddziałów prowincjonalnych, urządzanie wystaw krajoznawczych, roztaczanie opieki nad pamiątkami historycznymi oraz osobliwościami przyrody”¹.

W 1950 r. w nowych warunkach ustrojowych powojennej Polski doszło do połączenia wspomnianych dwóch organizacji. Nowo powstała przyjęła nazwę PTTK, czyli Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze i objęła swoim zasięgiem cały kraj.

TURYSTYKA W NASZYM MIEŚCIE

W Częstochowie w 1908 r. (z inicjatywy Władysława Biegańskiego) rozpoczął działalność Oddział Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego propagujący piękno Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej, natomiast w 1933 r. powstało Koło Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, które w 1935 r. zostało przekształcone w samodzielny Oddział PTT. Na podkreślenie zasługuje fakt, że „na terenie naszego miasta, zarówno przed, jak i po I wojnie światowej najaktywniejsi w działalności krajoznawczej byli nauczyciele, przyczyniając się do tworzenia szkolnych i harcerskich kółek krajoznawczych”².

Poza oczywistą działalnością polegającą na organizacji wycieczek, wyjazdów i innych imprez turystycznych, Polskie Towarzystwo Krajoznawcze zajmowało się także publikacją prac dotyczącą krajoznawstwa, uruchamianiem schronisk, tworzeniem rezer-

watów przyrody, znakowaniem szlaków turystycznych.

Rok powstania Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego – 1950 – dla Częstochowy był jednocześnie rokiem zmian przynależności administracyjnej (miasto przeniesiono z województwa kieleckiego w obszar województwa katowickiego). Przyczyniło się to do zahamowania działalności turystycznej w zorganizowanej formie na kilka lat. Mimo to odbywały się różnorodne imprezy turystyczne, szkoliła się kadra przewodnicka.

15 stycznia 1955 r. odbył się I Walny Zjazd Oddziału PTTK w Częstochowie, przyspieszając rozwój turystyki i krajoznawstwa w naszym regionie. W kolejnych latach powstały komisje, koła i kluby PTTK. W 1989 r. w wyniku załamania się ustroju socjalistycznego i nowych praw gospodarki rynkowej doszło do kolejnych zawirowań w działalności Oddziału PTTK w Częstochowie. Zlikwidowano zarządy wojewódzkie PTTK.

Na początku lat 90. ubiegłego wieku, w środowisku członków Terenowego Koła działającego przy Oddziale Miejskim PTTK, członków Szkolnego Koła Krajoznawczo-Turystycznego „Egzotyki” przy VI Liceum Ogólnokształcącym im. J. Dąbrowskiego w Częstochowie, działającego przy Oddziale Hutniczym oraz młodzieży kółka turystycznego przy Szkole Podstawowej nr 35 w Częstochowie zrodziła się myśl o stworzeniu nowej jednostki promującej aktywny wypoczynek i walory krajoznawczo-turystyczne naszego regionu. Tak powstał Regionalny Oddział Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w Częstochowie. Zjazd założycielski odbył się 27 kwietnia 1992 r., a do jego władz zostali wybrani: Lech Tota – prezes, Zbigniew Tarnowski, Maria Dziurska-Pyrkosz – wiceprezesi, Zofia Gawrońska-Wieczorek – skarbnik i Ferdynand Ficek – sekretarz.

Pierwszymi jednostkami, poza założycielskimi zarejestrowanymi w Oddziale, były Szkolne Kluby PTTK przy szkołach podstawowych w Częstochowie: nr 10, nr 11, nr 14, nr 29, nr 32, nr 46, nr 54, przy Szkole Podstawowej w Czarnym Lesie i Radoszkowie oraz przy VII Liceum Ogólnokształcącym im. M. Kopernika w Częstochowie, a także Klub Osiedlowy PTTK M-2 w Myszkowie.

W pierwszym roku działalności składki opłaciły 182 osoby, po pięciu latach w 1997 r. – 862 osoby zrzeszone w 37 kołach, natomiast w 2007 r. liczba 1 440 członków z 47 kół uplasowała Oddział na I miejscu w województwie śląskim pod względem liczebności członków. Obecnie zrzeszonych jest 1 057 członków w 44 kołach i klubach, w tym 607 członków w 37 Szkolnych Kołach Krajoznawczo-Turystycznych.

PROPOZYCJE

Celem nadrzędnym RO PTTK jest rozwijanie zainteresowania krajoznawstwem i turystyką ze szczególnym uwzględnieniem naszego regionu. Uczestnicy pogłębiają swoją wiedzę, aktywnie wypoczywają na świeżym powietrzu, spędzają wolny czas w sposób ciekawy, bezpieczny i atrakcyjny.

Rajd „Małego Piechura”, 11.06.2016 r.

Oddział proponuje szereg ciekawych form spędzania czasu w sposób aktywny, wykorzystując naturalną potrzebę ruchu każdego z nas. Swą ofertę kieruje do wszystkich zainteresowanych młodszymi i starszymi. Pierwszą z nich są rajdy piesze. To podstawowa i najatrakcyjniejsza impreza dla uczniów. Organizatorzy gwarantują ciekawe trasy, a na mecie ciepły posiłek, okolicznościowy znaczek, loterie, liczne konkursy z nagrodami rzeczowymi dla zwycięzców.

Kolejną formą są Marsze na Orientację. Uczniowie mają okazję do sprawdzenia swoich umiejętności posługiwania się mapą i orientowania się w terenie. Następny cykl imprez to całodniowe wycieczki w góry. Uczestnicy maszerują beskidzkimi szlakami. Inne pasma górskie można poznać na obozach wędrownych organizowanych podczas wakacji. W wakacje i ferie zimowe oferta obejmuje oprócz ww. także wycieczki krajoznawcze. Corocznie odbywają się kon-

kursy wiedzy (Powiatowy konkurs wiedzy o regionie „Witajcie na szlaku”, Medialny konkurs „Region częstochowski – moja mała ojczyzna”, Wojewódzki konkurs krasomówczy) oraz Regionalny konkurs fotograficzny „Mój świat w obiektywie”.

Członkowie PTTK zdobywają odznaki turystyki kwalifikowanej oraz odznaki krajoznawcze. Od 1992 r. do końca 2018 r. zwerifikowano łącznie 14 414 odznak. W tym 3 861 GOT, 1 601 OTP, 1 293 OInO, 1 798 KOT, 708 MOK, 2 678 regionalnych i 2 475 pozostałych.

Na ogół frekwencja na imprezach jest wysoka. Od pewnego czasu zauważa się jednak spadek liczby uczestników. Nie powtarzają się już takie imprezy jak: Rajd Pieczenia Ziemniaka (2000 r. – 1 327 uczestników, 2018 r. – 471 uczestników), Jesienne Marsze na Orientację (2002 r. – 518 uczestników, 2018 r. – 193 uczestników). Choć na imprezach bardziej kameralnych panuje niejednokrotnie lepszy klimat i można mocniej poczuć swą przynależność do braci turystycznej, to jednak warto byłoby przybliżyć atrakcyjną ofertę Regionalnego Oddziału PTTK większemu gronu odbiorców. Dotrzeć do tych, którzy szukają alternatywy dla spędzania czasu w sposób bierny.

Przez 27 lat RO PTTK w Częstochowie mógł działać i rozwijać się dzięki zaangażowaniu wielu ludzi z pasją turystyczno-krajoznawczą, których potrafił skupić wokół siebie Lech Tota – Prezes Regionalnego Oddziału PTTK w Częstochowie, przewodnik, Przewodnik Turystyki Pieszej i Górskiej, Instruktor Krajoznawstwa Polski.

Lech Tota – pierwszy od lewej
– podczas podsumowania Rajdu
„Wiośnie na spotkanie”, 16.03.2019 r.

Lech Tota – podczas otwarcia Marszów na Orientację
„InOMania 2018”, 15.09.2018 r.

DLA ZAINTERESOWANYCH

Kalendarz imprez można znaleźć na stronie <http://www.ropttk.cba.pl/>.

Aby zostać członkiem PTTK należy opłacić roczną składkę członkowską. Jednak nie trzeba być członkiem PTTK, by móc korzystać z bogatej oferty Oddziału.

**Anna Bronkiewicz
Małgorzata Zabłocka**

Przypisy:

- ¹ <https://www.pttk.pl/pttk/historia.php>, [dostęp 18.09.2018].
- ² A. Szczepański, *Zarys dziejów częstochowskiego krajoznawstwa 1908–1958*, Wydawnictwo Zarząd Wojewódzki PTTK, Częstochowa 1987.

Bibliografia:

- Kulczycki Z., *100 lat społecznej turystyki w Polsce*, Wydawnictwo ZG PTTK, Warszawa 1973.
- Szczepański A., *Zarys dziejów częstochowskiego krajoznawstwa 1908–1958*, Wydawnictwo Zarząd Wojewódzki PTTK, Częstochowa 1987.
- 100 lat turystyki i krajoznawstwa w Częstochowie 1908–2008*, red. M. Głowacki, Wydawnictwo Muzeum Częstochowskie, Częstochowa 2008.
- <https://www.pttk.pl/pttk/historia.php>, [dostęp 18.09.2018].

Małgorzata DulJasnogórska Publiczna Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I Stopnia
w Częstochowie

100 LAT SPORTU W NIEPODLEGŁEJ POLSCE

SCENARIUSZ TURNIEJU SPORTOWEGO

Z OKAZJI 100. ROCZNICY ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI

W JASNOGÓRSKIEJ PUBLICZNEJ OGÓLNOKSZTAŁCĄCEJ

SZKOLE MUZYCZNEJ I STOPNIA

W CZĘSTOCHOWIE

CELE:

- integracja środowiska szkolnego: dzieci i nauczycieli,
- kształtowanie nawyków aktywnego obchodzenia świąt narodowych,
- poznanie różnych form aktywności fizycznej,
- kształcenie umiejętności porozumiewania się z innymi członkami grupy i czynnego współuczestnictwa w grupie,
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności, sprawiedliwości i poszanowania godności innych,
- kształtowanie zdolności organizacyjnych,
- promowanie postaw patriotycznych,
- poznanie historii sportu,
- promowanie zachowań prospołecznych.

PRZYGOTOWANIE DO IMPREZY:

1. Wykonanie hasła przewodniego imprezy „100 lat sportu w niepodległej Polsce”.
2. Rozstrzygnięcie międzyklasowego konkursu na gazetkę ścienną pt. „100 lat sportu w niepodległej Polsce”.
3. Zaplanowanie i przygotowanie stanowisk do zabaw oraz przyrządów i przyborów potrzebnych do rozegrania konkurencji.
4. Określenie osób odpowiedzialnych za przebieg i sędziowanie konkurencji na danych stanowiskach.
5. Przygotowanie kart klasy i dyplomów z nagrodami.
6. Wytyczenie i przygotowanie miejsc do kibicowania. Wejście na salę gimnastyczną oznaczonymi drzwiami, zajęcie miejsc

w strefie kibica wytyczonej przez organizatorów.

7. Uczniowie klas IV–VIII spotykają się na świetlicy szkolnej, gdzie wykonują rzuty ringo i skok w dal. Następnie przechodzą do sali gimnastycznej z opiekunami, zajmują miejsca w strefie kibica.
8. Klasy I–III spotykają się w sali gimnastycznej. Zawodnicy w strojach sportowych zajmują stanowiska, pozostali uczniowie kibicują w strefie kibica.
9. Po zakończeniu wyścigu rzędów, klasy IV–VIII przystępują do wykonania biegu po kopercie i unihokeja.

SPOSÓB PRZEPROWADZENIA IMPREZY:

1. Liczba zawodników: po 6 uczniów z kl. I–VIII w strojach i obuwiu sportowym. Pozostali uczniowie wraz z nauczycielami kibicują kolegom.
2. Zawody organizowane są w sali gimnastycznej, świetlicy szkolnej.
3. Konkurencje sportowe odbywają się w formie wyścigu rzędów dla klas I–III i obwodu stacyjnego dla klas IV–VIII.
4. Na każdej stacji można uzyskać punkty.
5. Obsługą poszczególnych stacji i konkurencji zajmą się wcześniej przeszkoleni uczniowie oraz wytypowani nauczyciele.
6. Podczas zabawy obowiązuje strój i obuwie sportowe. Punkty za strój w barwach narodowych.
7. Komisja sędziowska sumuje punkty każdej klasy i wyłania zwycięską klasę w kategorii I–III i IV–VIII.
8. Ogłoszenie wyników i wręczenie nagród na zakończenie imprezy.

Wszystkie sporne kwestie związane z zajęciami rekreacyjno-sportowymi rozstrzygają organizatorzy.

PRZYBORY I PRZYRZĄDY:

Szarfy, ławeczki gimnastyczne, kocyki, pacholki, woreczki, wiaderka, materace, piłka lekarska, ringo, piłka nożna, kij do unihokeja z piłeczkami, piłka lekarska, chorągiewki, taśma miernicza, stopery.

PROGRAM IMPREZY:

Zbiórka w sali gimnastycznej

1. Powitanie uczniów.
2. Przedstawienie harmonogramu konkurencji sportowych i zasad rywalizacji.

Wyścigi rzędów klas I-III

1. „Bieg z przekładaniem szarfy” – zadaniem uczestników jest dobiec do słupka i przeciągnąć przez siebie szarfę górą. Zawodnicy biegną pojedynczo, kolejny zawodnik startuje po przekroczeniu linii przez poprzedniego. Bieg jest ukończony, gdy wszyscy z rzędu przyjmą postawę siad skrzyżny (wyścig, 3 pkt, 2 pkt, 1pkt).
2. „Przezołganie po ławeczce” – pierwszy zawodnik obiega pacholek i wraca z przezołganiem po ławeczce do zespołu, następnie w ten sam sposób biegną kolejni zawodnicy. Bieg jest ukończony, gdy wszyscy z rzędu przyjmą postawę siad skrzyżny (wyścig, 3 pkt, 2 pkt, 1pkt).
3. „Bieg z piłką lekarską slalomem” – zawodnik biegnie z piłką, zostawia ją w hula-hop, wraca slalomem bez piłki, następny zawodnik biegnie slalomem, zabiera piłkę i przekazuje zmiennikowi. Bieg jest ukończony, gdy wszyscy z rzędu przyjmą postawę siad skrzyżny (wyścig, 3 pkt, 2 pkt, 1pkt).
4. „Rzut woreczkiem do celu” – każdy rząd typuje jedną osobę, która łapie woreczki

do wiaderka, stojąc na materacu przy najmniej jedną nogą, w odległości od rzucającego: kl. I – 3 m, kl. II – 4 m, kl. III – 5 m, rzucający wykonują po 3 rzuty, wygrywa rząd, który uzyska najwięcej celnych rzutów.

Konkurencje dla klas IV-VIII

1. Rzuty kółkiem ringo – każdy uczestnik wykonuje 5 rzutów na ustawiony pacholek z odległości 2–3 m. Liczba celnych rzutów jest liczbą zdobytych punktów dla klasy.
2. Skok w dal z miejsca – mierzony własnymi stopami (zaokrąglany mniej niż $\frac{1}{2}$ stopy w dół, więcej niż $\frac{1}{2}$ stopy w górę), liczba stóp jest zarazem liczbą zdobytych punktów.
3. Unihokej – 3 strzały na bramkę z odległości 10 m. Celne strzały są zarazem liczbą zdobytych punktów.
4. Bieg po kopercie – bieg zygzakiem w prostokacie 3x5 m, we wszystkich rogach, na środku i na przecięciu się przekątnych ustawione są pacholki. Zawodnik startuje z pozycji wykroczonej (start wysoki) i omija pacholki jeden raz nie dotykając ich żadną częścią ciała, gdy przewróci tyczkę, podnosi ją i kontynuuje bieg na czas. Sumuje się czasy wszystkich zawodników. Najlepszy czas klasowy daje największą liczbę punktów.

PODSUMOWANIE IMPREZY:

1. Zsumowanie punktów uzyskanych we wszystkich konkurencjach turnieju: gazetka ścienna, strój sportowy w barwach narodowych i rozgrywki sportowe.
2. Ogłoszenie wyników w kategoriach klas I-III i IV-VIII.
3. Wręczenie nagród i dyplomów.
4. Podziękowanie i zakończenie.

Małgorzata Dul

WYCHOWANIE I OPIEKA

Magdalena Borowiecka

III Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół im. dr. W. Biegańskiego w Częstochowie

ROLA SAMORZĄDU UCZNIOWSKIEGO W ŻYCIU CODZIENNYM SZKOŁY I KAŻDEGO UCZNIA

*Samorząd – to właśnie praca, żeby jednakowo dobrze działało się wszystkim,
którzy razem pracują, uczą się i pół dnia razem spędzają,
żeby jeden drugiego nie krzywdził, nie przeszkadzał, nie dokuczał, nie wyśmiewał,
a przeciwnie, żeby świadczył przysługi, pomagał, opiekował się i pilnował porządku.*

Janusz Korczak

Idea samorządności uczniowskiej powstała na długo przed wprowadzeniem regulacji prawnych, dotyczących działalności samorządu w szkole. Głosy podkreślające wagę autonomii uczniów pojawiały się już w XIX wieku, a w wieku XX ogromny wkład w rozwój samorządności uczniowskiej wnieśli polscy pedagodzy – Janusz Korczak i Aleksander Kamiński. Byli oni przekonani, że nie kary i twarda dyscyplina, ale możliwość kształtowania rzeczywistości, jak również wpływ na podejmowane decyzje wzmacniają w uczniach poczucie odpowiedzialności za grupę i przestrzeń, a także uczą zaangażowania.

Mając na uwadze powyższe idee, w III Liceum Ogólnokształcącym im. dr. W. Biegańskiego w Częstochowie, tak jak i w wielu innych szkołach, funkcjonuje samorząd uczniowski, który tworzą wszyscy uczniowie szkoły, a ich przedstawiciele wybierani są corocznie poprzez głosowanie. Sprawują tę funkcję przez rok w oparciu o prawa i obowiązki zgodne ze Statutem szkoły. Statut zapewnia uczniom samorządu uczniowskiego przedstawianie radzie pedagogicznej oraz dyrektorowi wniosków i opinii we wszystkich sprawach szkoły, a w szczególności dotyczących realizacji podstawowych praw uczniów, takich jak:

1. prawo do zapoznania się z programem nauczania, jego treścią, celami i stawianymi wymaganiami,
2. prawo do organizacji życia szkolnego, umożliwiającego zachowanie właściwych proporcji między wysiłkiem szkolnym,

a możliwością rozwijania i zaspokajania własnych zainteresowań,

3. prawo redagowania i wydawania gazety szkolnej,
4. prawo do organizowania działalności kulturalnej, oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej, zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi,
5. prawo wyboru nauczyciela pełniącego rolę opiekuna samorządu uczniowskiego,
6. prawo do wyrażania opinii w sprawie skreślenia uczniów z listy,
7. prawo do opiniowania zmian w Statucie szkoły.

Według Statutu szkoły, przewodniczący samorządu może być zapraszany na posiedzenia rady pedagogicznej celem przedstawienia opinii i wniosków uczniów, dotyczących organizacji i pracy szkoły. Zadaniem samorządu jest również wykazywanie stałej troski o godne zachowanie się uczniów, dobre wyniki w nauce, właściwą frekwencję na zajęciach oraz kulturalne stosunki koleżeńskie.

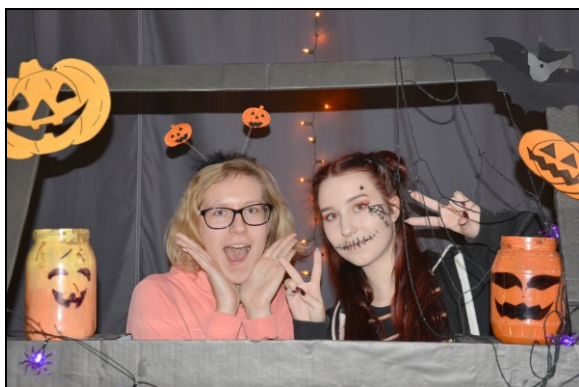
Podejmując funkcję przewodniczącej samorządu uczniowskiego w roku szkolnym 2017/2018 w III Liceum Ogólnokształcącym im. dr. W. Biegańskiego w Częstochowie i kontynuując ją, wraz z innymi opiekunami i dwunastką wybranych w drodze wyborów uczniów i trzecich, staram się kształcić u uczniów umiejętności w zakresie podejmowania decyzji, wyrażania własnego zdania, brania odpowiedzialności za przedsięwzięcia indywidualne i zbiorowe. Staram się uatrak-

cyjnić pobyt uczniów w szkole, organizując przedsięwzięcia wynikające z kalendarza uroczystości imprez szkolnych, ale również spoza kalendarza, będące pomysłami młodzieży, tak aby dać im możliwość aktywnego włączenia się w życie szkoły i umożliwić prezentowanie swoich umiejętności organizacyjnych i twórczych.

Jednym z pierwszych wydarzeń mających miejsce w szkole w roku szkolnym 2018/2019 było zorganizowanie 30 października Halloween z inicjatywy uczniów. W tym dniu został zorganizowany konkurs na lampion z dyni dla uczniów klas pierwszych i drugich. Uczniowie wszystkich klas naszej szkoły mogli zagłosować przez oddanie 1 głosu na najładniejszą dynię, słuchając tematycznej muzyki oraz mając możliwość wykonania profesjonalnego makijażu halloweenowego dzięki uczennicom klasy 2b. Zbieraniem i liczeniem głosów, jak również przygotowaniem fotobudki, oprawy muzycznej i dekoracji auli zajęli się uczniowie samorządu.

Uczennice klasy 1e i ich halloweenowe przebrania
Fot. M. Borowiecka

Fotobudka – uczennice klasy 2b i prezentacja makijażu halloweenowego
Fot. M. Borowiecka

Lampiony konkursowe z dyni
– prace uczniów klas pierwszych i drugich
Fot. M. Borowiecka

Wychodząc naprzeciw inicjatywom samorządu również w listopadzie, uczniowie zorganizowali niezapomniane słodkie andrzejki. Młodzież miała możliwość wykazania się umiejętnościami organizacji imprezy kulinarnej – uczniowie mogli skosztować owoców w czekoladowym founde.

Degustacja czekoladowego founde
Fot. M. Borowiecka

Jednym z zadań opiekunów samorządu szkolnego jest szerzenie postaw patriotycznych wśród młodzieży, w związku z tym 11 listopada 2018 r., w 100. rocznicę odzyskania niepodległości przez Polskę, dyrektor III Liceum Ogólnokształcącego wraz z opiekunem samorządu uczniowskiego i oraz społecznością uczniowską wzięli udział w uroczystości patriotycznej, która rozpoczęła się przed Grobem Nieznanego Żołnierza. Była ona dla nas podwójnie wyjątkowa: 100. rocznica odzyskania niepodległości przez Polskę i pierwsze uczestnictwo naszej szkoły w uroczystości wraz z prezentacją nowego sztandaru szkolnego.

Uczniowie podczas obchodów 100. rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę przy Wałach Jasnogórskich z nowym sztandarem III Liceum Ogólnokształcącego im. dr. W. Biegańskiego w Częstochowie
Fot. M. Borowiecka

Prawo do organizowania działalności kulturalnej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi to również prawo uczniów III Liceum. Uczniowie bardzo chętnie je realizują, zwłaszcza jeśli chodzi o kultywowanie tradycji związanej z mikołajkami. 6 grudnia Mikołaj odwiedził nasze liceum, przynosząc uczniom prezenty, radość, zabawę i niezapomniane przeżycia. Uczniowie i nauczyciele ubrani na czerwono wśród ozdób nawiązujących do tradycji Bożego Narodzenia świętowali radosny dzień.

Mikołajki w „Bieganiu”.
Od lewej: dyrektor Izabella Łabuź, Justyna Witek, Katarzyna Pogłodzińska, siostra Dagmara Kania, uczeń klasy 3a Dawid Wolny, przewodnicząca i opiekun samorządu uczniowskiego Magdalena Borowiecka, Anita Kozłowska-Ulfik
Fot. N. Molenda

Mikołaj ze swoimi Śnieżynkami z wizytą u dyrektora szkoły
Fot. M. Borowiecka

Aby dostać nagrody od Mikołaja, klasa 2b musiała wykonać zadanie taneczne zaproponowane przez niego
Fot. N. Molenda

Praca w samorządzie uczniowskim to nie tylko organizowanie i przeprowadzanie imprez rozrywkowych dla uczniów naszego liceum. Do obowiązków należących do uczniów SU należy również przygotowanie i przeprowadzenia Dnia Samorządności, który odbywa się 21 marca. Dzień Samorządności już od kilku lat organizowany jest w tym samym dniu, co Dzień Otwarty dla absolwentów klas trzecich gimnazjalnych, a w tym roku także dla uczniów klas ósmych szkół podstawowych. Tegoroczny Dzień Samorządności wymagał od młodzieży przygotowania ciekawego i kreatywnego planu imprezy, zwłaszcza, że widzami naszego show było około 2000 osób, które w tym dniu odwiedziły liceum. Uczniowie postarali się, aby spotkanie pod hasłem „kino – film” było jak najbardziej atrakcyjne. Odbyły się prezentacje scenek z najsławniejszych filmów polskich i zagranicznych, przygotowane przez uczniów klas pierwszych i drugich.

*Zwycięska klasa 1e
i prezentacja scenki z filmu „Harry Potter”
Fot. N. Molenda*

*Scenka z filmu „Ojciec chrzestny”
w wykonaniu klasy 2b
Fot. N. Molenda*

Mogliśmy również zobaczyć postacie z filmów i bajek, a nawet z nimi porozmawiać. Uczniowie wykazali się olbrzymią kreatywnością i spostrzegawczością w odtwarzaniu nie tylko wizerunku postaci, ale i jej charakterystycznego zachowania lub poruszania się, czy też posiadania swoistych przedmiotów (np. Kubuś Puchatek i jego słoje z miodem). Wśród postaci mogliśmy podziwiać: Jacka Sparrowa, Kubusia Puchatka, Czerwonego Kapturka, Pipi Langstrumpf i inne.

*Postacie z filmów i bajek
Fot. N. Molenda*

Największe emocje wzbudził quiz wiedzy o filmie z uczestnictwem przedstawicieli uczniów i nauczycieli oraz konkurencje sportowe, dzięki którym mogliśmy zobaczyć, jak zgrana jest młodzież poszczególnych klas naszego liceum oraz jak wspaniale nauczyciele nie tylko motywują do nauki i rywalizacji, ale też wspomagają swoich wychowanków w zadaniach wykonywanych wspólnie z nimi. Tego typu aktywności pozwalają uczniom zrozumieć sens współpracy grupy wraz z nauczycielem, jak również zaistnieć i sprawdzić się w nietypowych, niecodziennych sytuacjach.

*Quiz wiedzy o filmach
– nauczyciele kontra uczniowie
Fot. N. Molenda*

*Konkurencja sprawdzająca
współpracę nauczycieli z uczniami
Fot. N. Molenda*

Magdalena Borowiecka

Bibliografia:

- Dziecko w koncepcjach pedagogicznych Marii Grzegorzewskiej i Janusza Korczaka pod red. J. Bałachowicz, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, Warszawa 2012.*
- Regulamin pracy samorządu uczniowskiego [w:] Statut III Liceum Ogólnokształcącego im. dr. W. Biegańskiego w Częstochowie.

Angelika Sosińska

Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Herbach

ROLA INSCENIZACJI W PROCESIE RESOCJALIZACJI

Srodkiem oddziaływań wychowawczych wobec młodzieży niedostosowanej społecznie jest jej czynne uczestniczenie w zajęciach kół zainteresowań. W zależności od potrzeb i zainteresowań wychowanków mogą to być różnego typu koła, których programy wpisują się w model twórczej resocjalizacji. Metoda ta jest najczęściej rozumiana jako działanie mające na celu doprowadzenie do powstania i pomyślnego zakończenia dwóch procesów:

- wzbudzenia rozwoju strukturalnych czynników procesów twórczych i poznawczych nieprzystosowanej jednostki,
- zmiany wizerunku społecznego.

Odgrywa ona bardzo istotną rolę, ponieważ wpływa na światopogląd wychowanków, na postrzeganie przez nich rzeczywistości i jej wartościowanie.

Metody twórczej resocjalizacji różnią się niejako od metod tradycyjnych, angażując przede wszystkim wychowanków placówek resocjalizacyjnych do pewnej aktywności, wysiłku, współuczestniczenia w tym procesie.

Wśród metod twórczej resocjalizacji znajdują się m.in.:

- teatr,
- resocjalizacja przez sport i rekreację,
- drama,
- muzykoterapia,
- arteterapia.

W działania twórczej resocjalizacji z całą pewnością wpisują się działania koła teatralnego działające przy Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Herbach. Udział w teatrze umożliwia emocjonalny rozwój wychowanka – młodego człowieka. Pozwala poznawać siebie, wyrabiać umiejętność wywoływania emocji i radzenia sobie z nimi. Ułatwia odkrywanie innego świata, znalezienie motywacji do życia, rozwija wiarę w siebie. Wychowankowie biorący udział w zajęciach koła teatralnego kształtują swoją wrażliwość emocjonalną, poznają i rozwijają własne możliwości, doskonałą

umiejętność współdziałania w grupie, eliminują napięcia emocjonalne, wzmacniają poczucie własnej wartości, uczą się aktywnego udziału w życiu kulturalnym społeczeństwa. Zaangażowane działanie pobudza wyobraźnię, zmusza do twórczych poszukiwań, wyzwala indywidualne możliwości. Działalność teatralna daje także wychowankom możliwość wzbogacania języka czynnego i biernego, doskonalenia wymowy, pokonywania osobistych słabości związanych z niską samooceną, nieśmiałością, kompleksami, rozwojem wrażliwości estetycznej i aktywności twórczej.

Podstawą zajęć teatralnych są zabawy integracyjne, różnego typu improwizacje i doskonalenie technik aktorskich. Programowi przyświeca zasada systematyczności i stopniowania trudności w rozwoju artystycznym młodzieży. Nie ma podziału na sekcje, jednak zajęcia są tak pomyślane, aby odkryć i wydobyć różne predyspozycje uczniów (plastyczne, muzyczne, literackie, taneczne, recytatorskie, aktorskie) i pokazać młodzieży, że teatr jest syntezą wielu sztuk.

Wychowankowie – w ramach działalności koła – mogą wybierać oryginalne sztuki, ich fragmenty lub uczestniczyć w przygotowaniu własnych scenariuszy. Dokonanie wyboru jest równoznaczne z podjęciem szczegółowej pracy nad tekstem, strojem, scenografią, oprawą muzyczną itp. Młodzież uczy się tekstu, uczestniczy w próbach na scenie, w trakcie których systematycznie szlifowana jest wymowa, dopracowywany ruch sceniczny, scenografia. Zwieńczeniem pracy uczniów jest występ.

Jednym z pierwszych przedstawień, przygotowanych przez wychowanków MOW w Herbach w roku szkolnym 2018/2019, stał się spektakl z okazji Dnia Edukacji Narodowej.

Kolejny występ związany był z 100. rocznicą odzyskania przez Polskę niepodległości. W listopadzie wychowankowie działający w kołku teatralnym przygotowali przedstawienie „Pociąg do Niepodległości”, w którym

przybliżyli zaproszonym gościom i swoim kolegom wydarzenia związane z odzyskaniem przez Polskę niepodległości. Symboliczny Pociąg do Niepodległości zatrzymywał się na kolejnych stacjach obrazujących walki o niepodległość (Niewola, Powstania narodowo-wyzwolenicze, I wojna światowa, Wolność). Dzięki podróży widzowie mogli zobaczyć drogę Polaków do wolności i własnego państwa. Przypomniane zostały historyczne postacie, m.in. Tadeusz Kościuszko, Józef Piłsudski oraz wydarzenia (powstanie kościuszkowskie, listopadowe, styczniowe).

Przedstawienie było doskonałą okazją do przekazania młodzieży wartości moralnych, estetycznych i społecznych. Udział w spektaklu pozwolił uczestnikom na krytyczną ocenę wydarzeń z 1918 roku, porównanie ich z własną definicją patriotyzmu, motywami działania, wartościami. Ponadto pomógł utrwalić wiedzę o postaciach i wydarzeniach historycznych związanych z odzyskaniem niepodległości, a także kształtował poczucie przynależności do własnego kraju.

Angelika Sosińska

KSZTAŁCENIE ZAWODOWE

Paweł Kowalik

Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Częstochowie

IV WOJEWÓDZKI KONKURS „MŁODY MISTRZ BUDOWNICTWA” CZĘSTOCHOWA 2019

Wwiosennym kalendarzu Częstochowy na stałe zagościł, organizowany przez Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Częstochowie oraz Wydział Budownictwa Politechniki Częstochowskiej, Wojewódzki Konkurs „Młody Mistrz Budownictwa”. Tegoroczna, czwarta edycja imprezy zgromadziła na starcie 12 drużyn: Zespół Szkół Ogólnokształcących-Technicznych w Lublińcu, Zespół Szkół Budowlanych w Rybniku, Techniczne Zakłady Naukowe w Częstochowie, Zespół Szkół nr 1 w Kłobucku, Zespół Szkół Budowlano-Architektonicznych w Tarnowskich Górach, Zespół Szkół Budowlano-Ceramicznych w Gliwicach, Zespół Szkół nr 1 w Myszkowie, Technikum w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Ornontowicach, Bytomski Ośrodek Edukacji, Katowickie Centrum Edukacji Zawodowej im. Powstańców Śląskich, Technikum nr 12 im. Jana Pawła II w Zespole Szkół Technicznych w Częstochowie, Państwowe Szkoły Budownictwa – Zespół Szkół w Bytomiu.

Każda ze szkół mogła wystawić do konkursu jedną, trzyosobową drużynę. Rywa-

lizacja odbywała się równolegle w części projektowej i praktycznej. Tematem tegorocznego konkursu była termomodernizacja fragmentu muru wraz z montażem parapetu i obróbki blacharskiej ściany oddzielenia pożarowego.

Odbywająca się na Wydziale Budownictwa Politechniki Częstochowskiej część projektowa obejmowała: sporządzenie przedmiaru oraz harmonogramu robót, zapotrzebowania materiałowego, wykazu narzędzi, sprzętu i środków ochrony indywidualnej. W części praktycznej, odbywającej się w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Częstochowie, uczestnicy zmagali się z praktycznym wykonaniem zadania.

Konkursowa rywalizacja, rokrocznie, staje się okazją do promowania nowych rozwiązań w budownictwie. W czasie gdy uczniowie wykonywali swoje zadania, ich opiekunowie mieli możliwość uczestniczenia w zorganizowanym przez Wydział Budownictwa Politechniki Częstochowskiej szkoleniu na temat „Budownictwo z wykorzystaniem technologii BIM”. Przedstawiciel wydziału, mgr Henryk Katowicz-Kowalewski

przeprowadził wykład na temat „SENSTER i inne myślące przedmioty – INTERAKTYWNA architektura sterowana cyfrowo”. Wszyscy zainteresowani mieli również możliwość uczestniczenia w pokazie zorganizowanym przez firmę „Blachotrapez”.

Część podsumowująca tegoroczny konkurs odbyła się w Klubie Politechnik. W uroczystości ogłoszenia laureatów oraz wręczenia wyróżnień uczestniczyli przedstawiciele organizatorów, patronów, sponsorów i patronów medialnych.

A oto laureaci i zdobywcy wyróżnień IV Wojewódzkim Konkursie „Młody Mistrz Budownictwa”:

- I miejsce: Zespół Szkół Ogólnokształcąco-Technicznych w Lublińcu, w składzie: Daniel Hal, Jakub Kurda, Szymon Olszok. Opiekun: Daniel Łodziński;

Zdobywcy I miejsca

- II miejsce: Zespół Szkół Budowlanych w Rybniku, w składzie: Szymon Dronszczyk, Michał Paszak, Tomasz Zmończuk. Opiekun: Aniela Grębocka;

Zdobywcy II miejsca

- III miejsce: Zespół Szkół Budowlano-Architektonicznych w Tarnowskich Górach, w składzie: Jakub Kloczkowski,

Wojciech Rurański, Bartłomiej Gawlik.
Opiekun: Marceli Stec;

Zdobywcy III miejsca

- Wyróżnienie Wydziału Budownictwa Politechniki Częstochowskiej za najlepiej wykonaną część teoretyczną otrzymał Mateusz Wiewióra, uczeń Zespołu Szkół Budowlano-Ceramicznych w Gliwicach;
- Wyróżnienie Śląskiego Stowarzyszenia Dyrektorów Centrów Kształcenia Ustawicznego i Centrów Kształcenia Praktycznego za najlepiej wykonaną część praktyczną otrzymali: Mateusz Zander i Radosław Józia, uczniowie Zespołu Szkół nr 1 w Kłobucku.

Wyróżnieni

Warto w tym miejscu wspomnieć, że konkurs „Młody Mistrz Budownictwa” jest imprezą, w której nagradzanie są nie tylko laureaci. Wszyscy uczestnicy otrzymali zestawy ciekawych upominków, ufundowanych przez organizatorów, sponsorów i patronów.

Uroczystość ogłoszenia zwycięzców i wyróżnień stała się również okazją do wyrażenia podziękowań skierowanych do firm i instytucji, które wsparły tegoroczną edycję imprezy. Organizacja konkursu nie byłaby możliwa bez zaangażowania liczного grona organizatorów, sponsorów i patronów.

Organizatorzy, patroni, sponsorzy

Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Częstochowie, przy okazji organizacji konkursu, przyznaje statuetkę: Przedsiębiorca Przyjazny Edukacji. W tym roku kapituła postanowiła wyróżnić firmę H+H Polska. W jej imieniu statuetkę przyjął Pan Rafał Malczyk – doradca ds. inwestycji i projektów. Szczególne podziękowania zostały skierowane również do przedstawicieli firm branży budowlanej: Selena, Blachotrapez, Termo Organika i Kubala. Pamiątkowe statuetki i podziękowania wręczono wszystkim patronom i sponsorom konkursu.

„Młody Mistrz Budownictwa” to konkurs, który cieszy się ugruntowaną popularnością. Organizatorom imprezy, każdego roku udaje się zaprosić do współpracy kolejnych sponsorów oraz przedstawicieli instytucji i organizacji nie tylko branżowych.

Przedsiębiorca przyjazny edukacji

Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Częstochowie od ponad 20 lat kształci uczniów częstochowskich techników i szkół branżowych (zawodowych). Organizacja zajęć praktycznych i praktyk zawodowych dla uczniów szkół współpracujących to jedynie część aktywności CKZiU. W murach szkoły nowe kwalifikacje mogą zdobywać również dorośli w ramach Szkoły Policealnej i Kwalifikacyjnych Kursów Zawodowych. Na szczególną uwagę zasługuje Szkoła Branżowa nr 12 w Częstochowie, której uczniowie zdobywają kwalifikacje w kilku pożądanym dziś zawodach: operator obrabiarek skrawających CNC, elektryk, monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie, monter sieci i instalacji sanitarnych.

Paweł Kowalik

Izabela Szczęsny

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. K. Mańki w Lublińcu

„KULINARNE SMAKI. O GASTRONOMII PO POLSKU, ANGIELSKU I NIEMIECKU” – INNOWACJA PEDAGOGICZNA W SOSW IM. KONRADA MAŃKI W LUBLIŃCU

„Kulinarne smaki. O gastronomii po polsku, angielsku i niemiecku” – pod taką nazwą realizowane były, w roku szkolnym 2017/2018, nowatorskie, pozalekcyjne zajęcia teoretyczne i praktyczne dla uczniów niesłyszących i słabosłyszących oraz uczniów z niepełnosprawnością inte-

lektualną w stopniu lekkim, kształcących się w szkołach ponadgimnazjalnych funkcjonujących w ramach Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Konrada Mańki w Lublińcu.

Innowacją pedagogiczną, mającą charakter organizacyjno-metodyczny, objęci zostali

chętni uczniowie Branżowej Szkoły I Stopnia Specjalnej nr 1 kształcący się w zawodzie kucharz oraz Technikum Specjalnego nr 4, kształcący się w zawodzie technik żywienia i usług gastronomicznych. W innowacji, która obejmowała przedmioty zawodowe, brało udział siedemnastu uczniów, w tym ośmiu branżowej szkoły oraz dziewięciu uczniów technikum.

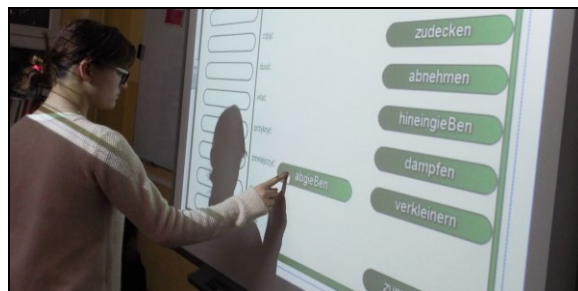
Celami ogólnymi innowacji były: wzrost kompetencji zawodowych uczniów z zakresu kwalifikacji T.6/TG.07 *Sporządzanie potraw i napojów* – wyodrębnionej w podstawie programowej kształcenia w zawodach: kucharz oraz technik żywienia i usług gastronomicznych – w języku polskim, języku angielskim i języku niemieckim, a także wzrost kompetencji personalnych i społecznych uczniów. Natomiast cele szczegółowe to: rozwijanie i wzbogacanie zasobu słownictwa zawodowego uczniów w języku polskim i języku angielskim, poznawanie przez uczniów słownictwa zawodowego w języku niemieckim, rozbudzanie zainteresowania językiem niemieckim zawodowym, rozbudzanie aktywności słownej oraz poprawnego stosowania słownictwa zawodowego przez uczniów w języku polskim, angielskim i niemieckim, rozwijanie umiejętności uczniów w zakresie czytania ze zrozumieniem przepisów gastronomicznych, doskonalenie umiejętności zawodowych z zakresu sporządzania potraw i napojów, doskonalenie pracy w zespole.

Innowację wdrażało troje nauczycieli: nauczyciel przedmiotów zawodowych, nauczyciel języka angielskiego i nauczyciel języka niemieckiego.

Nowatorstwo zajęć polegało na przemiennej realizacji, w ramach danej jednostki lekcyjnej, treści z zakresu kwalifikacji T.6/TG.07 w trzech językach: polskim, angielskim i niemieckim przez troje nauczycieli: przedmiotów zawodowych, języka angielskiego i języka niemieckiego. Treści innowacji były realizowane jako cykl sześciu zajęć teoretycznych, w wymiarze jednostkowym 60 minut oraz sześciu zajęć praktycznych, w następnym tygodniu po zajęciach teoretycznych, w wymiarze jednostkowym 120 minut.

Na zajęciach teoretycznych uczniowie poznawali w językach: polskim, angielskim i niemieckim wybrane przepisy gastronomiczne kuchni polskiej, angielskiej i niemieckiej – składniki potraw, sposób wyko-

nania, niezbędny sprzęt i urządzenia gastronomiczne, a podczas zajęć praktycznych sporządzali potrawy i napoje na podstawie poznanych przepisów. Niezbędne produkty na zajęcia praktyczne współfinansowało Stowarzyszenie na rzecz Dzieci Niepełnosprawnych Słuchowo i Umysłowo „Uśmiech Dziecka”.

Uczniowie podczas zajęć teoretycznych

Znaczna część realizowanych ćwiczeń i zadań podczas zajęć teoretycznych została przygotowana przez autorkę innowacji w programie tablicy interaktywnej Smart Board, łącząc jednocześnie odbieranie informacji i reagowanie na nią. Różnorodność interaktywnych wizualnych ćwiczeń i zadań ułatwiała uczniom zdobywanie i rozwijanie sprawności językowych zawodowych, a także wspomagała niektórych z nich w przełamywaniu nieśmiałości i bariery w posługiwaniu się polskim, angielskim i niemieckim językiem zawodowym.

Uczniowie podczas zajęć praktycznych

Niecodziennym gościem zajęć praktycznych innowacji był, w maju 2018 r., pan Alec Foster – kucharz ze Szkocji. Zapoznał on uczniów z wybranymi potrawami kuchni angielskiej oraz zaprezentował sposób wykonania jednej z nich – jajek poszetowych z sosem holenderskim podawanych na angielskich bułeczkach drożdżowych. Ta wykwintna i sycąca potrawa spożywana jest na śniadanie w wytwornych restauracjach Wielkiej Brytanii. Niecodzienne zajęcia praktyczne, prowadzone odpowiednio w językach:

polskim, angielskim i migowym zakończyła wspólna degustacja potrawy.

Zajęcia z kucharzem ze Szkocji

Innowacja pedagogiczna „Kulinarne smaki. O gastronomii po polsku, angielsku i niemiecku”, wzbogacając obowiązkowe zajęcia lekcyjne z przedmiotów gastronomicznych i języka angielskiego zawodowego, przyczyniła się do wzrostu kompetencji zawodowych, personalnych i społecznych (z zakre-

su kwalifikacji T.6/TG.07) uczniów biorących w niej udział oraz wspomogła nabywanie przez nich zawodowych umiejętności komunikacyjnych. Pozwoliła też na zaznajomienie się ze słownictwem języka niemieckiego zawodowego, którego uczniowie nie poznają na zajęciach lekcyjnych.

Uroczystość podsumowania innowacji, która miała miejsce w czerwcu 2018 r., zaszczylicili swą obecnością rodzice i opiekunowie uczniów biorących w niej udział, prezes Stowarzyszenia na rzecz Dzieci Niepełnosprawnych Słuchowo i Umysłowo „Uśmiech Dziecka” oraz dyrekcja szkoły. Podczas spotkania zaproszeni goście mogli podziwiać wiedzę i umiejętności uczniów biorących udział w innowacji, degustując sporządzone przez nich smaczne potrawy kuchni polskiej, angielskiej i niemieckiej.

Izabela Szczęsny

Uroczystość zakończenia innowacji

Agnieszka Orman-Kazik

Katarzyna Walasek

Zespół Szkół Technicznych w Częstochowie

FESTIWAL TECHNIKI W ZESPOLE SZKÓŁ TECHNICZNYCH W CZĘSTOCHOWIE

21 marca 2019 roku Zespół Szkół Technicznych im. Jana Pawła II w Częstochowie otworzył swoje

drzwi dla wszystkich ósmoklasistów i gimnazjalistów z Częstochowy i powiatu, którzy planują kontynuację nauki w naszej szkole.

Okazją do tego stał się cyklicznie organizowany Festiwal Techniki, podczas którego szkoła zaprezentowała swoje kierunki kształcenia w technikum i w szkole branżowej, przybliżyła specyfikę nauczanych zawodów oraz realizowane projekty.

Młodzież mogła zwiedzić budynek, dowiedzieć się, jakie zajęcia dodatkowe oferuje szkoła, i w jaki sposób wspiera zainteresowania uczniów.

Uczniowie i zaproszeni goście zwiedzali ogród dydaktyczny ZST, który jest na bieżąco udoskonalany, pełni funkcję ozdobną, rekreacyjną i ułatwia uczniom tego kierunku doskonalenie umiejętności zawodowych. Zgromadzono tutaj bogatą kolekcję roślin ozdobnych i użytkowych. Zaplecze w postaci szklarni ogrodowej i domku gospodarczego pomaga w organizowaniu zajęć praktycznych dla młodzieży.

Uczniowie technikum architektury krajobrazu pod nadzorem nauczycieli przedmiotów zawodowych prowadzili warsztaty plastyczne, projektowe i florystyczne. Młodzież wykonywała prace plastyczne „akwariela botaniczna” i ozdoby z kwiatów „biżuteria florystyczna”.

Architekci krajobrazu zaprezentowali prace projektowe, plastyczne i malarskie uczniów, stoiska z zielenią i ekologiczne elementy wyposażenia ogrodu. Na szkolnym patio odbył się pokaz cięcia roślin oraz prezentacja sprzętu ogrodniczego.

Nauczyciele i młodzież z klas o profilu technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej przedstawili gościom prezentację pt. „Ciepło i prąd z odnawialnych źródeł energii”. W ramach warsztatów „Młodzi Zawodowcy” konstruowano wiatraki. Zorganizowany został także konkurs ze znajomości paliw stałych.

Informatycy zaprezentowali nowoczesne urządzenia wykorzystywane w nauczaniu kierunku. Młodzież brała udział w warsztatach, podczas których mogła dowiedzieć się o wykorzystaniu minikomputerów na bazie raspberry w celach programistycznych. Odbyła się prezentacja na temat retrogier, współpracy sieci lokalnych oraz możliwości wykorzystania wizualizacji w praktyce. Warto dodać, że nasza szkoła – oprócz posiadanych dwóch pracowni informatycznych – pozyskała z funduszy unijnych środki na doposażenie w sprzęt jeszcze trzech pracowni zawodowych.

Dla uczniów zainteresowanych zawodem technik inżynierii sanitarnej oraz monter sieci i instalacji sanitarnych odbyły się warsztaty dotyczące techniki łączenia rur. Młodzież poznała materiały instalacyjne oraz technologie ich łączenia. Następnie pod opieką nauczycieli samodzielnie wykonywała połączenia rur PP metodą zgrzewania polifuzyjnego.

W ramach prezentacji zawodów budowlanych tworzone układy funkcjonalne w pomieszczeniach mieszkalnych oraz składano nowoczesne modele maszyn. Zorganizowano także ciekawe warsztaty modelarskie i projektowe zatytułowane „Murale – ginące zawody”.

Na stanowisku odlewniczym odbył się pokaz, który polegał na wykonaniu form z masy formierskiej, wytapianiu stopu cynku w piecu indukcyjnym i odlewaniu z niego medali między innymi z logo szkoły. Na stoisku prezentowane były również inne odlewy wykonane z żeliwa, mosiądzu i aluminium.

Jednym z punktów w programie festiwalu było rozdanie nagród w konkursie na projekt muralu ściennego, który ma powstać na jednej ze ścian budynku szkoły. Zadanie polegało na opracowaniu barwnej koncepcji graficznej na załączonym szablonie. Jury przy wyborze zwycięskich prac brało pod uwagę pomysłowość, innowacyjność i technikę wykonania. Zwycięskie prace zostały zaprezentowane na wystawie pokonkursowej.

Wystawa przygotowana przez nauczycieli i uczniów szkoły, zatytułowana „Polska w Europie”, zaprezentowała efekty zrealizowanych w szkole zawodowych projektów unijnych.

Zespół Szkół Technicznych dba nie tylko o rozwój kompetencji zawodowych obecnych i przyszłych uczniów, ale także o ich sprawność fizyczną. W związku z tym w ramach dnia otwartego odbyły się również zawody sportowe „Lepiej grać niż brać”. Dodatkowymi atrakcjami były zawody strzeleckie, pokazy broni wojskowej oraz ścianka wspinaczkowa.

Zaproszeni goście mogli kibicować naszej młodzieży podczas współzawodnictwa w ramach rozgrywek Turnieju Zawodowca. Drużyny reprezentujące poszczególne zawody rywalizowały o tytuł „Złotej Rączki ZST”. Liczne konkurencje teoretyczne i praktycz-

ne, z którymi młodzież musiała się zmierzyć, doskonale przybliżyły specyfikę poszczególnych zawodów.

Dzień otwarty w Zespole Szkół Technicznych pozwolił nie tylko zaprezentować nasze osiągnięcia, ale także pokazać umiejętności i możliwości praktyczne uczniów. Festiwal

Techniki okazał się świetną okazją do integracji młodzieży ostatnich klas gimnazjum i szkół podstawowych, która bardzo licznie w tym dniu odwiedziła naszą szkołę.

Agnieszka Orman-Kazik
Katarzyna Walasek

RUBRYKA SZKOLNYCH SPECJALISTÓW

Małgorzata Pabin

Szkoła Podstawowa nr 13 im. K. Makuszyńskiego w Częstochowie

Beata Zielonka

Szkoła Podstawowa nr 9 w Częstochowie

NASZE DOŚWIADCZENIA W OPRACOWANIU PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO SZKOŁY

Program wychowawczo-profilaktyczny jest współtworzony i realizowany przez wszystkich członków społeczności szkolnej: wychowawców, nauczycieli, uczniów, rodziców oraz dyrektora szkoły. Jest to jeden z najważniejszych dokumentów szkolnych, którego cele ukierunkowane są na niwelowanie niebezpieczeństw i ograniczeń, będących elementami realiów współczesności. Dla nauczycieli stanowi to wielkie wyzwanie w obliczu szybko postępujących zmian i eskalacji zachowań ryzykownych. Należy pamiętać, że każda szkoła tworzy swój własny, niepowtarzalny program.

TWORZENIE PROGRAMU

WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

Tworzenie programu wychowawczo-profilaktycznego, a następnie jego modyfikacja, powinno być poprzedzone diagnozą problemów, potrzeb środowiska szkolnego (oczekiwania uczniów, rodziców i nauczycieli), czynników ryzyka i chroniących, występujących w danym środowisku. Zebrane w ten sposób informacje pomogą w doborze i rea-

lizacji skutecznych działań i rozwiązań wychowawczych, opiekuńczych, mających wspierać proces rozwoju ucznia, ukierunkowany na osiągnięcie pełni dojrzałości fizycznej, społecznej, psychicznej (intelektualnej i emocjonalnej) oraz duchowej.

Czynniki ryzyka możemy podzielić na dwie grupy: dotyczące właściwości jednostki, na które składają się: postawy, przekonania, cechy indywidualne oraz środowiskowe, w których czynnikiem oddziaływania jest rodzina, grupa rówieśnicza, cechy środowiska lokalnego, szkoła. Należy jednak pamiętać, że pomimo oddziaływań wszystkich negatywnych czynników jest część dzieci, która dzięki naturalnym predyspozycjom osobowościowym, tzw. pozytywnej adaptacji jest odporna na zagrożenia.

Do czynników chroniących, równoważących czynniki ryzyka zaliczyć można: relacje z osobami z najbliższego otoczenia, cechy indywidualne (temperament, poziom inteligencji), klimat szkoły, jakość nauczania, zasoby pozarodzinne środowiska (np.

wsparcie wspólnoty religijnej, bezpieczne sąsiedztwo).

Czynnikami chroniącymi w toku zaplanowanych działań wychowawczo-profilaktycznych w szkole są opiekuńcze i wspierające relacje z nauczycielami, a zwłaszcza wychowawcami, oparte na szacunku nie na koleżeństwie, następnie pozytywne, wysokie oczekiwania wobec ucznia oraz sposobność do rozwijania odpowiedzialności i właściwego przeżywania emocji, aktywnego uczestnictwa w życiu szkoły. Pomaga to w budowaniu pozytywnego klimatu szkoły, czyli jakości relacji społecznych, ich głębokości i charakterze pomiędzy członkami społeczności szkolnej. Na pozytywny klimat składają się również cechy środowiska kształcenia i wychowania, takie jak m.in. nastawienie na rozwój umiejętności społecznych, zaangażowanie nauczycieli, sposób oceny umiejętności, zachowań, sukcesów szkolnych, zaangażowanie grona pedagogicznego w działania zabezpieczające przed niebezpieczeństwami, tj. agresją rówieśniczą, hejtem, budowaniem zaufania do instytucji nauczyciela i szkoły. Nie bez znaczenia są także zasoby szkoły: jej wielkość, wygląd zewnętrzny i wewnętrzny budynków, estetyka i wyposażenie sal lekcyjnych.

PLANOWANIE DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

W planowaniu działań profilaktycznych szkoły nie należy ulegać wpływom nagłaśnianych kampanii medialnych dotyczących narkotyków, alkoholu i papierosów, ponieważ to rozbudza ciekawość eksperymentowania z używkami. W pracy z młodzieżą należy podkreślać, że jedynie zdecydowana mniejszość sięga po używki i przekazywać tylko te informacje, które są niezbędne i w rzetelny sposób informują o ryzyku, realnych zagrożeniach i konsekwencjach. W pracy z młodzieżą warto realizować programy profilaktyczne, które pomagają rozwijać umiejętności przeciwstawienia się presji grupy, np. „Smak życia. Debata o dopalaczach”.

W pracy z młodym człowiekiem należy nieustannie wzmacniać poczucie własnej wartości, uczyć asertywności, skutecznego

odmawiania, umiejętności współpracy w grupie w różnych obszarach działalności szkoły.

W programie wychowawczo-profilaktycznym szkoły jest także miejsce na rozwijanie pasji, poszukiwanie alternatyw dla czynników ryzyka, rozwijanie empatii i wrażliwości społecznej poprzez propagowanie idei np. wolontariatu. Warto organizować i zachęcać uczniów do uczestnictwa w zawodach sportowych, uczyć przestrzegania zasad fair play, promować zdrowy styl życia.

METODY BADAWCZE

Najczęściej stosowane metody badawcze w szkole to: ankieta, wywiad grupowy i indywidualny, obserwacja, analiza dokumentacji szkolnej, konsultacje z nauczycielami, rodzicami w toku bieżącej pracy.

Konstruując kwestionariusz ankiety należy pamiętać, by nie zadawać pytań wprowadzających w zakłopotanie, które badający może uznać za intruzywne, naruszające jego prywatność. W ankiecie nie powinno być zbyt dużej liczby pytań, ponieważ to zniechęca respondenta. Uzyskane odpowiedzi, sugestie powinny być wykorzystane w planowaniu pracy wychowawczo-profilaktycznej.

Dla ułatwienia podsumowania i sprawozdania z realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego można wprowadzić miesięczne harmonogramy sprawozdawcze z działań podejmowanych przez nauczycieli w poszczególnych klasach. Na koniec półroczu lub roku szkolnego każdy wychowawca może przygotować sprawozdanie ze swojego klasowego programu wychowawczo-profilaktycznego, w którym dokona analizy mocnych i słabych stron uczniów, oceni skuteczność podjętych działań. Te opracowania mogą posłużyć do dokonania diagnozy i modyfikacji programu w następnym roku szkolnym jako odpowiedź na potrzeby i trudności danej społeczności szkolnej.

**Małgorzata Pabin
Beata Zielonka**

Agata Jałowiecka-Frania

Szkoła Podstawowa nr 52 im. Małego Powstańca w Częstochowie

DŹWIĘK PRZEDNIOJĘZYKOWO-ZĘBOWY „C” W WYRAŻENIACH DWUWYRAZOWYCH, ZDANIACH I TEKSTACH

SCENARIUSZ ZAJĘĆ LOGOPEDYCZNYCH

CELE OGÓLNE:

- uwrażliwienie zmysłu słuchu;
- kształcenie umiejętności prawidłowej wymowy głoski zwarto-szczelinowej „c” w nagłosie, śródgłosie i wygłosie wyrazów;
- utrwalanie wywołanego dźwięku w wyrażeniach dwuwyrzowych;
- wdrażanie do poprawnej artykulacji głoski „c” w zdaniach i tekstach;
- stabilizowanie dźwięku w mowie kontrolowanej;
- utrwalanie wzorca kinestetyczno-ruchowego i autokontroli słuchowej;
- wzbogacanie zasobu leksykalnego;
- trening mowy opowieściowej;
- rozwijanie spostrzegawczości i koncentracji uwagi.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

Dzieci:

- rozpoznają głosy swoich kolegów;
- prawidłowo wypowiadają głoskę przedniojęzykowo-zębową „c” w różnych pozycjach i sąsiedztwach fonetycznych;
- artykułują dźwięk „c” w wyrażeniach dwuwyrzowych;
- właściwie wymawiają wywołaną głoskę w zdaniach i tekstach;
- stosują autokontrolę słuchową;
- dopasowują wyrazy do ilustracji na zasadzie skojarzeń;
- dobierają wyrazy do zdań, tak aby powstały rymy;
- opowiadają ilustracje.

METODY:

Metoda wyjaśniania, metoda stopniowego przybliżania, metoda praktycznego działania, pedagogika zabawy, gry dydaktyczne.

FORMY:

Praca indywidualna, praca grupowa.

ŚRODKI:

Magnetofon, obrazki (Hanna Rodak, Danuta Nawrocka, *Od obrazka do słowa*, Warszawa 1993), karty pracy (opracowane przy wykorzystaniu następującej pozycji: Maria Wrzesińska, *Chcę poprawnie wymawiać. Ćwiczenia logopedyczne*, cz. 3., Poznań 1999), gry: „Logopedyczny Piotruś” (cz. VII – głoska „c”), „W domu”, ilustracja pt. „W cyrku”, kredki, nożyczki, klej.

PRZEBIEG zajęć:

I. Część wstępna:

- Przypomnienie zasad prawidłowego wybrzmiewania głoski zwarto-szczelinowej „c”.
- „Czyj to głos?” – rozpoznawanie głosów kolegów/koleżanek nagranych na kasety magnetofonową.
- „Skojarzenia” (karta pracy) – polecenie: Dopasuj wyrazy do ilustracji: *reperacja, operacja, kolacja, lekcja, policjant, informacja, pacjent, wakacje* i połącz je z odpowiednim obrazkiem.
- Utrwalanie artykulacji dźwięku „c” w oparciu o grę „Logopedyczny Piotruś” – 25 kart (12 par oraz jeden „Piotruś”) rozdajemy kolejno wszystkim graczom. Z otrzymanych kart uczestnicy wybierają i odkładają wszystkie pary. Pozostałe karty gracze układają w „wachlarz”. Następnie każdy uczeń wyciąga jedną kartę od osoby siedzącej po prawej stronie. Jeśli dobrana karta, pasuje do pary z inną posiadaną, gracz odkłada na bok całą parę i nazywa znajdujące się na kartach obrazki. Czynności te wykonują kolejno wszystkie dzieci. Uczeń, który pierwszy pozbędzie się wszystkich kart – wygrywa,

natomiast ten, który pozostanie z „Piotrusiem” przegrywa.

II. Zajęcia właściwe:

1. Wypowiadanie wyrażen dwuwyrzowych, w których jedno ze słów przedstawione jest za pomocą ilustracji (logopeda podaje jeden z członów wyrażenia, dzieci nazywają obrazek, następnie powtarzają całe wyrażenie, stosując odpowiednią formę gramatyczną):

<i>cytrynowy cukierek</i>	<i>lekcja tańca</i>
<i>cały plecak</i>	<i>pocerowany koc</i>
<i>mocny ocet</i>	<i>pracowite ręce</i>
<i>cenna pomoc</i>	<i>całe abecadło</i>
<i>cudowny pałac</i>	<i>cynamonowy placek</i>
<i>owce bacy</i>	<i>lipcowa noc</i>
<i>klocki Celiny</i>	<i>centymetr krawca</i>
<i>cyrkiel Jacka</i>	<i>ocalona kamienica</i>

2. Karta pracy – polecenie: Odetnij obrazki z dołu strony i przyklej je odpowiednio na końcu każdego zdania, tak aby powstały rymy (logopeda czyta zdania, dzieci powtarzają je wraz z zakończeniami):

Na podłogę upadło z klocków... (abecadło).

Ewkę lubi Wacek, a Małgosię... (Jacek).

W kamienicy pracują dzielni... (robotnicy).

Pewien malec lizał... (palec).

Mama Lucyny myje... (cytryny).

Na granicy pracują... (celnicy).

3. Karta pracy – polecenie: Ignacy pomylił niektóre wyrazy w zdaniach. Ułóż zdania tak, aby miały sens:

Baca wypasa owoce. (owce)

Lucyna postawiła na stole owce. (owoce)

Wacek ma bolący widelec. (palec)

W zlewie jest palec. (widelec)

Celina ma lwice. (klocki)

W cyrku występują klocki. (lwice)

Taca z kucykami stoi na stole. (cukierkami)

W gospodarstwie Cezarego

jest zagroda z cukierkami. (kucykami)

Królewna mieszka w kocu. (pałacu)

Dziecko siedzi na pałacu. (kocu)

4. Wysłuchanie tekstu czytanego przez logopedę i próba zapamiętania go:

„W cyrku”

Alicja i ciocia Celina są w cyrku. Za chwilę obejrzą cyrkowe popisy: chłopców skaczących na linach, sportowców na motocyklach, kiwającego głową i kłaniającego się kucyka, tańczącej na pilce baletnicy kręcącej na ręce kółka, zabawnego pajaca z procą. Niespodzianką będzie tajemniczy czarodziej, który pali cygaro, ma cylinder i ukrywa w chustce rozmaite cuda. Na występy czeka też uśmiechający się zając i latająca ośmiornica. Prawdziwą cyrkową atrakcją będzie lwica skacząca przez obręcz. Jeszcze cyrkowcy nie pojawili się na arenie, a Alicja już wyciąga z plecaka cukierki, owoce i sok cytrynowy. „Alicjo! Nie jedz tyle!” – zwraca jej uwagę ciocia Celina. „Obiecuję, że gdy będziemy wracać, wstąpimy do cukierni i kupimy placek owocowy”.

5. Przypomnij sobie opowiadanie pt. „W cyrku”, przyjrzyj się ilustracji i opowiedz, co dzieje się na rysunku.

III. Część końcowa:

Gra dydaktyczna: „W domu” – uczniowie dobierają do ilustracji tematycznej i nazywają poszczególne obrazki, po czym opowiadają wybrane ilustracje.

Agata Jałowiecka-Frania

Agnieszka Orman-Kazik

Zespół Szkół Technicznych im. Jana Pawła II w Częstochowie

RELACJA Z KONFERENCJI POŚWIĘCONEJ LUDMILE MARJAŃSKIEJ I TADEUSZOWI GIERYMSKIEMU

**PROSZĘ NIECH ZE MNĄ ZA RAZ ME RYMY NIE GINĄ,
ALE KIEDY JA UMRE, ONY NIECHAJ SŁYNĄ**

J. KOCHANOWSKI, *KU MUZOM*

Pod takim hasłem 22 listopada 2018 r. w Auli „Forum” Regionalnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Częstochowie odbyła się konferencja poświęcona znanym częstochowskim twórcom kultury literackiej – Ludmile Marjańskiej i Tadeuszowi Gierymskiemu, zorganizowana przez Zespół Szkół Technicznych im. Jana Pawła II w Częstochowie. Zbiegła się ona z obchodami 95. rocznicy urodzin poetki i 90. rocznicą urodzin poety.

Konferencja była także podsumowaniem powiatowego konkursu poświęconego twórczości Ludmiły Marjańskiej i Tadeusza Gierymskiego. Jego cele to:

- popularyzacja poezji Ludmiły Marjańskiej i Tadeusza Gierymskiego,
- zachęcanie do czytania i interpretowania poezji wybitnych częstochowian,
- szerzenie kultury języka i piękna żywego słowa,
- uwrażliwianie młodych ludzi na wartości estetyczno-literackie poezji,
- rozwijanie aktywności twórczej,
- promowanie utalentowanej młodzieży.

W uroczystości uczestniczyli dyrektorzy, nauczyciele i uczniowie z Częstochowy i okolic oraz zaproszeni goście z Urzędu Miasta, Kuratorium Oświaty w Katowicach Delegatury w Częstochowie i Muzeum Częstochowskiego.

Prelekcje o twórczości postaci związanych z częstochowskim życiem kulturalno-

-literackim wygłosili wykładowcy Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie – prof. dr hab. Elżbieta Hurnik i dr Konrad Ludwicki.

Zgromadzona młodzież z uwagą zapoznała się z życiem i twórczością Ludmiły Marjańskiej i Tadeusza Gierymskiego, a ciekawe prelekcje zachęciły zgromadzonych do zapoznania się z ich dziełami. Liczne grono słuchaczy potwierdziło także myśl Tadeusza Gierymskiego, że „słowa żyją

dłużej niż człowiek, który je wypowiedział”, a szczególnie wtedy, gdy są mądre i wypowiada je twórca literacki. Poeci, artyści mają więc przewagę nad „zwykłymi zjadaczami chleba”, zostaje po nich nieśmiertelna twórczość – jak wcześniej pisali już Horacy i Kochanowski. Może takie przesłanie zachęci uzdolnioną literacko młodzież do podjęcia wysiłku, poszukania inspiracji i stworzenia swoich pierwszych dzieł.

Ludmiła Marjańska w swej twórczości inspirowała się człowiekiem, jego codziennością i zwyczajnym życiem, które miało wzloty i upadki. Dlatego pisała:

*Bez ludzi nie istnieję (...).
Ich bliskość jest jak woda:
jałową ziemię użyźni
i dojrzeją w ogrodach
owoce dla moich bliźnich.*

Bogata w przemyslenia i refleksje twórczość poetki może być dla każdego życiowym drogowskazem. Z takiej mądrości możemy czerpać pełnymi garściami, a źródło nigdy się nie wyczerpie. Liryka Marjańskiej zyskuje w ten sposób wymiar uniwersalny, ponadczasowy, podobnie jak twórczość Jana z Czarnolasu.

Poniżej zamieszczamy wyniki powiatowego konkursu poświęconego znanym często-

chowskim twórcom kultury literackiej – Ludmile Marjańskiej i Tadeuszowi Gierzymskiemu, który odbył się 23 października w Zespole Szkół Technicznych im. Jana Pawła II w Częstochowie. Laureatami zostali:

Kategoria I

– szkoły podstawowe klasy IV–VI:

I miejsce – Karolina Kukuła – Szkoła Podstawowa im. H. Sienkiewicza w Kamienicy Polskiej

II miejsce – Mateusz Jakubowski – Szkoła Podstawowa nr 49 im. J. Kusocińskiego w Częstochowie

III miejsce – Wiktoria Trentkiewicz – Szkoła Podstawowa nr 49 im. J. Kusocińskiego w Częstochowie

Wyróżnienie – Bartosz Kuziorowicz – Szkoła Podstawowa nr 49 im. J. Kusocińskiego w Częstochowie

Kategoria II

– szkoły podstawowe klasy VII–VIII,
oddziały gimnazjalne:

I miejsce – Przemysław Borecki – Szkoła Podstawowa im. M. Kopernika we Wrzosowej

II miejsce – Julia Kazik – Szkoła Podstawowa nr 49 im. J. Kusocińskiego w Częstochowie

III miejsce – Izabela Leśniak – Zespół Szkolno-Przedszkolny im. K. Makuszyńskiego w Kalei

Wyróżnienie – Karol Ludwin – Zespół Szkolno-Przedszkolny im. K. Makuszyńskiego w Kalei, Wiktoria Wojtysiak – Szkoła Podstawowa nr 12 im. Bolesława Chrobrego w Częstochowie

Fot. M. Błoch

Agnieszka Orman-Kazik

Joanna Janowicz
Izabela Jura
Barbara Ginter
Joanna Smolińska

Zespół Szkół Zawodowych Specjalnych im. M. Grzegorzewskiej w Częstochowie

PIERWSZY FESTIWAL LITERATURY PIĘKNEJ DLA UCZNIÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ

Tematem przewodnim Pierwszego Festiwalu Literatury Pięknej była „Niepodległa w poezji i prozie”. Festiwal odbył się 22 listopada 2018 r. w Regionalnym Ośrodku Kultury w Częstochowie.

To kolejna artystyczna inicjatywa Zespołu Szkół Zawodowych Specjalnych im. M. Grzegorzewskiej w Częstochowie, skierowana do uczniów z niepełnosprawnością intelektualną.

Organizatorami przedsięwzięcia były nauczycielki ZSZS: Joanna Janowicz, Izabela Jura i Barbara Ginter, opiekunki szkolnego koła Towarzystwa Przyjaciół Dzieci działającego w Zespole Szkół oraz Zarząd Miejski TPD w Częstochowie. W latach 2002–2015 organizowały one adresowany do dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami Przegląd Małych Form Teatralnych w Częstochowie „Terapia przez sztukę”.

Nowe przedsięwzięcie, jakim jest Festiwal Literatury Pięknej, odpowiada na wiele niezaspokojonych potrzeb rozwojowych uczniów z niepełnosprawnościami. Pozwala wyeksponować ich umiejętności: recytatorskie, teatralne, czytelnicze, literackie, plastyczne i wokalne, które od dłuższego czasu doceniane są w różnych konkursach artystycznych, a zwłaszcza konkursach recyta-

torskich i przeglądach teatralnych. Uczniowie ZSZS osiągają w nich wysokie lokaty, zdobywając liczne nagrody i wyróżnienia np.:

- I miejsca i wyróżnienia w Przeglądzie Małych Form Teatralnych „Terapia przez Sztukę” w Częstochowie,
- I i II miejsce w Ogólnopolskim Integracyjnym Konkursie Recytatorskim z okazji 100. rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę w Dąbrowie Górniczej,
- II i III miejsce oraz wyróżnienia w Konkursie „Czarowanie Słowem” w Częstochowie.

Zorganizowany przez nas w tym roku festiwal umożliwia konfrontację postaw recytatorskich uczniów z różnych szkół i placówek specjalnych na rodzimej i profesjonalnej scenie Regionalnego Ośrodka Kultury.

Nadrzędnymi celami festiwalu są: rozwijanie kulturotwórczej roli szkoły w środowisku, popularyzacja umiejętności uczniów z niepełnosprawnością oraz ich integracja ze środowiskiem zewnętrznym.

Idea powołania do życia festiwalu w 2018 roku zbiegła się z rocznicą stulecia odzyskania przez Polskę niepodległości, dlatego celem tegorocznej edycji było świętowanie ważnej rocznicy. Tytuł Pierwszego Festiwalu Literatury Pięknej „Niepodległa w poezji i prozie” upamiętnił wzruszający dla każdego Polaka moment w dziejach historii naszej Ojczyzny.

W Pierwszym Festiwalu Literatury Pięknej wzięło udział 24 uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim i umiarkowanym z 8 szkół i placówek specjalnych z Częstochowy i Bogumiłki.

Dzień Festiwalu był zwieńczeniem długotrwałych przygotowań, które wymagały

wysiłku zarówno od uczniów z niepełnosprawnością intelektualną, jak i ich nauczycieli. Początkowy etap przygotowań to przede wszystkim odpowiedni dla uczniów dobór tekstu. Następnie nauka prawidłowej recytacji, czyli praca nad płynnym czytaniem, rozumieniem tekstu oraz interpretacją utworu. W czasie wyťažonej pracy uczniowie pod kierunkiem opiekunów doskonalili wymowę, akcent, prawidłową intonację, ruch sceniczny, uczyli się pracy z mikrofonem, ćwiczyli koncentrację uwagi, pokonując bariery psychologiczne. Tym samym rozwijali swoje zainteresowania, podnosili poczucie własnej wartości, pracowali nad opanowaniem nieśmiałości i tremy. Kolejnym etapem pracy był dobór oprawy prezentowanego utworu: rekwizytów, kostiumów oraz muzyki dostosowanej do tematyki wybranego tekstu poetyckiego.

Prezentacje konkursowe w czasie festiwalu odbywały się w dwóch grupach ze względu na stopień niepełnosprawności uczestników. Poprzedził je występ zespołu wokalnego z Zespołu Szkół Zawodowych Specjalnych im. M. Grzegorzewskiej w Częstochowie. Uczniowie odśpiewali wzruszającą pieśń „Ojczyzna ma” autorstwa księdza Karola Dąbrowskiego.

Następnie rozpoczęły się recytacje. Po wysłuchaniu prezentacji wszystkich uczestników jury udało się na obrady. W tym czasie uczniowie wraz z opiekunami wzięli udział w redagowaniu życzeń dla Polski. Wszystkie życzenia, które zostały zapisane na białych i czerwonych papierowych serduszkach utworzyły flagę Polski.

Jury, do którego zostali zaproszeni przedstawiciele Towarzystwa Przyjaciół Dzieci Oddziału Miejskiego w Częstochowie, Samorządowego Ośrodka Doskonalenia w Częstochowie oraz Publicznej Biblioteki Pedagogicznej RODN „WOM” w Częstochowie

przyznało: pierwsze, drugie i trzecie miejsca w dwóch kategoriach. Ocenie podlegało: pamięciowe opanowanie tekstu, interpretacja utworu, kultura słowa oraz ogólny wyraz artystyczny.

W grupie I:

- **I miejsce** zajęła uczennica Specjalnego Ośrodka Szklono-Wychowawczego im. Jana Brzechwy w Bogumiłku,
- **II miejsce** – uczeń Zespołu Niepublicznych Placówek Oświatowych prowadzonych przez Zgromadzenie Sióstr Świętego Józefa w Częstochowie,
- **III miejsce** – uczennica Zespołu Szkół Specjalnych nr 28 w Częstochowie.

W II grupie:

- **I miejsce** – uczennica Zespołu Szkół Zawodowych Specjalnych im. Marii Grzegorzewskiej w Częstochowie,
- **II miejsce** – uczeń Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 1 w Częstochowie,
- **III miejsce** – uczeń Zespołu Szkół Specjalnych nr 23 im. Janusza Korczaka w Częstochowie.

Nagrodami dla zwycięzców były gry dydaktyczne oraz zestawy pastelii. Miłym akcentem dla każdego uczestnika był prezent w postaci książki o tematyce patriotycznej oraz słodycze.

Pierwszy Festiwal Literatury Pięknej dostarczył wielu wyjątkowych wrażeń zarówno uczestnikom, opiekunom, jak i przybyłym gościom, na czele z Magdaleną Dębską, naczelnik Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Częstochowy. Uwagę wszystkich zwrócił bardzo wysoki poziom artystyczny występów oraz odpowiednio dobrane patriotyczne elementy stroju uczestników.

Kolejna, druga edycja Festiwalu Literatury Pięknej odbędzie się w listopadzie 2019 roku.

Serdecznie zapraszamy.

**Joanna Janowicz
Izabela Jura
Barbara Ginter
Joanna Smolińska**

Katarzyna Orszulak

Szkoła Podstawowa nr 32 im. J. Dudy-Gracza w Częstochowie

POŁĄCZYŁ NAS WOLONTARIAT

Szkolne Koło Wolontariatu działające w Szkole Podstawowej nr 30 im. por. Michała Brzeskiego w Częstochowie podejmuje różnorodne działania na rzecz niesienia pomocy potrzebującym w najbliższym otoczeniu oraz w środowisku lokalnym.

Z podjętych prac na terenie szkoły możemy wymienić, m.in. pomoc młodszym kolegom w odrabianiu pracy domowej i organizowanie gier i zabaw świetlicowych, natomiast działalność lokalna to między innymi zbiórka karmy dla zwierząt ze schroniska oraz zbiórka środków higienicznych dla Stowarzyszenia Opieki Hospicyjnej Ziemi Częstochowskiej.

Nasi wolontariusze ściśle współpracują ze Stowarzyszeniem Wzajemnej Pomocy „Agape”. Dzięki życzliwości Jana Strączyńskiego, koordynatora wolontariatu, uczni-

wie mieli możliwość spotkania się z włoskim przedstawicielem Stowarzyszenia Mondo Nuovo – Associazione di Promozione Sociale Michele Fanellim. Miejscem spotkania była siedziba „Agape”. Podczas wspólnych rozmów wymieniliśmy się doświadczeniami, spostrzeżeniami oraz pomysłami na dalszą współpracę.

W miłej atmosferze przy poczęstunku czas szybko mija. Na pamiątkę spotkania zrobiliśmy wspólne zdjęcia. Nowe doświadczenia na długo zostaną w naszych pamięciach. Wymienione poglądy ukierunkują nas do dalszego działania, a wspólna nasza praca na rzecz wolontariatu przyniesie wiele korzyści potrzebującym.

Katarzyna Orszulak

WOM CZĘSTOCHOWA

Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Częstochowie

tel. 34 360 60 04
faks 34 360 62 39
womczest.edu.pl

 Śląskie.

al. Jana Pawła II 126/130
42-200 Częstochowa
info@womczest.edu.pl

Publiczna placówka doskonalenia nauczycieli prowadzona przez Województwo Śląskie akredytowana przez Śląskiego Kuratora Oświaty

Wojewódzka Placówka Doskonalenia Nauczycieli

OFERTA EDUKACYJNA DLA SZKÓŁ I PLACÓWEK

- wspomaganie szkół i placówek
- szkolenia rad pedagogicznych
- działania wspierające szkołę/placówkę adresowane do rodziców i uczniów

DOSKONALENIE KADRY OŚWIATOWEJ

- konferencje, kongresy
- seminaria, warsztaty
- wideokonferencje, wykłady
- szkolenia (stacjonarne, online, mieszane)
- konsultacje indywidualne
- doradztwo metodyczne
- sieci współpracy i samokształcenia
- kursy doskonalące
- kursy kwalifikacyjne

UPOWSZECHNIANIE PRZYKŁADÓW DOBREJ PRAKTYKI

PUBLIKACJA OTWARTYCH ZASOBÓW EDUKACYJNYCH

PROJEKTY

- regionalne
- ogólnopolskie
- europejskie

WOJEWÓDZKIE KONKURSY PRZEDMIOTOWE

KONKURSY TEMATYCZNE DLA NAUCZYCIELI I UCZNIÓW

INFORMACJA PEDAGOGICZNA

BADANIA I ANALIZY EDUKACYJNE

WSPÓŁPRACA Z PODMIOTAMI DZIAŁAJĄCYMI NA RZECZ EDUKACJI

Publiczna Biblioteka Pedagogiczna z filiami w: Kłobucku, Lelowie Lublińcu, Myszkowie

WARSZTAT INFORMACYJNO- -BIBLIOGRAFICZNY

- zbiory
 - książki
 - czasopisma
 - multimedia
- katalogi online
 - książki
 - multimedia
 - artykuły z czasopism
 - regionalia
 - uroczystości szkolne
- Prawo w oświacie
- Webowa biblioteka
- Zestawienia bibliograficzne

ZAJĘCIA EDUKACYJNE

- edukacja czytelnicza i medialna,
- biblioterapia
- bezpieczeństwo w Internecie
- edukacja filmowa i dziennikarska
- projekty edukacyjne
- Cała Polska czyta dzieciom
- konkursy i spotkania czytelnicze
- wystawy okolicznościowe

DOSKONALENIE NAUCZYCIELI BIBLIOTEKARZY

- konferencje
- warsztaty
- seminaria
- wideokonferencje
- sieci współpracy i samokształcenia
- konsultacje indywidualne

Wydawnictwo RODN „WOM”

„CZĘSTOCHOWSKI BIULETYN OŚWIATOWY”

czasopismo edukacyjne
adresowane głównie
do nauczycieli i osób
związanych z oświatą
wydawane kwartalnie:
• w formie papierowej
• w formie plików PDF
na stronie internetowej ośrodka

DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZO-POLIGRAFICZNA

- skład i łamanie tekstu
- przygotowanie do druku
- druk cyfrowy

WSPÓŁPRACA Z PLACÓWKAMI OŚWIATOWYMI

- karty indywidualne
dla poradni psychologiczno-
-pedagogicznych
- druki i rewersy dla bibliotek
- dyplomy
- druki okolicznościowe

Zdjęcia z konferencji poświęconej
Ludmile Marjańskiej
i Tadeuszowi Gierzyńskiemu,
która odbyła się
22 listopada 2018 r.
w Auli „Forum”
Regionalnego Ośrodka
Dokształcania Nauczycieli „WOM”
w Częstochowie.

Fot. M. Bloch